

NONGWA YA FIKI IKYĒNE

KYĀFIMBILISIGWÀGA

UKUYA NTĪMANG'OSI

 ...Une ngusakikisya, u luko lwa ndumbilili ugwakusyũngutila-kutali. Kangi kisita bumanyili, une—une ngusakikisya une ndikupilikigwa ukuya bo ndumbilili ku bandu bamo. Kangi une—une ndikwiyobela ukuya ndumbilili, une itolo mu luko lumo ulwa ligudumu lyapasima. Loli une ngwipilika ukuti une ndinayo Indumi ukufuma kwa KƳala, ukuti mu njila yangu (ukuti injila yene iyi une ngufimbilisigwa ukutwala Ikyene), Une ngugela ukutwāla Iyēne ku kīsu. Kangi linga une ngālīmīle ni Ndumi yila, une angali ndi mpēsya kwa KƳala kangi nsyobi kwa umwe. U mundu yu isakuyobaga i kindu kimokyene nu kumwitika ikingi, ikyene kyo busyobi. Uswe tukufimbilisigwa ukuyoba u bwanaloli bwīla ukufuma mu ndumbula syitu. Ukuti akabalilo kāko abāndu bikukēta pa uswe, pōpe palema nalinga abēne bikukānikāna na uswe, uswe tukulōnda ukuya njindikigwa nnyāmbala na bakīkūlu: ukuti uswe tukuyobela ukufuma mu ndumbula yitu, kila iki kyo kyabwanaloli mu ndumbula syitu.

² Nkyinja, pamo ikyinja bo kikāli ikya mmayolo, une nāli nu lusako ulwa kuyoba u—u Nkristi. . .pamo nhobokela une, i ndumi ya Krismasi, apa ku Ramada. Kangi une ngusubila une nāyōbile pa kimanyisyo, lumo apa pamo Phoenix, pa: *Fiki Unnini Betelehemu?* Kangi une ngwitika polelo ikyene kyāli apa, nkyinja, une nāyōbile pa: *Uswe Tulubwene U Lutondwa Lwāke Ku Busōkélo Kangi Twīsīle Ukummwiputa Umwene.*

³ Kangi, umwe mumenye, uswe tukubala i Bāngēli, kangi uswe tukuswiga, bala “*ba Nongwa ya fiki?*” Kangi ikilo iki une ndinkwinogona, linga umwe mubagile ukwīkāsya na une pakabalilo, nu kwīpūta na une, une ngugēlaga ukubapa umwe i ndumi yāngu ya Krismasi. KƳala mwēne ikumanya kūko uswe twisakuyaga i Krismasi iyi yikwīsa, linga yiliko i Krismasi ingōnge ukufuma iyi. Popāpo ukuya iyi yibagile ukuya i Krismasi yabumalikisyo uswe tukwītūgāsya palikimo, mpaka uswe tukwītūgāsya ku kigemo ikīngi. Kangi Ikyēne kitikuya yumo mwa luko ulu, lōli ikyēne kisakuyaga akabalilo kāko uswe tukulya nu kunwa u mugonelo m’bupya nu Mwēne, mu Kitangalala kya Tāta ku bumalikisyo bwa nsebwe. Kangi polelo, unko uswe tusegelele ku kyene ikilo iki ukuya linga iki kyāli i ndumi yabumalikisyo ya Krismasi uswe twābagile

ukwītúgasyàmo palikimo, mu busolofu-fiyò bwa bwānalòli-ndũmbula.

⁴ Une ngulonda ukuyoba ikilo iki pa kimanyisyo ikisitakwisibiligwa, loli utubalilo tumo ugwe kummwaga Kyala mu kindu kisitakwisibiligwa. Umwene ikubomba ifindu mu njila insitakwisibiligwa. Komma injila iyabwila, iyène yo njila insitakwisibiligwa, utubalilo utusitakwisibiligwa, amabuyo amasitakwisibiligwa, Umwène yo nsitakwisibiligwa. Kangi une ngulonda iki. . . Ntwa itikisyeye, une ngulonda ukuyoba pa kimanyisyo kya: *Nongwa Ya Fiki Ikyène Kyāfimbilisigwàga Ukuya Ntimang’osi*.

⁵ Kangi lilino itolo bo tukāli uswe ukwisa ku Lisyu, ili une ngwitika ukuti yula yo Kyala, “Ku bwandilo aliko Lisyu, kangi i Lisyu lyāli na Kyala, kangi i Lisyu lyāli Kyala. Kangi i Lisyu lyapeliigwe ukuya mbili nukwītúgasya pakati pa uswe.”

⁶ Mũmo une njōbīle, undungu ugu gukīndīle, pamo undungu bogukāli ugu gukīndīle ku Phoenix, “Ikyène kyo kisisimikisigwe ukuti baliko abīlāmbike ba kīsu iki, bāndu, bikukīlania ukukīnda ikiyũmba iki lilino.” Televizion ikusisimikisya ikyo. Ikyène lo lugelelo ulūngi, ifisige fyītu ifyākipeligwa kangi ifyākwīpilikīla fyītu fihāno fikabagīla ukupilikisya kila mma. Ikyène kikaya ukuti i senema yila yikutēndēka kalikōsa, iyēne yikugolosya itolo. Ugwe ukabagīla ukutēndēka ukwēnda nu lōbe lwāko, ugwe ukabagīla ukupinia ikisige kyāko, lōli ikyène kyo kisisimikisigwe ukusimbigwa kwa bwilanabwila. Une lumo nimaga. . . Pamo unnyambala mu Australia, angali ali ni—ni kyakuketelela kya televizioni apa, kyēne ikyo mma lōli u—u nyāmbāla ābagile ukuyoba, ukwēndēsya u lōbe lwāke, ukupinia ikisige kyāke, pamo ni lāngi ya myēnda igi umwēne ikufwāla, fyābagile ukusololokela pala pa kimato; kangi umwene mu Afrika, Australia, ukusyungutila ikisu kya pasi. Muketile, kulipo ukusyungutila kwa mayiga ga ethala. Une ngabagila ukulīngānia ikyēne, lōli une mmenye ikyēne kili pala. Une ndikwīnogōna aligwēsa abāgile naloliloli ukulīngānia ikyēne. Popāpo, senema yibagile ukukwāba iki nkati nu kukipela ikyēne u bwānalòli bumò ni fyōmbo fimo, ifi abēne babagile ukundalika ikyēne pa kimato.

⁷ Lilino, ikindu kilakila kyāli apa akabalilo kāko Adam āli apa. Televizioni yāli apa akabalilo kāko—akabalilo kāko Eliya itūgasyāga pa Kyamba Karmeli. Ikyène kyāli apa akabalilo kāko Martin Luteri, umpūti unkeke yula, āsopīle umogonesyo pa kipālo pala nukuti, “Akēne ko kosha! Kangi abagolofu bikwisa kuya nu būmi nu lwītiko.” Ikyène kyāli apa akabalilo kala, lōli uswe itolo lilino ukukyāga ikyēne. Kangi ikyene kyo kangi lūlo, ukuti mu kuyapo kwitu ikilo iki yo Kyala, Bāndūmi, ifīndu ifikīndafipeligwa ifi fitikuboneka ku bwipilikilo bwītu bwa bukētelo. Lōli ilisiku limo ikyēne kisakuyaga bwanaloli bwa

itolo bo i senema yili lilino, kang'i itolo kyāmwalwemwālwe. Lilino, iyo yo nongwa une ngwitika i Lisyu.

⁸ Yeso āyobīle, “Aligwesa uyu isakōngelēla i lisyu limolyene ku i Bāngéli ili, pamo ukwega i Lisyu limolyene ukufuma mwa Ilyene, ikiyabo kyāke kisakwēgīgwaga ukufuma mwa Būku gwa Būmi.”

⁹ Polelo, unko uswe twinamisye imitu gyitu polelo, bo uswe tukāli nu kubala Ilyene. Fīyo nubusisya! U muntu aligwesa uyu ali na maka agamumbili uyu abagile ukusanukila ku lyani, loli mwene Kyala abagile ukusetula Ilyene.

¹⁰ Kang'i ni mitu gyitu ginamisigwe lilino kubwa ku lufumbi kuko uswe twālyegīgwēko, kang'i ilisiku limo twisakugomokelaga, Une nguswīga... Kang'i mu kabalilo aka kākō mbusisya, bo uswe tukusegelēla ku Krismasi, linga balipo bamo apa aba naloliloli bikwipilika ukuya basitakufwana kang'i bikulōnda ukukumbukiligwa ndwiputo ulu, ngimba ugwe (kisita kufyusya untu gwāko) fyusya itolo umwe ifiboko kwa Kyala nukuyoba, “Ngumbukilaga une, Ntwa, i Krismasi iyi”? Kyala akusaye ugwe.

¹¹ Gwakukinda Mwīkēmo kang'i Gwaipyana Tāta Gwakumwanya, Kyala Mwenemaka, Umwēne yūyo āliko ukufuma ku bwāndīlo, bo kukāli ukuyako u lutondwa, pamo i atomu, pamo i molekulo. Ugwe gwātēndīke ifīndu fyōsa ukwisila mwa Yeso Kristi u Mwanundumiana Gwāko, kang'i utupele uswe ifīndu fyōsa ifi fyaitolo mwa Umwēne. Uswe tukupālisya Ugwe, ikilo iki, Ntwa, kuli ulusako ulu lūlo Ugwe utupēle kwa uswe ukwībūngania twībēne palikimo, ukusokigwa nu kumanyisigwa na Mbepo Mwīkēmo. Kang'i u Mbepo Mwīkemo ikwega a Masyu Gako nukusetula Agene kwa uswe, kabuno Yeso ātile, “Akabalilo kako Umwene u Mbepo gwa Bwanaloli īsile, Umwēne isakukukumbusya umwe isya findu ifi fifyo une njobīle nukubanāngīsya umwe ifīndu ifi fikwīsa.”

¹² Kyala, akayapo nayumo pakati pitu, nayumo ntiga uyu ali pa kīsu, uyu yo abagile ukugela ukusanusya i Lisyu Lyako, kabuno ilyene lisimbigwe ukuti, “I Lisyu Iya Kyala likaya Iya busanusyi bwa pagwimwene.” Polelo, Ntwa, uswe tukusuma ukuti u Mbepo Mwīkemo ikutupaga uswe ikilo iki, yumo na aligwēsa, i kiyabo iki uswe tukufūmbwa ukwīkutīsya i njala yila iyi yili mu ndūmbula yītu kuli ubwēndelo ubwakifukiko na Ugwe. Uswe tuli basitakufwāna, basitakwēlūka, basitakufikapo. Unko u Mwanike uyu āpapīgwe mu Betelehemu, uyu ālitugesye u bumi ubupelelesye ukukinda, kang'i āli yo mwēne nnyāmbāla umpelelesye pa kīsu, kang'i ālipēle Mwēne i kitabulo ukuti Umwēne ābagile ukwēlusya uswe batulwanongwa basitabwēluke nu kututwāla uswe mu bukamu na Tāta, tupaga ikilo iki ukuti u Mbepo Mwīkemo

Gwake (ukwisila mu kulumbilila kwa Lisyu) ikubombaga ikyo kwa uswe.

¹³ Ntwa Kyala, balipo bingi babine mu kisu umwīsyūgu, nkisyo kya mikota iminunu ukukīnda igi uswe tugānguligwemo siku nagyo, kangi imikota iminunu ukukīnda kangi ifipatala ifinunu ukukīnda. Kangi pōpe mu fyosa fya fyakufyāga fyītu ifikulumba ifyasayansi, lōli bulipo ububine bwīngipo ukukīnda ikīsu kyāmenyemo siku, panongwa yakuti bulipo ubutulwanongwa nu ubusitakwītika ubwakōngelelāpo ukukīnda i kīsu kyāmenyemo siku. Tutula uswe ikilo iki, u Ngānga unkulumba, kangi bumbulusya ababine aba bali pakati pitu.

¹⁴ Kangi tupapo uswe u Mbepo, u Mbepo ugwanaloli ugwa Krismasi. Akabalilo kāko umwīsyūgu... ukuti akabalilo kāko isekelo sya bāpānja, imipiki gya Krismasi, utupāngo twākwaṭa twa u—u nnyāmbāla ugwa ngamu Santa Claus, kangi isya bakalulu ba Isitala, kangi ni fyālino ifikīndāne ifi ikīsu kyabiashara kyāgilep’ulusako, ikyēne kili lāmbalikigwāga palubafu, Kyala. Unko uswe twīngile mwa Kristi i Lisyu, kabuno uswe tukusuma ikyene mu Ngamu Yake kangi ku lwimiko Lwake. Ameni.

¹⁵ Linga umwe mukusanukaga na une ku bubale mwa Busimbe Bwikemo, Luka, untu gwa 2. Ngimba umwe mubagile ukumbilika une kanunu?

Ngimba kulipo kulikōsa ukufubanika mu kyakuyobelāpo? Ngimba umwe mubagile ukumbilika une mu nyuma lōsa kanunu? Linga ugwe ubagile, fyūsya ikiboko kyāko. Ndaga umwe. Untu gwa 2 gwa Nongwainunu ukufwana na Mwikemo Luka.

Kangi ikyēne kyālīsile ukuboneka mmasiku gala, ukuti pala palinkusōka panja u lufumusyo ukufuma kwa Kaisala Augustus, ukuti i kīsu kyōsa kisōngigw’isōngo.

(Kangi i sōngo iyi yātalile ukutēndekigwa ukumanyigwa... āli ndindila gwa Syria.)

Kangi bōsa bābūkile ukusōngigw’isōngo, aligwēsa ku kīsu kyāke mwēne.

Kangi Yosefu yōpe ābūkile mmwanya ukufuma ku Galilai, ukwīngila nkaya ka Nazareti, mu Yūdai... a kāya ka Davidi, iki kikukoleligwa Betelehemu; (panongwa yakuti umwene aali gwa nyumba kangi uluyungu lwa Davidi:)

Ukwa kusōngigw’isōngo na Maria unkasi gwāke umwēgigwe, ukuya nnywāmu nu mwāna.

Kangi polelo ikyene kyaali, ukuti, bo umwene aali kula, amasiku ga kufwāna kwake ukuti umwene abagile ukupona.

Kangi umwēne āpāpile u mwānundūmiana gwāke gwakipānda, nu kuniēmba umwēne mu myēnda gwakipapa, nu kundāmbalika umwēne mu u bulyēlang'ombe; panongwa yakuti kula bukāliko u buyo kuli abēne mu bugono.

Kangi kula kwāliko mu kīsu kilakila abatimi bikwītūgāla mu fibānja, bikūmilisya ukukētēsya pa mitimo gyābo pa kilo.

Kangi, kēta, u gwandumi gwa Ntwa alinkwisa pa bene, kangi u lwimiko lwa Ntwa lulinkumulika ukusyūngutula abēne: kangi abēne bāli bālūtēnde fīyo.

Kangi u gwāndūmi alinkuyoba ku bēne, Ukutīla mma: namanga, kēta, une ngutwāla. . . inongwa inunu isya buhobofu ubukulumba, isi sisa kuya ku bāndu bōsa.

Kabuno kwa umwe mupāpīgwe ilisiku ili nkāya ka Davidi u Mpoki, uyu yo Kristi u Ntwa.

Kangi iki kisa kuya kimanyilo kwa umwe; Umwe mwisa kwāga u mwāna aniembeteligwe mu myēnda gyakuniēmba, alāmbalēle nkipōndo.

Kangi nakalinga itolo kyālipo i. . . Kangi nakalinga itolo pala. . . nu gwāndūmi i kilūndilo kya. . . ikilūndilo kyakumwanya kikuntūfyā Kyala, nu kuyoba,

Lwimiko kwa Kyala pa mwanya ukukinda, kangi pa kisu kya pasi ulutengano, ubwīgāne ubununu ku bandu.

Kangi ukwēne kulinkwīsa ukuyako, bo abāndumi bābūkile ukusōkapo ukufuma ku bēne ukubūka mmwanya, abatīmi balinkuyoba yumo ku nnine, Unko uswe tubūke lilino kōpe ku Betelehemu, nu kukēta iki ikīndu iki kīkyo kikwīsa ukuboneka, iki u Ntwa abōmbile atēndīke kimanyikīgwe kwa uswe.

Kangi abēne bālīsile mwa mbibimbibi, kangi bālīmmwāgīle Maria, na Yosefu, ku mwān'umfyēle alāmbalēle nkipōndo.

Kangi bo abēne bākētīle ikyēne, abēne bātēndīke ukumanyikīgwa pānja u buyobelo ubu bwāyobīgwe ku bēne ukufwāna na u mwānīke.

Kangi bōsa abēne bābo bāpilike ikyēne bāsūwīgile ku fīndu fila fīfyo fyābūlīgwe na batīmī.

Lōli Maria alinkukyūnga fyōsa ifīndu ifi, nu kwīnogonēla ifyēne mu ndūmbūla yāke.

Kangi a batīmī balinkugomokela, bikwīmika nu kuntūfyā Kyala kuli ifīndu fyosa ifi abene bapilike nukukibona, mumo ikyene kyayobīgwe ku bene.

Untwa aliongelelaga ulusayo Lwake ku kubala kwa Lisyu Lyake.

¹⁶ Lilino, ikyene kyo...Nongwa ya fiki ikibonekesyo ikikulumba iki kyāsetulígwe ku batimi? Ikyo āngàli kikuya mu luko lwa kindu kyakuswigisya kwa uswe. Une ndinago a Masimbo gamo gasĩmbígwe apa, kangi utusĩmbe utunini utu une ngwisa kugela ukubopa pamwanya, ukulingania kwa umwe *fiki* ku bununu ukukinda bosa ubwa bumanyi bwāngu. Kangi lumo ukufuma pa iki, ukuti u Ntwa ni lipyana Lyake, ikilo iki, isakwegaga *aba-fiki* ukufuma kwa uswe. Loli ngimba... Kifuki twesa ba uswe, une ngusakikisya, pa kabalilo kamokene pamo akangi, twiswĩgile fiki ikiboneke ikikulumba-fiyo iki kya kabalilo kōsa kyāsetulígwe ku batimi. Nongwa ya fiki Ikyēne kyāsetulígwe ku batimi kangi komma ku bafundakyaala ba lisiku lila? Abēne bāli bo bene bābo bāmanyisígwe ukupilika Ilyēne. Kangi nongwa ya fiki Ikyene kilinkwisa nukukilania abakabi, kangi ukwisa ku balondo? Ukongelelāpo, nongwa ya fiki Ikyēne kyākisēnie abamanyi na bamahala, nu kwisa ku biyĩsye na basitakumanyila? Galipo amalālũsyo amanandi aga *fiki* mu iki.

¹⁷ Kangi inongwa iyingi une mbagile ukuyoba, ketesya, umwan'unfyēle āpāpigwe mu Betelehemu. Uyu Betelehemu mu kusanusya kwa kiHiburi, mumo uswe twaali ni fyiya fibili ifi fikindilepo apa, *Betelehemu* kikusanusya “nyumba ya Nkati gwa Kyala.” Kangi uswe twāsisimikisye mu Masimbo, Umwene akābagīle ukwisa u buyo ubungi. Betelehemu ālyāligwe na Rahabu nu gwāke—gwāke undume. Rahabu āli ndogwe uyu unkulumba-gwa-bābwite āsōngile, ukufuma a—a bābwite ba Israeli, ukufuma pāpo abēne bāfumile pakwēga Yeriko. Kangi nu lwitiko umwene alinkwitika Indumi ya Kyala, mbwitugasye bwake, kangi umwene āpokīgwe. Kangi ukufuma kula, akabalilo kāko Yoshua āyabenie lōsa kīsu kūko aligwesa abagīle ukuya, . . .

¹⁸ Kangi kilipo ikimanyisyo ikikulumba iki akabalilo kamo une ngusubila ukuya gwakubagila ukutwala ku Tucson, isya bala abamāma ba kiHiburi bikupāpa abāna bala. Akabalilo kāko umwēne ākolomāga ku bubabe bwa kupāpa kwa mwāna, umwēne ābilikilāga i ngamu ya mwāna kangi fikuti mbuyo-bwāke ābīkāga akēne mu kīsu ikifīngīgwe, akēne ko luko lwa bāndu. Ikindu ikikulumba, lyōsa i Lisyu lya Kyala likufwana kananu palikimo. Linga ikyene kitikufwana palikimo, ikyene kikaya Lisyu lya Kyala ilyo lyo lisitakufwāna, ikyēne go mīnogōno gāko go gatikufwānikisigwa ku Lisyu. Ilyēne lyōsa likufwāna palikimo.

¹⁹ Popāpo, polelo, Umwēne āli Nkati gwa Būmi, mūmo uswe tumanyisye undungu ugu gukīndīle mu Phoenix, pamo undungu gumo bo gukāli ugu gwākīndāga. Kangi ukuya Nkati gwa Būmi, Umwene abagīle ukwisa u buyo nabumo ubungi loli i “*nyumba ya nkati gwa Kyala.*” Kangi uyo yo *fiki*. Lilino, apa, Yeso apāpigwe mu Betelehemu, kangi mu Betelehemu yālimo i sunagogi, abalongosi abakulumba aba bitugalāga mu Betelehemu. Davidi u mwalafyāle-ntimang'osi

unkulumba āpāpīgwe mu Betelehemu, ugwīse Jesse āpāpīgwe mu Betelehemu, u mwīsukùlu gwāke Obedi āpāpīgwe mu Betelehemu. Yōpe, yōsa i njila kunyuma, umwēne āfūmile ku Betelehemu.

²⁰ Kangi apa, Yeso u Mwanundumiana gwa Davidi apāpīgwe mu Betelehemu, palapala pasi pa misyungulu gya miyumba-gya-kwīputilāmo imikulumba. Polelo linga abandu bala bamanyisigwe, kangi balondesyaga Mesiya ku fyiya fyosa ifi; ifyiya maelifu mana, u Mesiya āsololigwe ukwisa. Kangi polelo linga u Mesiya abagile ukupāpīgwa mu nsyūngūlu gwa liyūmbalya-kwīputilamo, nongwa yafiki abēne bafimbilisigwāga ukubūka mpaka kunyuma mmwanya mu fyāmba ku kibugutula kya basitakumanyila, batima-ng'osi basitakumang'anyisigwa ukutwala i Ndumi ingulumba, i Ndumi pakwanda? Kangi abalagile abatima-ng'osi! Komma abamahala na bamanyisigwe, loli abatimang'osi. Ikyene kyo kindu ikihesya, bule ikyene? Loli kukufimbilisigwa ukuyapo u *fiki* pa buyobumo... Alipo u *fiki*, lilino pikufimbilisigwa ukuyapo ilyāmūlo nongwa ya fiki! Kangi nayumo umūndu amenye ilyāmulo ukupāgulapo Kyala. Umwēne yo Yula uyu amenye ilyāmūlo.

²¹ Lilino, kumbukilaga, u Mesiya ātalile āli nkāya kala, āpāpīgwe mu kaya kala, mu bugona-ng'ombe; palapala kifuki i miyumba-gya-nyīpūtō imikulumba kūko u mpūti ugwapamwanya... kangi a bapūti abakulumba, kangi a bafundakyala, kangi abamahala, kangi abamang'anyisigwe, bōsa bāli kula bikugūlila u Mesiya. Kangi kula Umwēne āliko, mulamula nkati myābo! Lōli nongwa ya fiki polelo ngīmba abēne bābūkile ku i...panja pa twāmba twa Yudai ku basitakumanyila, basitakumang'anyisigwa, basitalwīho, abalōndo ba bōsa? Ābonekaga ngati u mūndu unsitakufwāna fiyo kuli i mbōmbo bo iyo, ukusetula i Ndumi nu kutuma abēne pānja ukutwāla i Ndumi.

²² Umwe mumenye ilinogōno lyāngu? Ilyēne likabagila ukwīsako ukuya kīngi fiyo, lōli une ngulonda ukutwālapo ilinogōno lyāngu: Une ngwitika ikyene kyo nongwa ya mahala ga Kyala, ukuti Umwene āmēnye ukuti abēne āngāli batikuyāmbilila i Ndumi bo iyi i njila Iyene yīsile. Iyēne yikāli bōnje bwa bumanyili bwābo. Iyēne yāli ngīndāne. Iyēne yikāli iki abēne bāmang'anyisigwe ukwītika Umwēne āngāli ikuya ngati. Iyēne yāli ngīndāne ku bupilikisyo bwābo bwābufūndakyala. Bōsa ubumang'anyisigwe bwābo, bōsa ubumanyili bwābo bwakilanigwe, bulinkuya nakimo. Une ngwitika ikyēne kyāli mahala ga Kyala aga gāmēnye ukuti abēne āngāli bakāmbilila i Ndumi bo iyo.

²³ Popāpo u Mesiya āli apa, kangi pabagile ukuyapo umunduyumo ikukyāgania Ikyēne. Kangi Umwēne āmēnye bala bābo bakafuluganikene mōsa mu findu bo ifyo. Umwēne āngāli abāgile ukukīndapo ukutwāla i ndumi Yāke ku kibugutula

ikisitakumanyila, ukukinda Umwēne ābagile ukuya ku kibugutila ikifuluganike-mōsa iki kyāli lula kibikigwe mu njila syābo ukuti nakimo kyābagile ukubasanusya abēne, komma ni Lisyu lya Kyala.

²⁴ Kangi lilino, mwinangu Nkristi, unko une ngulālūsye ililālūsyo ili, nu bwanaloli-ndumbula bosa kangi ulugano. Une itolo nguswiga linga Umwene ikupelaga ububombelo bulabula ikilo iki, nu kutuma kwa uswe mu ngulilo iyi i Lisyu ilifingigwe ili lifingiligwe ku ngulilo iyi, une nguswiga linga abafundakyala bitu, na bamanyisi, na bamahala, bakabagiile ukukana i Ndumi itolo mumo abene baabombile akabalilo kala? Umundu atikwāndūka, kangi litikubomba i Lisyu lya Kyala ukwāndūka. Umwēne yo Kyala unsitakusanuka, Umwēne atikusanuka!

²⁵ Kētēsya, Bāndūmi bikwīsa kangi...Bāndumi bikwīsa kangi bikupa i Ndumi yābo ku mūndu gwa bwītūgāsyo bwāpāsi bo ubo, akabalilo kāko ālipo u nnyāmbāla pala umfikepo mbwingipo (umwīnogoneligwe lūlo nkīsu) ukukinda aba abalōndo, abatimang’osi abasitakubala. U ntimang’osi āli nsitakubala ukukinda-bosa ugwa aligwesa, umwene akāfūmbilwe ukumanya nakimo loli itolo ukufwana ni ng’osi syake. Umwēne akāfūmbilwe ukumanya ikimanyisyo-kyambaalilo. Umwēne akāfūmbilwe ukumanya aka—akalāsulilo ka atomu. Umwēne akāfūmbilwe nu kwasukulu nabumo mma. Umwēne itolo āfimbilisigwāga ukumanya ing’osi syāke, ikyo kyo kyōsa iki umwēne āfūmbilwe ukumanya. Kangi Kyala, a Mahala amakulumba, kangi i Nyībūko na kubufume bwa mahala gosa, ābagile ukusala u mundu bo yula (abandu, ndigi, bo bala), kangi ukukilania bōsa aba sukulu abamang’anyigwa-kanunu aba bamang’anyisigwe ukumanya Ikyo. Ikyene kikuyoba ikindu kimokyene, ukuti abene bamanyisigwe mu ngunda unsobi. Ukukisania lōsa bōsa abagīndikigwa ba kīsu; bālipo abāndu abagīndikigwa, abamanyisi abakulumba, Kaifa u mpūti gwapamwanya, bīngi abāngi unnyāmbāla unkulumba, bōsa abamanyi aba Israeli abamaka, fyōsa i fipānga-fipāgūke, kangi bōsa abafundakyala abakwītūfya, Kyala ākisēnie kilikyosa kya ifyene! Lilino, ago go mahala ga Kyala.

²⁶ Kētēsya, a Bapamwanya-fīyo a Bākumwanya bikukūya nubwēngo ukugīndika abīyisye kangi abasitakumanyila ukukinda-bōsa aba nkīsu. U Gwapamwanya-fīyo gwa ku Mwānya ālisile pāsi ukwitēndēka Mwēne ukumanyigwa ku bapāsi-fīyo ba kīsu, ukukisania bōsa pakati ukupela Mwēne ukumanyigwa ku batimamitimo bamwālo; ikwīsa ukupa aba abatimamitimo abamwālo i Ndumi ingulumba iya tubalilo tōsa. Pala bāfumile pakuyapo bīngi abatumigwa abakulumba. Uswe tukwinogonaga isya mu lisiku lya Noa, na basololi, kangi—kangi abapūti abakulumba, na fyosa bo ifyo, bāli mmasiku aga gakīndīle. Abakulumba abanyāmbāla abamanyi, abanyafyāle, abamaka, ababunafyāle, lōli apa Umwēne ikwīsa ni ngulumba-

ukukînda sya syōsa i Ndumi. Ngimba i Ndumi yāli fiki? “Mesiya ali apa lilino!” Muketile? Kangi ukutëndeka kila ukumanyigwa, Umwēne ākīsènie bōsa abamang’anyi, ukutëndeka ikyēne ukumanyigwa ku batimang’osi abīyisye.

²⁷ Inogona isya ikyēne: bōsa ba bapùti, bōsa ba bāndu-ba-kipānga, bōsa ba bamanyisi, bōsa ba a—a bumang’anyisigwe bwabufundakyaala, syōsa i hela syāfumile pakutāgigwa, fyōsa i fipānga, kangi i fimanyisyo, kangi i fipānga-fipāgūke, fyōsa fyākisanigwe! Kōsa ukumanyila kūko abēne bātāgile pa i—bōsa abamisyoni, kangi kōsa kwīngisya-nkipanga, bōsa ubumbakasya, na filifyōsa ifi abēne bālinogwīne abēne bābōmbile ukungīndika Kyala, napāpo i Ndumi iyafūngulilo ya syōsa sya ikyēne yakisanigwe ukufuma ku bēne. Kihesya! Fiki? Muketile?

²⁸ Kangi kētēsya, komma kyēne ikyo, lōli u buyo ubusita kubagila ukukînda kuli ububonekelo bo bula. Abatimang’osi, lilino, bāli bo bābo aba bālyāmbīlile i Ndumi. Kangi lilino kētēsya kūko i Ndumi yāli: mbuyo ubusitakufwāna iki yumo aligwesa ābagile ukugūlila Iyēne ukwisako. Kangi une nguswiga, ikilo iki, linga uswe twalondesyaga i Ndumi iyabwanaloli iya Ntwa Yeso, une nguswīga linga Iyēne yābagile ukuya mu kibugutila ikisitakugūliligwa, u buyo ubu bwāli. . . ukuti abakulumba, ikīsu kya bapamwanya abālwīho kangi ikipānga umwīsyūgu kyābagile ukwīnogōna bāli kipāmbō kya—kya, o, basāmbūke? Une nguswiga linga ikyo kitikuyaga kūko uswe tukummwaga Umwene? Ubuyo ubusitakubagilila fiyo, kangi ku bayobi abasitakufwāna. Batimang’osi bakāmenye nakimo ikya kuyoba, ukwene ukukōlela i ng’osi; ena, lumo iyo yo nongwa Iyene yālisīle.

²⁹ Loli lyalipo i Lisyu ilifingigwe. Ketesya, ikylene kyābagile ukubomba ikyo kangi.

³⁰ Iyēne yākīsènie bōsa abapāguligwe ba kīsu. Iyēne yākīsènie bōsa abapāguligwe, kangi yāsetuligwe ku ba nabamo. Bōsa abapāguligwe aba bāmogésigwe nu—nu bukulumba bwadokotala bwa bwakyaala kangi—kangi bufundaminogono, kangi—kangi ubumanyi bwapamwanya, kangi imiyumba-gya-kwīputila imikulumba ni fīndu, ikyēne kyōsa kyākīsanigwe nu kusetuligwa ku ba nabamo. A mahala, amahala amasitampaka aga Kyala Mwenemaka gābombīle isi, ukupela ukumanyigwa ku bene i Ndumi ingulumba yosa iyi yaalimo siku, “U Mesiya lilino ali pa kīsu.” Go mahala nki! Gabagile ukufuma kwēne kwa Kyala uyu amenye amahala! Gōsa a mahala kangi kōsa kwa kumanyisigwa, kangi kilikyōsa, lilino kyālāmbalikigwe ukusūligwa nu kukīlanigwa na mahala amakulumba ga Kyala. Une ngumilīsyā ukwāndīsyā ikyo panongwa yakuti une ngulōnda ikyēne ukubūka pāsī mbusolofu. Fyōsa filāmbalikigwe ku kusūligwa, ikyēne kyāli kya nakimo kinunu. Akīsènie ikyēne

kyōsa ukuleka amahala ga Kyala ukuya nu bwābūke bwa njila, ukuti Kyala ikwēga aba nakimo ukutēndēka aba findufimo.

³¹ Uswe tubagile ukwima apa nukuyoba isya Yohani. Uswe tubagile ukwima nu kuyoba isya Eliya. Nayumo amenye kūko Eliya isile ukufumako. Bosa abene bamenye, umwene itolo ābonike pa buyo. A basololi kunyuma ukukindamo mu ngulilo, abēne bāli ba nayumo. Loli Kyala alinkwega ikyo uku... nukukisānia i—i inyiho sya kipanga, ni fimanyisyo, ukutendeka... ukunāngisya ukuti Umwene yo Kyala. Umwēne ikwēga ikindukimo iki kyo nakimo, ukubōmba ikindukimo ni kyēne. Umwēne ikunāngisya amahala Gāke nu Bwakyla Bwāke ukwīsila mu kubōmba lūlo, ukuti Umwēne ikwēga aba nakimo. Akabalilo kako Umwēne ikyakwanda alimpelile u nnyambala, Umwene itolo alyēgile umpila gwa mfu nukutendeka u nnyambala ukufuma ku kyene. Kūko ikyēne kikāliko nakimo lōli umfu, lōli Umwēne āpelile u mūndu. Kangi Kyala ikwēga ifya nakimo lilino, ukubōmba ifindufimo nakyo. Kangi akabalilo kosa uswe tukwinogona uswe twāli findufimo, polelo uswe tukabagila ukubōmbelīgwa nkiboko kya Kyala. Uswe tukufimbilisigwa ukutaga fyosa ifi uswe twaamenyemo pamo ukumanyila. [Nkundwe Branham ikulatula pa mmilo gwake—Nsimbi] (Nswaga une.) Bo yu Mwikemo unkulumba Pauli, umwēne āyobile umwēne āfimbilisigwe ukwībwa fyōsa umwēne āmanyilēmo siku, ukuti umwēne abagile ukumanya Kristi.

³² Fyōsa ifyakumanyisigwa fyābo, fyōsa ifya kumanyisya fyābo na fyōsa bo ifyo, fyābōmbāga ku bubibi—fīyo kuli abēne. Ikyēne kubumalikisyo kyālinkanile Umwēne! Ukumanyisigwa kulakula kūko abēne bāli nako *kuli* Umwēne, ukummwitika Umwēne, alinkusanuka ukusyūngutula kangi ukwisa ukuya ndugu Gwāke umfwima-busobi gwakukīnda, kangi balinkukomelēla Umwēne!

³³ Ngimba umwe mumenye ukuti isyambukulu sikwiyandisya syene kila kingikingi? Ikyene yo fundo iyakumanyigwa. Ikyene kibagile ukuboneka kangi palapala pa lubafu lwa uswe. “O,” ugwe kuyoba, “Linga une nāli nu bumi akabalilo kala, . . .” Ena, lilino, linga ugwe kulonda ukumanya iki ugwe āngali ubōmbile akabalilo kala, keta ku buyilo bwako lilino; kangi ugwe ubagile ukuketa ifi ugwe āngali kubomba akabalilo kala, panongwa yakuti ikyene naloliloli kikusetula.

³⁴ Bāmanyisigwe ukwitika Ilisyu Lyake, kangi polelo akabalilo kako Ilisyu Lyake lyasisimikigwe pankyeni pa maso gabo, abēne bāpikile i Lisyu ili lyātēndekigwe busisimikisyo. Akabalilo kako Kyala asisimikisye iki Umwene ikubombaga, kangi ayobile isi Umwene ikubombaga, kangi āsisimikisye iki Umwēne ābagile ukubōmba, polelo abēne balinkusyūmbutūka nukubilikila unnyāmbāla uyu i “mbepo inyali” (kīkyo kyābagunile abēne bōsa). Inogona isya iki kyābonike pa buyo! Inogona isya iki

kyatëndike abêne; ukumanyisigwa kwābo kwabatëndike abêne ukusita kulyāgānia i Lisyu lilalila lipēligwe ukuya mbili ku lisiku lyābo; ukumang'anyisigwa kulakula kūko abêne bāli nako mmasukulu gābo, na balabala abamanyisi abanunu ukukinda.

³⁵ Kangi ugwe kuyoba, “Ena, uswe tukabagila ukubomba ikyo umwisyugu.” A bamanyisi bābo bāli kubutali bāpamwanyāpo ku bitu umwisyugu (bāpamwanyapo, ndigi, ku bamanyisi bitu), kangi abêne bātologwe. Abêne bakāli nafyo ifipāngānio bamia lwele-na-yumo kangi malongo-mahano-na-mana-na-ntāndātu ifikindāne mūmo uswe tuyile nafyo umwisyugu. Abêne bāli nafyo kifuki fitatu. Kangi mu fitatu, kōngēsya ukusuluka ku fitatu, kangi nakimo kya fitatu fila fyāyāgenie Iyēne! Itolo kikubuuka ukunaangisya ukuti iki unnyaambala ikubomba bo butoyofu kwa Kyala. Muketile?

³⁶ Lilino, abene balinkutoligwa ikuyagania Iyene. Lilino... Kangi abene bikubombaga ikindu kilakila kangi.

³⁷ Mūndu... Ikyakulōnda kyo kinunu, ikyēne kyo bwīla kinunu. Kangi umūndu atikwāndulāmo siku ubuyēngigwe bwāke, umwēne atikwāndulāmo siki injila syāke fīyo; une nguyoba isya mūndu gwa kīsu. Umūndu akabalilo kōsa ikuntufya Kyala, unnyāmbāla umwīpūti, panongwa ya iki Umwēne ābōmbīle, kangi akabalilo kōsa ukusosola ku iki Umwēne ikubōmbāga, kangi polelo ukusūla iki Umwene ikubomba! Muketile? Ikyo kyo itolo nnyambala, umwene ātendekigwe injila yila, umwene akabalilo kōsa āli mu njila yila. Kangi umwe bafunda i Bāngéli ikilo iki mumenye ukuti ikyo kyo kufwana ni Lisyu, “kutalusya.” Abêne akabalilo kōsa bikuntufya Kyala panongwa ya iki Umwene abombile, ukuyoba iki Umwene ikubombaga, nu kusūla iki Umwēne ikubomba. Ikyo kyo itolo kasumo ka mundu.

³⁸ Inongwa iyi abêne bābōmbīle iki, abamanyisi, ku mminogono gāngu lilino: abêne bālīngēnie i Lisyu, nongwa yakuti abêne bōsa bālītike mu Mesiya gwākwiśa. Gwēsa Israeli ālītike ikyēne, abêne bikubōmba nalino umwisyugu. Lōli i nongwa iyi abêne bakālimmwāgenie *Umwēne*, i Ndumi Yāke yikāli yakufwana nu bufikepo kwābo bwakipānga. Abēne... ululinganio lwabo ubu abēne baalinabo ubwa Lisyu, u Mesiya akabonekīlēmō siku Mwēne mu njila iyi abêne bāfumīle pakulīngānia ukuti Umwēne āngali ikubōmba ikyēne. Popāpo, kangi polelo, abēne bakālimmwāgenie Umwēne panongwa yakuti Ikyēne kikafwēne nu bulinganio kwābo. Bomumo une njobile pabutasi, kangi nguyoba kangi, “Kyala atikulondigwa aligwesa ukulingania i Lisyu Lyake. Umwene yo ndinganii gwa Yuyo Mwene.”

³⁹ Lilino, i Bāngéli likuyoba... Unko une nsisimikisye kwa umwe lilino ukuti ikyo kyo Bwānalōli. Yesaya unsololi, ifyinja abamia bahano na babili na kalongo na fihano bo iki kikaali

ukuboneka, Yesaya unsololi aayobile, “U mfunde isakuyaga ni kifuba, kangu isakupapa u mwana.” Kukayapo ukwilamwa ukuti aligwesa mu ngulilo yila inogonaga umwanundindwana gwabo abagile ukuya nkikulu yula, panongwa yakuti Yesaya aayobile ikylene. Lōli, umwe muketile, ikylene kyāli fyiŋja bamia bahano-na-babili kunkyēni. Loli akabalilo kako . . . Kyala akālondilēmo aligwesa ukulingania i Lisyu Lyake, akabalilo kako Umwene ikubombaga ikylene, pamo mumo Umwene ikubombaga ikylene. Umwēne alinkuti Umwēne ikubombaga ikylene, kangu Umwēne ābombile ikylene!

⁴⁰ Kyala āfingile ukuti Umwēne . . . ukukilania mwa Yesaya, yope, une ngwitika untu gwa 28, ukufwana ilinandi lya 18. Kangu mōpe mwa Yoeli 2:28, ukuti mmasiku gabumalikisyo, ifyiŋja maelifu mabili fyabumalikisyo, Umwēne isakōnelela panja u Mbepo Gwake pa mbili guligosa. Umwene alinkuti, “A bānabalumiana binu kangu bānabalindwana bisakusololāga. Abanyāmbāla abatubwa bīnu bisakukētāga imboniboni. Abanyāmbāla abakāngāle bīnu bisakugwaga i njosi.” Kangu i findu ifi Umwēne āngāli ikubōmba, Yesaya aatile, “Ni milomo igyakitabu ni ndimi isingi Une nisakuyoba ku bandu aba, kangu ubu bo Butusyo.” Loli abene balinkusita kupilika Ilyene. Abene balinkuyugania imitu gyabo nukwenda palubafu lwa Ilyene. Umwēne āyobile, “I mēsa syōsa sya Kyala sikuyaga siswile na matesi, kangu pala patisakuyapo nakimo ikyēlu.” Kangu linga ikyo kikaya kyakuketelela kya Yerusalemu, kangu ikipanga kya lisiku lila kwa Mesiya ugwakwisa, ikylene kyo kyakuketelela umwīsyūgu kilakila. Ikyēne kyo itolo kikwīyāndisya kyēne.

⁴¹ Lilino, akabalilo kāko Kyala ikuyoba Umwene ikubombaga ikindu iki, Umwene ābombile ikylene. Kisitakupasya iki yumo aligwesa uyungi ikwinogona isya ikylene, iki aligwesa ikuyoba, akabalilo kako Kyala ikuyoba isya kindukimo, Umwēne yo apinyīgwe-pakabombo ukulīngānia i Lisyu lila Mwēne. Kangu isisimikisyo Yāke iya Lisyu lila bo bulīnganio Bwāke Mwēne. Kētēsya, ikusisimikisya i Ndumi ya Mesiya Gwāke. Umwene āfingile iki u Mesiya abagile ukubomba akabalilo kāko Umwene isile. Kangu akabalilo kāko Umwene ālisile . . .

⁴² Na kabalilo kāko abanyāmbāla abamahala mu busōkelo bākētīle ukusuluka kubwa kwitongo-kubwīngililo, ukufuma kūko abēne bālīko mu Babeloni, kangu abēne bāyibwēne u lutōndwa lwalwīmīko. Ngimba umwe mumenye kakayapo na kapatu ka syāmbukūlu, nakumo, ukuti ubukētēlo bulibōsa (kūko abēne bākūyūngāga a—a—a kabalilo ukwisila mu ndōndwa, unnyāmbāla unkulumba yūyo abafūndīle indondwa isi) . . . Kukayako mma nasimo isyambukulu isi sikuyoba ukuti aligwesa gwa bēne bākētīle ulutondwa lula napanandi. Nongwa ya fiki? Ikyēne kikāpīgwe ku bēne, abēne bakalōndesyāga kuli bo ikyo mma. Lōli abanyāmbāla abamahala aba bāmēnye ukuti pabagile ukuyako u Lutōndwa lwa Yākōbo lukufyūka, kangu abēne

bālōndesyāga kuli Ulwēne, kangī Ulwēne lwakindle ukufuma akabalilo aka Yeso āpapigwe mu Betelehemu. . .

⁴³ Lilino, une mmenye i nyīho syītu sya Kikristi, ikyēne kyo itolo ngati fipānga fyītu, ikyēne kilinafyu i findu mbufuluganiko. Umwe mubukege panja apa kangī umwe mukuketa ummanyandondwa ikwisa ukummwiputa u mwana; kikayapo ni kindu nakimo bo ikyo mu Lisimbo. Ifyīnja fibili kunkyēni abēne balinkufika kula, bikusuluka pāsi mu ngubo kangī ukukilania i Kisoko Tigri. Abēne bakālisilēmo ukummwīpūta u mwan'umfyele, lōli u mwāna unkeke kifuki ifyīnja fibili mbukusi. Nongwa ya fiki ikyēne kyāli, akabalilo kalakala, Herodi āgogile bōsa abāna ukufuma ifyīnja fibili mbukusi na pāsi? Ukuti umwēne ābagile ukunkola u Mesiya. Umwe muketile, abēne. . . Kyala āsisimikīsyē ni Lisyu Lyāke.

⁴⁴ Kangī akabalilo kako abanyambala abamahala aba balisile ku Yerusalemu. . . U lutondwa lwalongolile abene ku likulumba lya bwīpūti lya kīsu, Yerusalemu. Kangī mbimbibi bo abēne bīngile ifipata fila, u lutōndwa lula (ikikīndakipeligwa iki kyafumile pakubalōngolēla abēne) lulinkupīka ukubanāngisyā abēne kangī mma. Ukufyuka-nukusuluka i ngīndi abanyāmbāla abanunu aba, abanyāmbāla abakabi ni ngamila ifwikigwe kanunu, na fyosa bo ifyo. . . kumwanya na pāsi mu ngīndi bikuyoba, “Ali kugu Umwēne yūyo apapigwe Mwalafyale gwa baYuda. Uswe twālubwene u lutōndwa Lwāke kubusōkelo.” Kangī ilyo ilikulumba lyabwīpūti, bo fikīndilēpo ifyīnja fibili ifya Ndumi ya batimang'osi, nalīno bakāli ni lyāmūlo pamo bāmēnye nakimo ikya Iyēne. U untu gwa fyōsa ifipānga-fipāgūke fikāli ni lyāmūlo.

⁴⁵ Popāpo ikyēne kyafubēnie i Sanhedrini, kangī abēne bākōlile kuli a Basimbi ukwisa ukubala. Kangī abēne bābalile akapāngo ka Mika, u nsololi uyu āyobile, “Ugwe Betelehemu, ngimba ugwe ukaya nnini ukukinda bosa abasōka ba Yuda (pabunini), loli ukufuma mwa ugwe isakwisa u ndagili uyu isakulagilaga abandu Bangu, Israeli.” Kangī ukufuma ukuya a Masimbo gabaligwe (kangī gakāli gikusisimikisigwa pankyeni pa māso gābo), abēne pōpe bakālītikīsyē Ilyēne, palema nalinga i Lisimbo lyāyobile būbo. Une ngwilamwa fiyo abene babagile umwisyugu, linga a Masimbo aga gafingigwe ku lisiku ili gikuyaga gakubonekela pabwelu. Une lumo nīsa kusita kulūmbilīla kwa umwe kangī, lōli une ngulōnda umwe ukupilikisya iki. Pōpe abēne balinkusita kwitika!

⁴⁶ A mahala amakulumba aga Tāta gikupela amīnogōno ga mūndu matoyofu fiyo mpaka Umwēne ikumbik'ubunini u mūndu. Umwene naloliloli ikwisa ku buyo kūko ikylene kikupela u mundu ukwipilika ukuya gwasoni fiyo nu mwene, kangī umwēne akaya nnywamu ukufwana ukwītikisya ukuti umwēne yo “nsōbi.” Umwene akaali ikwitugala na kapango

kake, kali bo bwingi buki Tata ikusisimikisya ukuti i Lisyu Lyake lyabwanaloli kangu Umwene ikubomba itolo iki Umwene afigile ukubomba. Unnyambala ikwinogona amahala gake gafwene bo gapamwanya kwa Kyala, linga ikyene kitikwisa nukufwāna na mahala gake, “Fiki, Ikyene kikaya lūlo’mma.” Ikyo kyo kyabwanaloli mu ngulilo yiliyosa, pope kikubomba ikyene. Kēta mūmo kwākufwāna i nongwa yōsa yāli, lilino?

⁴⁷ Ko kupūtiligwa nki ku bala abatimang’osi! Abandumi bikusuluka pasi ukwakuyoba ku banyambala batimamitimo, Abandumi ba Kyala ukwisa ukuyoba ku kibugutila kya ntimang’osi.

⁴⁸ Une nguswiga linga ugwe gwāli nu lusako ulwa—ulwa kuyoba nu ntimang’osi pamo ukuya yumo, pa kabalilo? Linga ugwe ubagile, une—une ngakigana ukuyoba ikyene panongwa ya buyobelo bwangu une ngwitendekesya ukuyoba pa kabalilo, lōli u ntimang’osi ikusyāla ni ng’osi mbwingi fīyo mpaka umwēne ikuseka ngati ng’osi (kukolama), umwene ikuyoba bo yi ng’osi, kangu umwene ikunūnga bo yi ng’osi. Uko ko kutalusya, panongwa yakuti umwene ali ni ng’osi. Ikyo kyo kyosa iki umwene amenye, syo ng’osi syake.

⁴⁹ Lilino, i Lisyu ilisisimikisigwe ilya Bwanaloli. Akabalilo kākō abatimang’osi aba, biyisye, abanyāmbāla abasitakumanyila...Lo lugīndiko nki, mūmo kikufwānika imyēne kili ku batimang’osi ukwāmbilila i ndumi ya ng’osi imbāpigwe imbya. Ikyēne kyābagīle ukwisa ku nakimo ikīngi lōli u ntimi. Iyo yo nongwa Umwēne āpāpigwe nkibaga, kangu komma mu nyumba. Ing’osi sitikupāpigwa mu nyūmba, pamo mu kya pinki ikimogesigwe ikyūmba kya kipatala. Muketile? Isyēne sikupāpigwa mu ndamba, kangu mmigunda.

⁵⁰ Iyo yo nongwa Umwēne *ālōngōsigwe* ku Kalvari. Ugwe ukabagila ukutēndēka i ng’osi ukwēnda i njila yābanyambuta ku bubūtilo. Ngimba umwe mwamenye ikyo? Mmigunda gya bubūtilo, abene bali ni mbene iyi yikulongosya ing’osi. Kangu akabalilo kākō umwēne ikufika pamwanya kūko buliko ubuyo bwa bugogelo, umwēne ikunyēla pānja kangu ukundeka u ng’osi ukukīndilila. Ing’osi yikufimbilisigwa ukulongosigwa, umwene akabagila ukwilongolela mwene. Popapo, polelo, ikyene kyafumbilisigwaga ukuya ntimang’osi ukwisa kuli...ing’osi syake. Akabalilo kako abene bamwagege u mwana-Kyala katikati pāpo untumigwa āyobile Umwene isakuyaga, kangu akabalilo kākō abēne bāyāgīle i Ndumi iyi iya ntumigwa nkibaga, katikati kūko u Gwāndūmi āyobile Iyēne yisakuyāga.

⁵¹ Lilino, une mbilike abandu bikuyoba, “U Gwandumi āyobile kwa une, Umwene āyobile, ‘isi na isi.’” Mumo kyākusékēsya utubalilo tumo; kangu une mbilike abandu bikuyoba ukuti u Gwandumi āyobile ku bene, nukubabūla abēne “isi kangu isi” iki kyo naloliloli kyāli kubutali ni Lisyu. Lilino, ngimba

u Gwandumi ābagile ukubomba bulebule ikyo? Ikyene itolo kitikuyaga. Kangi linga Kyala ākubulīle ugwe ikindu *kyakuti-kyakuti* kikubonekaga (ugwe *kuyoba* Umwene ākubulīle ugwe ikyo), kangi ikyene kitikuboneka, polelo ikyene akāli Kyala ikuyoba kwa ugwe. Kumbukilaga itolo, uko ko kotalusya. Kyala atikusyoba. Umwene atikwāgigwa mu butungulu.

⁵² Akabalilo kako abene bamwagege u Mwana, bo buhobofu buki ikyene kyabagile ukuya ku bene. Panongwa yakuti u Gwāndūmi uyu ābapēle abēne i ndumi, abēne bākyāgīle ikyēne itolo katikati injila u Gwāndumi āyobīle iyēne yisakuyāga, kangi itolo mbuyo kūko u Gwāndūmi āyobīle ikyēne kikuyaga. Kyo kindu nki iki kyābagile ukuya ku bene!

⁵³ Mu bulīlang’ombe, nongwa ya fiki? Kēta mūmo bayīlile bafwāse abatimang’ombe aba bāli mu kibaga? Ngimba ugwe kwinozona ukuti fyofiki umfundakyala ayaga pakuya nkati mula? Umwene angali abikile ikifūmbatilo pa mbulo yake, kangi alinkuti, “Nsōsyāpo une ukufuma mbuyo ubu.” Muketile? Umwēne āngāli ikuya fiyo basitakufwāsa, umwēne āngāli ikuya mbupelakisa.

⁵⁴ Lōli, umwe muketile, ikyēne kyāli “itolo ku kāya” ku ntimi. Kyala amēnye kūko ukwakutumako i Ndumi Yāke. Muketile? Itolo katikati kotalusya. Mu kayīlo aka abatimang’osi bālimo akabalilo kala, mu kibaga kyābo na Kang’osi gwābo, i Ndumi isisimikisigwe iyi abene bāpilike. Bumogi buki! Mu kuyapo kwa Mesiya, i Lisyu ilisisimikisigwe ilya Ndumi yabo. Akabalilo kāko abatimi bāpilike ukuti u Mesiya āli pa kīsu kangi balinkwīsa mu Kuyapo Kwāke, mulamula mu busyūngutiligwe bwābo bēne, nu kwaga i Ndumi ukuya yabwanaloli, yasisimikisigwe pala, mumo kila kyābagilile ukupela unnyambala bala ukwipilika ukusyagania ukuti Kyala ābombile ikindu ikikulumba iki ku bene!

⁵⁵ Fiki, abafūnda āngāli bikuya basitakufwāsa pala, pāsi pa fyākusyūngutīla bo ifyo, abēne āngāli bikusōkapo mbibimbibi palapala. Fiki? U Ntumigwa ikwīsa ku batimamitimo abamwālo. Lumo abēne bakābagile nuku...aba...Bamo mwa batimamitimo aba bakābagile nukuya babagile ukung’wāla i ngamu syābo, kyakwīlāmwa fiyo. Umwe mumenye abatimamitimo aba Yeso āsalīle akabalilo kāko Umwēne āli pa kīsu, ukutīma i ng’osi Syāke, “Unganile ugwe Une, Peteri, mbwingi ukukīnda aba?”

⁵⁶ “Ena, Ntwa, Ugwe umenye une nguganile Ugwe.”

⁵⁷ “Lyesya ing’osi Syangu.” Kangi i Libangeli lyaayobile ukuti Peteri aali mundu yumo nsitakumanya kangi nsitakumanyila. Pope ikusala abatimang’osi.

⁵⁸ A bandu bakipanga ba masiku amakīnde gala, na bapūti, kangi ikikūndi kya bamang’anyisigwe-kanunu mu lisiku lila āngāli bikuya fiyo basitakufwāsa mu kibaga. Lilino, une

ngaya nsisimikīsyē ukuti mwe bīngi ba umwe mubagīle ukupilikisya (lumo, umwe bāndu ba mu kāya) iki ikibaga kya kiYudai kyanūngāga ngati, iki ikyēne kyābonekāga ngati, bo finyamana mu kibaga kila, kangi iki ikyēne kyābagile ukuya. Fiki, bamo mwa bamo bapamwanya ba mwīsyūgu āngāli bikuya basitakufwāsa kula, abēne—abēne āngāli batikwīngila nukwīngila i kifigo. Loli ikyene kyaalinkyelile Kyala, ukwisila mu mahala Gake amasitampaka, ukusetula Ilyene ku luko ulu lukuyaga pakwambilila Ilyēne. Abafūnda, na banyāmbala bamahala ba lisiku lila āngāli naloliloli āngāli batikwāmbilila Ilyēne. Abēne āngāli bikuya bakosīgʼisoni fīyo ukukolīgwa mu buyo bo bula.

⁵⁹ Fiki, ubuyo bwakwanda, linga abene angali bagomokile ku kipanga kyabo, kangi bābagīle ukubīkilʼubukēti ukuti abēne bāliko ku lukomano bo lula, nu kwītika i kipāmbō kya batimangʼosi abasitakumanyila bikutwāla ikiswīgo bo kila, abēne āngāli basōsīgwe ukufuma ku kipānga. Abene angali basopīgwe panja pa kikundi kya Betelehemu, linga abēne āngāli bakolīgwe bikupilikisya ku luko lwa kipāmbō kisitakumanyila kya bāndu bo bala abatimangʼosi bāli. Bakosīgwasoni, abēne naloliloli āngāli bikuya. Linga abēne bābagīle ukuya pabumobwēne na bāndu bāmwālo bo bala, kangi ukuya... ukwītikisya isambuko bo sila bo ukwītika ukuti Kyala ābagile ukutwāla i Ndumi Yāke ku kipāmbō kisitakumanyila kya batimangʼosi, akabalilo kāko abēne bālinakyo kilikyōsa lōsa kitēndekesīgwe kuli ikyēne. Abēne āngāli batāgile u bwīnābo bwābo, abēne āngāli bikufimbilisīgwa ukupa mula ifikalatasi fyābo, kangi āngāli batikubagīla ukuya bāli bītikisīgwe pakati pa kikūndi kya fibugutila fyābo ifya lisiku lila; panongwa yakuti abene bafumile pakukolelana ni kindu kya luko ulu, kangi komma na minogono amanunupo.

⁶⁰ “Gwe nkifu bulebule ugwe!” u mpūti āngāli ayobile. “Ugwe kwīsa mu bukemesīgwe bwāngu apa nu busāmbūke bo ubo, nu butoyofu bo ubo, ubu yumō unsitakumanyila unnyāmbāla gwammatēngēle panja pala uyu atiku... akābūkilē ku... ukukīndāmo iya pulaimale. Kangi ubagile ukwitika i ndumi ya luko ulu, ukuti, ‘U Gwandumi ikusuluka pāsī nu kuyoba ku bene?’”

⁶¹ Loli bule linga umundu abagile ukuyoba, “Une njibwene Indumi yake yisisimikisīgwe?”

⁶² Umwēne āngāli ikuyoba, “Unko une mbibimbibi ngupēpo ugwe ifikalatasi fyāko. Kangi ugwe sōkapo pa kikūndi iki!” Utubalilo tukwāndūka, lōli abāndu mma. Ikyēne angali lumo kibonīke kangi umwīsyūgu, abēne angali basopīgwe ukufuma ku fipānga fyābo.

⁶³ Lōli a batimangʼosi bālipilike lōsa ku bufwāse mu buyo bula na Kangʼosi gwa Kyala. Kangi aligwēsa untimangʼosi

unnunu ikubōmba ikīndu kilakila. Akabalilo kāko u ntimang’osi unnunu pamwanya pa i ng’osi abagile ukukéta i Lisyu lya Kyala lipēlígwe ukuya pabwelu kang’i lisisimikisigwe, isya iki Umwene āfingile ukubomba, u ntimang’osi yula ali kulakula ku kāya. Une ndikupasya iki aligwesa uyungi ikuyoba, aliko “Kyala āfingile Ikyene, kang’i Kyala ābombile Ikyene.”

⁶⁴ Abene bikuyoba, “Amasiku ga fika gakindile. Kikayapo ni kindu kimo bo u Losyo lwa Mbepo. Kikayapo ni kindu nakimo bo Lōsyo lwa Mbepo Mwikemo, ikyo kyāli kya batumigwa.”

⁶⁵ Lōli unko u ntimang’osi gwabwanalōli gwa Lisyu alūmbilile Ilyēne, mu maka ga busyūke, ukuti Yeso Kristi yo yuyo mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila! Peteri āyobile pa lisiku lya Pentekosti, “U lufingo luli kwa umwe, kang’i ku bāna bīnu, kang’i ku bēne aba bali kubutali, bope na babingi aba u Ntwa Kyala gwitu isakubakolelaga.” Kulikosa kuko Umwene ikukolela, ulufingo kang’i ulusayo lulalula lwabwanaloli. Kang’i unko u gwanalōli u ntimi unswila-Lisyu akēte kila kisisimikisigwe, bosa abafundakyaala nkisu bakabagila ukusosyapo Ikyene ukufuma ku mwene; panongwa yakuti umwene amēnye Kyala āyobile lulo, kang’i ikyene kikuboneka. Ikyo kyo kyosa. Ikyene kyo itolo Lisyu lya Kyala bwila. Ilisyu Lyake lyapeliigwe ukuya mbili kang’i nukwitugasya pakati pitu, kang’i abēne balinkumanya Ilyēne mma.

⁶⁶ Umwene aafingile ikindu kilakila mu lisiku ili. Une nguswiga linga uswe tukukyaganiaga Ikyene? Abītūfyē na bamahala bakālyāmbililēmo siku ikīndu kya luko bo ulo. Kang’i abene bitikaga linga kyālipo ikindu bo yu Mesiya pa kisu, Ikyene naloliloli āngali kikufimbilisigwa ukwisa ku kipanga-kipāgūke kyabo. Ikyene āngali kikuyaga kibugutila kyabo kyambililaga Ikyene, pamo “Ikyene kikāli kitalusye.” Lilino, inogona itolo nakalinga. Linga ikyene kikaya nkibugutila kyabo, kokuti... Ngimba umwe muketesisye, polelo? Kyala akāsalīlemo siku aligwesa ukufuma ku kibugutila kyābo, lōli Umwēne āsalīle yula yūyo akālūnganisigwe na balibōsa ba ikyēne. Panongwa yakuti ikibugutila kimokyene kikuyobaga, “Umwe muketile ifi uswe twābombile?” Kang’i abene bikubombaga kilakila umwisyugu. Lōli Kyala ikusala aba nayumo, iyo yo nongwa Umwēne āsalīle u ntimang’osi. Abatimang’osi bāli lōsa kukaya na Kyala-kang’osi mu bukatikati bwābo, Lisyu Lyāke litēndekigwe mbili pakati pa bēne. Abītūfyē na bamahala bakālyāmbililēmo siku Iyēne, yakīlēnie palubafu lwa bēne.

⁶⁷ Kang’i uswe twābagile ukuyoba bo bwīngi bwa mwīsyugu, pamo mu ngulilo yiliyōsa. Ikyēne kyāli fīndu filafila mmasiku ga Martin Luteri. Ikindu kilakila mmasiku ga Yohani Wesley. Ikyene kyāli findu filafila mmasiku ga baPentekosti. Lōli Kyala ikwīma ku kipānganio kya nnyāmbāla nayumo! Umwēne ikwēndesya u Mbepo Gwāke palapala nkyeni ukusisimikisya i Lisyu Lyāke! Ikyēne āngali kikufimbilisigwa ukuya nu

kwīsa mu bwapamwanya bwa bubūngāne bwābo bēne pamo abēne āngàli batikwāmbilila Iyēne. Ukuya ukuti abēne bo basitakupilika umwīsyūgu, fyōsa i fipānga, ukuti abēne bo “bisakubōmbāga *kyakuti-na-kyakuti*, nukubūngānia ifipānga fyōsa palikimo.” Linga abēne bikulōndēsya kuli u ntumigwa lilino, uyu abāgile ukubūngānia bōsa abaProtestanti, baKatolika na baOrtodokosi, kilikyōsa palikimo, ukutēndēka kimokyēne ikipānga ikikulumba.

⁶⁸ Lilino, bakundwe, une nāli nu lusako ulwa kulumbilila ku bamia ba amabwīputilo amakīndāne, kangi balipo abanyambala banunu bosa ba abene. Loli lilino, umwe kukumbukila, une ngusolola, “Ikibugutula kilikyosa kikufimbilisigwa ukwitikisya iki, pamo ukusitakuya kibugutula. Ikyene kikunyāfila ugwe.” Ngimba umwe mwābalile i kalatasi ya Tucson umwīsyūgu kūko abapūti ba kiKatolika bikutūla ukusayila, mu kikalatasi... bikutula ukusayila, mu Missouri, u nyāmbāla mputi gwa kiProtestanti? Kangi yo ywāni uyu ākyītikisyağa ikyēne? Presbeteri, Baptisti, Luteri, kangi Assemblies of God. Ikyene kili mu kalatasi ya Tucson umwisyugu.

⁶⁹ O, ikyene kyo kyakunyomosya! Ikyēne kikaya nyāmbāla nkati mula, ikyēne kyo bala bakipanga, imitu gyasikala aba bikuniōngāsya i kīndu nkati mula, ikibugutula iki kikusōpa ugwe nkati mu kyene kali ugwe kulonda pamo mma. Ugwe ukabagīla kangi ukuya kipāngānio nu kubopa ubugasi ubu bu bukwiwa pa kīsu, kangi umwe keta linga ikyo kikaya kitalusye. Une lumu nguyaga ngīndīle akabalilo kāko ikyēne kikuboneka, kēta kunyuma yimo mwa matepi aga. Kangi polelo linga ikyēne kikāli, une ne nketi unsyōbi. Linga ikyēne kyāli, une njobile u Bwānalōli.

⁷⁰ Abēne āngàli bakikōlile Ikyēne “uluko lumu lwa ukubomba kwa mbepo inyali” ukulwana nu bwīnogonelo bwābo ubununu. Ugwe kupilika fīngi fīyo umwīsyūgu isya kwīnogōna ukununu: ugwe itolo kubīka ilīnogonēlo pa kalikōsa, nu kwīnogōna ikinunu pa kyēne. U mōhēsī abagīle ukubōmba ikyo! Kilipo ikīndu kimokyēne iki kikulagila pamwanya pa fyōsa, kangi ilyo lya Lisyu lya Kyalā. Linga ugwe kwīnogona ukukindana ni Lisyu, ibwa aminogono gako. Inogona pa Lisyu.

⁷¹ “Mesiya,” abene binogonaga, “āngàli atikwāgīgwa mbuyo bwa luko ulu, ikinyanyasi bo lula.”

⁷² Ngimba ugwe gwābagīle ukwīnogonēla u nnūnu, unkulumba umpūti gwapamwanya, pamo u nnyāmbāla-mpūti, mōsa apuputīgwe mu bufundakyalā, ābagīle ukusuluka ku kibaga kīswīle ni ndope? Kangi ukwītikisya i Ndumi ya u ndondo, u ntimang’osi umwīyisye uyu akāli nu bumanyi nabumo, kangi mbagīle ukwisa ukuyoba “Muketile, une mbagīle ukusisimikisya Ikyēne kwa ugwe, uyu yo Mwāna, uyu yo Ntumigwa”?

73 Kangi umwe mumenye iki abandu bala bābagile ukuyoba? “U nnyāmbāla yo gwabwanaloli-ndumbula, umwēne yo gwabwanaloli-ndumbula fiyo mu iki Umwēne ikuyoba, lōli umwēne yo naloliloli nsóbi!”

74 Une mbabwēne abāndu bikwitūgāsya amabumi amanunu bo ago mpaka abāndu bakābagile ukwītika, kābagile ukuyoba nakimo isya abēne, lōli abēne bikuyoba “Umwēne yo nubwanaloli-ndumbula nsobi. Umwēne itolo akamanya iki umwēne ikuyobelapo. Kyala, Umwene āngāli atikubomba i kindu bo ikyo.”

75 Loli apa abene bāli nu buketi! Kangi ukufuma pa bukēti bula, “Būka ukufyūka kula ku kibaga nu kukēta linga u Mwān’umfyēle yula akalāmbalāla pala.”

76 Abēne āngāli bikuyoba, “Ugwe gulogigwe ni mbepo yimo inyāli, iyi yikupelile ugwe ukuyoba bo ikyo.” Lōli ikyēne kyāli kyākufwāna ni Lisyu lya Kyala! Kangi abēne bāli bafwamaso fīyo ukukibona Ikyēne, panongwa yakuti ubufundakyala bwābo bwābagogil’amaso abēne. Bo butolwe nki!

77 “Kōligwe mu buyo bo ubo? Mu luko lwa bunyali bo ubu bwāli? Mu kibaga?” Akabalilo kako abene bāli nu buyo ubumogi kuli Umwene ukwisa, abene bāli nafyo filifyosa fitendekesigwe kuli Umwene ukwisa, kangi polelo ukwinogona ukuti Umwene ikwisaga pasi (nu kubuka) kangi komma ukutwala abamanyisi babo i Ndumi. “Kangi āngāli ikupa Iyēne ku kipāmba kya batimang’osi abasitakumanyila? Kangi polelo ikutwāla u Mwanundumiana Gwake mwēne, nu kuyanagwe Umwēne apāpīgwe mu—mu bulilang’ombe? Ikibaga ikyāmwālo ikyabūmi? Ena, mu—mu kibaga kya lyundu? Fiki, ikyene kikābagile ukuya bo lūlo!” Abene bakābagile ukwitika Ikyene, panongwa yakuti Ikyene kyāli kyakwīyīsyā fiyo.

78 Kangi Ikyene kyo kipepe fiyo, ikyo kyo mumo abamahala bwila bikukibonela Ikyene. Ikyene kyo kipepe fiyo, Ikyene kikufubania abene. Abene balinkulōndēsya Kyala kubutali panja pala, akabalilo kako Umwēne ali papapa apa. Muketile? Abene bikulondalonda ikindukimo kubutali kula, akabalilo kako ikyene kili papapa apa na bene lilino: Kristi, uyu asyukile ukufuma ku bafwe, yulayula mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila.

79 Fyōsa ifīndu fyābo ifikulumba fyākilanigwe. Lōli ikyēne nalōlilōli kyāli Bwānalōli, ukuti “kula āliko u Mesiya.” Uswe tumenye ikyene umwisyugu. Uswe tukwitika ikyene umwisyugu. Uswe tukwitikisya ikyene umwisyugu.

80 Loli polelo linga Kyala āfīngile ikindukimo kuli Krismasi iyi, āfīngile ikindukimo kuli ilisiku ili, kangi ikusisimikisya ukuti Ikyēne kyo kīkyo, kangi uswe pōpe tukwēnda ukusōkapo ukufuma ku Kyēne uswe tuli itolo mu buyīlo bulabula ubu abene bāli (kunyuma kula ku lisiku lila) aba bakilenie

Ikyene; panongwa yakuti Ikyène kiti—kitikwisa mu bônjèlo bwa kipanga-kipägùke kyitu. Iyo yo nongwa uswe tuli mu bufuluganikano bo ubo u Krismasi uyu.

⁸¹ Yeso Kristi akaya mfwano mma, Umwene yo mūmi. Umwene ali apa umwisyugu! Ilibangeli liyobile, “Umwene yo yuyo mmayolo, umusyugu, na bwilanabwila.” Umwene aatile, mwa Mwikemo Yohani 14:12, “Umwene uyu ikwitika mwa Une. . .” (somma umwene uyu ikwipela-kwitika, umwene uyu *ikuyoba* umwene ikwitika) “Umwene uyu ikwitika mwa Une, imbombo isi Une ngubomba isakubombaga umwène yope. Kangi ukukinda isi mwisakubombaga umwene, panongwa yakuti une ngubuka kwa Tata.” Kangi une numbwène Umwène, mu bumi bwāngu bwēne, ikubomba fīngipo ifya imbombo silasila (isi Umwène ābōmbile akabalilo kala) ukukinda isi sisīmbigwe mmani ga i Bāngèli. Kangi ikyène kikubūka ukukilania pamwanya pa ntu na bamahala umwīsyūgu, kangī sikusetuligwa ku banabafyèle aba bo bisakumanyila; bo Yeso āliputile. Ikyene kyo kyabwanaloli, Umwene abombile ukukindapo mumo Umwene. . . Une ngetile mu lisiku lyangu, ifya fyinja malongo matatu na fitatu ifya butumigwe, Une numbwène Umwene ikubomba ukukinda mumo une mbalīle isya Umwene ikubomba mwi Bangeli; ukyakukindapo ikya kindu kilakila.

⁸² Lōli kisitakupāsyā iki Umwēne ābōmbile akabalilo kala, ngimba ugwe kwīnogōna aba Sanhedrini bālītike Umwēne? “Ena,” abene balinkuti, “ugwe ulogigwe.” Lōli, syāgania, pāpo abēne bātēndike ubusobi bwābo kwāli ko kusyāgānia. . . mu kusyāgānia, komma iki ikimanyisyo kyābo kyāyobile, lōli iki i Lisyu lyāyobile Mesiya ikubombaga mu lisiku lyābo. Kangi apo po pāpo uswe tukubōmba ubusobi umwīsyūgu, kisita kulōndēsya a Masimbo. Yeso ababulile abene, “Londesya Mmasimbo, mu Gene umwe mwikwinogona umwe muli nabo u Bumi Bwasyēpwa, kangī Agene go Gene gikubikila ubuketi bwa Une. Agene gikubabūla umwe Uyu Une ndi.”

⁸³ Kētēsya, Kyala āmanyīle-ngānila abene bābagīle ukubomba iki, uyo yo itolo *nongwa ya fiki* Umwene āfimbilisigwāga ukwēga Iyene ku batimang’osi. Umwēne āmēnye abēne āngāli batikubōmba ikyēne, abēne āngāli batikwāmbilila Iyēne. Lilino ngimba umwe muketile nongwa ya fiki ikyēne kyābagīle ukuya batimang’osi? Nongwa ya fiki abatimang’osi? Abafunda-kyala bakabagīle ukwāmbilila Iyēne. Nongwa ya fiki batimang’osi kangi? Kyabagīle Ikyēne ukwīsa ukukīndāna ni Lisyu Lyāke? Umma! Abēne baali batimang’osi, abēne baamenye ing’osi; kangī ikyo kyo iki Umwēne aapapigwe, i ng’osi, a kang’osi. Ketesya, Umwene aali Kang’osi. Abēne bāli—abēne bāli luko lwēne ulu lwābagīle ukwītikisya Umwēne. U ntimang’osi kyāli kyo kyēne ikīndu kyābagīle ukwītikisya u Kang’osi. Abēne bāmēnye akapākikisyo ka Iyēne, kangī momūmo ikyēne kiyīlile umwīsyūgu akabalilo kāko uswe tukwēga i Ndumi ya Kang’osi.

⁸⁴ Lilino i kyakunyomosya! U mwiyĩsye ukukĩnda, u nnyāmbāla unsitakumanyila ikuntufya Immanueli mu kibaga. Bingi. . . Kangi baalipo abandu panja pala, pa masiku galagala, bikumanyisya ubumanyakyala bwabo. Ifilundilo ifikulumba, bikukwaba kulikosa, ukufuma nkisu kyosa, abēne bikwisa ukup'amakemo aga Yehova ātile gāli "nkusyūlu mu mbulo Syāke." Kangi apa bālipo abatimang'osi abiyĩsye, mu kibaga kimo, bikuntufya Immanueli; Kyala Mwēne atēndekigwe nyōfu, kangi alāmbalēle mu kibaga. Muketile, mūmo uswe nu kumanyila kwītu ukukulumba, kangi i mitu gyītu ukwibanilila kunyuma ngati uswe tukumanya ikindukimo, kangi Kyala ikukĩsania i kindu kyōsa. Muketile? Umwene ikubomba iki Umwene ikufinga ukubomba, kangi Umwene bwila ikubomba ikyo. Lōli inogōna isya aba abapāsi abatimang'osi pānja pala bikuntufya Imman-. . . Immanueli mu kibaga. Ikyēne kyo kyakunyomosya ukukĩnda. Nalōli kili!

⁸⁵ Polelo pānja. . . Ukufuma pakuntufya Umwēne, nu kusyāgānia ukuti i Ndumi iyi abēne bālūmbilīlāga yāli nsisimikisigwe, pala abēne bali. . . bāli pānja bikuntufya Kyala ni Ndumi inswīgīsye ukukĩnda iya a Gwāndūmi. Lilino fwanikisya ikyo na mwisyugu. Itolo ima pa miniti yimo nukwinogona. Nnyāmbāla panja ikuntufya Kyala, nukuntufya Umwēne panongwa ya iki abēne bākētīle, iki abēne bāpilīke, iki abēne bāmēnye kyāli Bwānalōli, ni Ndumi iyi yāli yakuswīgīsya ku līnogonēlo lyamahala. Ikyēne kyāli kikindāne ku bwīnogonēlo bwa kipānga bōsa, kangi pōpe ikyēne kyāli Bwānalōli! Ikyēne kyo Bwānalōli! Abēne bālītīke Iyēne. Kangi lilino, bo butoyofu buki amahala ga mūndu gabagīle ukuya! Polelo ukuyoba ukuti i kwāya ya Bāndūmi yālīmīle ku bēne i noweli yakwānda. Mwābagīle umwe ukwīnogonēla ikyo? Ukuti u ntimang'osi uyu akābagīle ukusīmba ingamu yāke, ikunūnga ngati kibaga kya ng'osi, ikwenda pāsi pa lukindi, ikulalata, "Lwimiko kwa Kyala mu Mwanya ukukinda! Uswe tumenye ukuti Umwene ali pa kisu!"

⁸⁶ Umputi alinkuti, "Unnyambala yula asyutilemo untu. Keta pa mabuku nukuketa linga umwene yo mbakasya gwa kilundilo kyitu. Umwēne yo naloliloli ikutukosy'isoni uswe ukwīsila mu fimanyisyo fyāke ifisitabūndu. Nsōsyāga umwēne panja ukufuma kwa uswe. Uswe tutisakukosigw'isoni pakati pa bāndu."

⁸⁷ Ena, ugwe ubagīle ukukosigw'isoni nkati mwa bāndu nukwīmīkīgwa mbukētēlo bwa Kyala; pamo ēga ulusalo lwāko, panongwa yakuti, kumbukilāga, ubugōnje bwa kipānga kya lisiku butikufwāna i Lisyu lya Kyala. Bukayapo nabumo umma ubōnjelo bamia bahano-na-bana na malongo-ntāndatu-nabuhano-na-buna ubwa Iyēne. Ikyēne kyo bugōnjelo bumobwēne, i Lisyu limo, Kyala yumo. Ikyo kyo kyōsa.

⁸⁸ Bikuyoba ukuti a Bāndūmi bālīmīle noweli gwakwānda

ku bēne, kang'i bōpe bikuyoba ukuti abēne “bāli ni Ndumi ukufuma ku Gwāndumi.” U Gwāndūmi alinkubonekela ku bēne, alinkubapa abēne i Ndumi, kang'i abēne balinkubūka nukusyāgānia i Ndumi yila yāli Bwānalōli. Kang'i ukuyoba, “Palubafu pa ikyo, u Gwāndūmi ālimbīle noweli gwākwānda kwa uswe.”

⁸⁹ “Ngimba umwe mubagile ukwinogonela?” Abene bikuyoba, “Umwinitu undondo yula.” Abene bakālīmo siku na kalikosa bo ulo ukuboneka nkati mmyabo, umwe mumenye, popāpo ikyene kyāli kimanyisyo ikihesya ku bēne. Kang'i iyo yo nongwa abēne bakābagile ukwāga Ilyēne mMasimbo, ikyēne kikāli kya bēne ukukyāga Ikyēne. Kyakunyomosya ku bamahala, nabumo ubwēndelēmo bo ubo bwābonikēmo siku ku bēne. Kisitakwītikigwa, lōli pōpe Iyēne yāli Bwānalōli. Iyene yo Bwanaloli, uswe tumenye Iyene yo Bwanaloli. Inogona! Abapīnduki bakwānda aba Kristi kang'i ikilūndilo kyākwānda kyāli banyāmbala ba ng'osi, komma abanyāmbala bakipānga; abanyāmbāla ba ng'osi, bāmitimo. Nongwa ya fiki batimang'osi?

⁹⁰ Kētēsya! Pānja ukutūfyā nu kwīmika Kyala kuli iki abēne bākibwēne nu kupilika, bāpilike a Bāndūmi bikwimba ku kabalilo kābo akākwānda ku mūndu. Abāndūmi bakālimbīlēmo siku ku mūndu pabutasi. Kang'i kēta i kwāya, mūmo abēne bālīmīle nu kumang'anyisisya nu kumang'anyisya amasyu gala, “abene āngāli bimbaga ku bupapigwe bwa Mesiya,” kang'i abene bosa bakilanigwe! Kang'i a Bāndūmi bāsulwike nu kwimba ku bāndu bamwālo, komma ukuti bafwēle i myēnda gya bupūti, lōli bafwēle i myēnda gya batimang'osi. Kang'i kēta ywāni ālyāmbilile i Ndumi yakwānda, ikyēne kyo kyakunyomosya.

⁹¹ Kang'i kokūgu ikyēne kyāpégigwe, komma miyūmba gya nyīputo, loli mmatengele, panja mmatengele kuko u Gwandumi gwa Ntwa alinkwisa. Komma nkipanga, ndulangalanga. Umwēne akāli gwākuya nu kwāmbililigwa nkipānga. Abene binogonaga Umwene aali, kang'i abene binogonaga ukuti abene baali ni Kyene, loli Kyala asisimikisye ukuti ikyene kyaali kisobi. “Umwēne abagile ukufuma mabwe aga ukufyusya abāna kwa Abraham.” Uko ko kotalusya.

⁹² Ako ko kabalilo kākwānda a Bāndūmi balīmīlēmo siku pa lusekelo, ikyēne kyāli ku Mwānya. Linga ugwe kwisakukēta mwa Yobu 38:7, (mūmo une ngukēta bamo mwa umwe mukusimba ifisimbe), akabalilo kāko Kyala ikyākwānda abātike pa kutēndēka ikipeligwa Kyāke ikyākwānda. Yobu ali mundu unkulumba, nkomu, kang'i umwene ali nu luko losa ulwa mahala. Umwēne alinkuti, “Akabalilo kāko une ngubūka ku malūka, abasōka abakeke, abēne bōsa bikwīnāma pankyēni pa une, kang'i itolo bikulōnda akabalilo kamo ka mahala gāngu.” Kang'i umwēne akābagile ukupilikisya nongwa ya fiki umwēne āfimbilisigwāga ukubōmbelīgwa mūmo umwēne āli.

⁹³ Kangi polelo Kyala alinkundalusya umwene, alinkuti, “Ikunga gwimwene ngati nnyambala, panongwa yakuti Une ngusuluka ukuyoba kwa ugwe.” Kangi akabalilo kako Kyala asulwike mu kafulafumbi, Umwene alinkuti, “Yobu, ngimba ugwe gwaali kugu bo Une nālege inyalo sya kisu? Akabalilo kako indondwa sya kulubunju sikobelege palikimo, kangi abanabalumiana ba Kyala balātīle panongwa ya busangaluke, ngimba ugwe gwāli kugu akabalilo kala, Yobu?” Kangi umwēne ākofwike pa kabalilo kala. “Gwāli kūgu ugwe?”

⁹⁴ Muketile, akabalilo ka kwanda a Bāndumi balimbilemo siku pa lusekelo, kwaali ku Mwanya. Loli akabalilo ka kwanda abene balimbile pa kisu, kwaali ku batimang’osi pa bupāpigwe bwa Kyala, Immanueli pa kisu; bāndu bakwānda bāpilikēmo siku u Gwāndūmi ikwīmba, bāli batimang’osi abīyīsyē.

⁹⁵ Akabalilo kako uswe tukwega abakikulu bitu abapaka-langi-nkisyo, inywili isyakutumuligwa, bafwele ibundu, nu kubelusya uluko lumo lwa nselekesye gwa kipānga ukusyūngutīla abēne, nu kubīmika abēne mmwanya nu kwīmba ngati kindukimo, kangi polelo uswe tukwinogona ukuti Kyala ikufimbilisigwa ukupilikisya ku ikyo? Umwēne ali na Bāndumi kunyuma kula aba babagile ukunsāngalusya Umwēne ukufuma ku. . .bo Umwēne nasiku akalimpelilemo u mundu. Uu-huu. Soka panja nu kwitugasya. . .kangi ukufwala imyenda igi gyo gya mwiko kwa Kyala, kangi ugwe ubagile bulebule ukugūlīla ikyo ukuya kya Kyala? Ugwe kuyoba, “Ena, une ndi gwa ku. . .”

⁹⁶ “Gwāli kugu ugwe akabalilo kāko Une nālāga i nyālo sya kīsu? Mbula Une kūko Une nāpinyilēko isyēne. Yili kokūgu i lijēngo kūko isyēne sikusyūmbutukapo? Gwāli kūgu ugwe ukabalilo kala?” Ugwe kwinogona Kyala abagile ukutusuma uswe ku gamo mwa mahala gitu. Amahala gako bo butoyofu bwene ku Mwene. Umwene ikubomba iki Umwene ikuyoba Umwene ikubombaga.

⁹⁷ Lilino kētēsya, Kyala ikwitendekesya ukupela ikipeligwa ikingi. Umwene ikupela ikisu iki kikufwa, ubumi ubwakufwa. Abāndumi bikwimba ku Mwanya. Loli apa Umwene ikupela u Bumi ubupya, u Bumi Bwasypwa ku mundu, kangi Umwene ikwimba ku bilāmbike Bāke ukwisila mwa Bāndūmi; pa kisu, komma ku Mwanya. Kumwanya kuli nu Bumi bwa Syepwa. Muketile? Kangi Umwene ālimbīle. . .abene bālimbīle ku Mwanya, akabalilo kāko ikipeligwa ikyākūfwa kikwisa mula; kangi apa ikipeligwa ikisitakufwa kikwisaga nkati, kangi lilino abene bikwimba ku bandu bapakisū. Akabalilo kakwanda, ku batimi. Kyakunyomosya, bule ikyēne?

⁹⁸ Umwēne ālyāndīle ikipeligwa ikipya. Ngimba ikyēne kyāli fiki? Ikipeligwa kya Mwēne. Kyala ātendekīgwe ukuya mbili nukwitugasya pakati pa uswe. Ikyo kyo. . .Ili Bāngēli lyāyobīle, “Ku bwandilo bwa kipeligwa kya Kyala.” Kyala aapeligwa mu

bubumbigwe bwa mundu; mwa Yeso Kristi, u Mwanundumiana Gwake, Kyala ālitūgēsye. Umwēne āyēngile inyumba Yāke iya mbili ni fifupa, kangī alinkwitūgāsya mu nyumba yila; Kyala, *Immanueli*, “Kyala na uswe.” Umwēne āliyēngile Mwēne inyumba, ukwitūgāsya mu yēne, ukuti Umwēne ābagile ukunāngīsya i Lisyu Lyāke ku bilāmbike Bāke ukwisila mu ikyo. Umwe mumenye iki Kyala ali, akabalilo kako umwe mukuketa Kristi.

⁹⁹ Kumbukilaga, pala akabalilo kosa kulipo ukwimba ku bupapigwe bwa mwalafyale. Balinga bamenye ikyo? Ena, umwe mubobile. Ena, lilino, ngimba umwe mukwinogona linga u Mwalafyale uyu ayaga pakupāpīgwa pāsī pala, u nkīkūlu āngāli ikwīsa ikubopa nkati mu liyūmba-lya-lwīpūto kubuyobumo, nu kuti, “Pela ikitala kitendekisye mbibimbibi, nu kwēga abaganga, panongwa yakuti une nguyaga pakutwala Imanueli ku kīsu”? Unkīkūlu undōndo ukufuma ku Nazareti, akāya kapāsī ukukīnda, i. . . kabibipo ukukīnda Tucson pamo kalikōsa ka fyōsa fya ifyēne, kangī pope unkikulu unnini uyu ikwisa ikubopa kulakula ku mputi gwapamwanya unkulumba kangī alinkuti, “Une—une ngwitendekesya ukupa ubupapigwe kwa Immanueli.” Abene angali basopile umwene mu minyololo. Abene naloliloli bābagile. Abene naloliloli bābagile. Isya luko lwa busāmbūke bo ubo ukutwāligwa pakati pa bāndu bāke, umwēne āngāli atikwīkasya kuli ikyēne. Napōpe abagile umwēne umwīsyūgu. Lōli itolo lulalula ikyēne kikuboneka, itolo lulalula.

¹⁰⁰ Kētēsya, pala pikufīmbilisīgwa ukuyapo ukwimba. Abanyafwāle bāli. . . Umwēne āngāli bakammwīmbilāko mma. Abāndu angali bakālīmbile ku Mwēne, panongwa yakuti abēne bakālīmmwītīke Umwēne. Kangī iyo yo nongwa. . . Apa Ikyene kikwisa, ugwe ubagile itolo kifwēne nu kupilikisya Ikyene. Iyo yo nongwa umwīsyūgu ukuti abandu bikuya ni soni ukuntufya Kyala, abene bali ni soni na Kristi! Imiyūmba-igya-kwīputilamo imikulumba gitisa kwāmbilila u Losyo lwa Mbepo Mwīkēmo, abēne babātīkigwe fīyo mu njila yābo yakipānga ukuti abēne batisa kwāmbilila Ilyēne. Kyala ikuyaga pakummwāga u munduyumo uyu Umwēne abagile ukwāga ulutūfyo ukwīsilamo. “Umwēne abagile ukufuma ku mabwe ukufyūsya abāna kwa Abraham,” mūmo une nandisye Yohani kangī.

¹⁰¹ Kētēsya, abilāmbike Bāke bikufīmbilisīgwa ukwimba ku Mwēne. Kangī abilāmbike Bāke akabalilo kala baali Bāndūmi Bāke, kangī abene balinkwimba ku batimang’osi Bāke aba bayaga pakwega i Ndumi Yake.

¹⁰² Ywāni abagile ukupilika Ikyēne ikyākwānda? Ena, abilāmbike Bāke. Abo bo bābo āngāli bikupilika ukwimba kwa Mwalafyāle ikyākwānda, bābagile ukuya bilāmbike Bāke. Kangī bāli bo baki abilāmbike Bāke? Luko lwa kuswīgīsyā,

bule ikyēne, bakūndwe? Ikyēne kikāli banyambala-bapūti Bāke mma. Ikyēne kikāli mma abafunda-kyala. Uko ko kotalusya. Abēne bakāli bāndu bafipanga-fipāgūke. Umma, ikyēne kyāli batimang’osi. Nongwa ya fiki? Yālipo ing’osi yipāpīgwe, iyo yo nongwa. Muketile? Abatumwa Bake bāpilike Iyene, aba Kyala āmenye bābagile ukwitika. Kyala ātumile i Ndumi Yāke ku bala bābo babagile ukwitika Iyēne. Umwēne yo mahala gōsa; Umwēne amēnye kūko kwākutuma i Ndumi Yāke, yūyo isakwitika Iyēne. U Gwapamwanya-ukukīnda gwa Kumwanya ātumīgwe ku gwapāsi-ukukīnda gwa mūndu pa kīsu.

¹⁰³ Yeso āyobīle, mwa Matai 5, “Basayigwa bo balōndo mwa mbepo, kabuno ikyābo kyo Kitangalala kya ku Mwanya.” Maria, mu . . . Linga umwe mukubīka a Masimbo gala pāsi, uyo yo Matai 5. Kangi linga umwe mukubīka a Masimbo pāsi . . . Ikyo kyo iki une nsīmibile apa, kyo Masimbo.

¹⁰⁴ Maria ātile, mwa Luka 1:52, akabalilo kāko umwene āpakīgwe na Mbepo, u Mbepo Mwikemo pa mwene, umwēne āyobīle, “Umwēne afyūsīsye bala aba bubaligwe bwāpāsi.” Maria āyobīle ikyo, unna gwa Yeso, āyobīle, “Umwēne afyūsīsye bala aba bubaligwe bwa pāsi.”

¹⁰⁵ Luka yōpe āyobīle, “Abāndu bāmwalō balinkumpilika Umwēne nubuhobofu.” Komma aba—aba pamwanya, aba—a bafundakyalā, a bagānga ba ndagilo na ba bwakyalā; lōli a bāndu bāmwalō balinkumpilika Umwēne nubuhobofu, abāndu ba bubaligwe bwāpāsi.

¹⁰⁶ Ukukīnda mōsa a Masimbo gosa amikēmo, i Ndumi ya butabulo yipēgīgwe na batimang’osi nu kwīsila mu kang’osi.

¹⁰⁷ Lilino une ngufimbilisigwa ukwīsa ku kwīgāla, panongwa yakuti uswe tukufika pa kabalilo akākwīgāla. Une ngukilania a Masimbo mingi itolo ukuti une mbagile ukubega umwe ku linogono ili.

¹⁰⁸ Ukukīndāmo lyōsa i Lisimbo, ubutabulo bwīmīlīgwe ukwīsila mu batimang’osi ni ng’osi. Uko ko kotalusya. Uswe twesa tukwitikisania ku ikyo. Nongwa ya fiki? Ikyene kyāli mu nsyūngūlu nu kwīmīlila. Kangi kalikosa . . . Linga une ngakibwenemo siku ikiboko kyangu, kangi une ndinkuketa pasi apa ku nsyungulu gwangu, kangi une nguketa une nali ni nyobe ihano, une āngāli ngumanya ukuti ikyēne kyandalikaga; ikyākwegako kyāndalikāga ikyakōngelelāko. Kangi iyo yo nongwa i Ndumi bwila yālīsīle ku . . . butabulo ukwīsila i ng’osi, panongwa yakuti ukufuma ku bwāndīlo bulabula . . . Kangi ikyēne kyāli ukwīsila mu ng’osi, kangi na batimang’osi, ukuti Umwēne ālisetwīle Mwēne. Fyōsa fyāli misyūngūlu ni fyākwīmīlila.

¹⁰⁹ Lilino unko uswe tukēte ku bwāndīlo. Adamu na Eva, imile mula mu kuyapo kwa Kyala ukupilika i Ndumi Yake ku bene, abēne bāli ni myēnda ukusyūngūtila i misana gyābo ikipapa

kya ng'osi. I Ndumi yakwānda yāpilikigwèmo siku, yapēgigwe ukukilania pamwanya pa kipapa-kya-ng'osi ikifwāno, ukuti Kyala āfumile pakugoga nu kuniembetelēla Adamu na Eva mu kyēne. Ukufuma pāpo abēne bagelile ukutēndēka ubwīpūti bwābo bēne ubwa māni ga māfilu, ikyēne kikābagile ukubōmba. Ilikemo lya ng'osi lyālyāligwe ukuya buhōmbi ukufuma ku bwāndilo bulabula, ilikemo lya ng'osi.

¹¹⁰ Lilino, uswe tukubūkāga kukwīgāla iki lōsa lilino, nukubanāngīsyā umwe nongwa ya fiki ikyēne kyāfimbilisigwāga ukuya batimang'osi; kangi fiki ikyene kyabagile ukuya, Umwene alinkufimbilisigwa ukuya ng'osi.

¹¹¹ Lilino, abasololi ba Lwitikano Ulukūlu bīfwikāga bene mu fipapafyang'osi (uswe tumenye ikyo, uu-huu), ukubonesya ulwitiko lwabo mu Lisyu Lyake ilya Kang'osi umpelelesye uyu isāga. Iyo yo nongwa abasololi.

¹¹² Lilino, i Lisyu lya Kyala litikwisa ku mfundakyala, kukayako mma...umwene—umwene yo yumo ikunyasya Ilyene mōsa. Uko ko kutalusya. Kikayapo ni kindu nakimo bo kukuyobamo siku...Ugwe kuyoba, “Ena, umyana uyu mfundakyala.” Ikyo itolo kikumbika umwene kubutali fiyo ukufuma ku Lisyu ukukinda kalikosa une nkamenyemo. Muketile? I Lisyu lya Ntwa Kyala, u Kyala unsitakusanuka, atikusanukamo siku. Kulikosa mwi Bangeli, i Lisyu lya Kyala akabalilo kosa lyalisile ku basololi. Komma ku bafundakyala pamo abaganga, ku basololi! Kangi abēne akabalilo kōsa, akabalilo kōsa, bākānigwe nu kupikigwa.

¹¹³ Abasololi akabalilo kīngi bāli batimamitīmo bōpe. Abasololi bīfwikāga bene mfipapafyang'osi, panongwa yakuti abene bafwalaga ikipapa kya ng'osi abene bātīmāga. Kangi i ndumi yakwānda, ku i—i—i ngulilo indobesigwe, yali pamwanya pa fipapa fya ng'osi. Basololi, une nguyoba kangi, bāfwēle ifipapafyang'osi ukusyungutila bēne, 'nongwa yakuti abēne bābikīlāg'ubukēti ukwīsila mu ikyo, ukuti abēne bālītike ukuti pīsāga u Kang'osi umpēlelēsye kuli i likemo lila. Kangi i Lisyu lya Kyala lyālisile ku bēne pamwanya pa fipapafyang'osi. A batimamitīmo aba...pamo abasololi aba akabalilo kīngi bāli batimamitīmo. Abraham āli ntimamitīmo. Isaki āli ntimamitīmo. Yākōbo āli ntimamitīmo. Mōse āli ntimamitīmo. Davidi āli ntimamitīmo. Bōsa ba bīmīlili ba Kyala akabalilo kīngi bāli batimamitīmo.

¹¹⁴ Lilino uswe tukuyaga pakusyāgānia nongwa ya fiki ikyēne kikwisa ku batimang'osi. Abēne bāmēnye i ng'osi syo nsitabutūli kisita ntimang'osi ukusilōngolēla isyēne. Isyēne...i ng'osi yo nubupelelesye nsitabutūli, umwēne akabagila ukubūka pa mwēne. Fyōbēne Kyala afwanikisye abāna Bāke bākwitika ku ng'osi. Abēne bikufimbilisigwa ukulōngolēligwa. Lōli kētēsya iki kikulōngolēla ugwe! Komma ukwēga i mbēne, umwēne

isakwëndësya ugwe ku kibaga kya bugogelo. Kyala akatupamo siku uswe imbene, Umwene aatupele uswe u Mwanundumiana Gwake (u Mbepo Mwikemo) ukutulongosya uswe. Umwēne yo Kalongolèla gwītu, komma yumo untīmamitīmo umpeligwa-nu-mūndu, lōli untīmamitīmo umpigwe-na-Kyala uyu ikuswīla i ng'osi pa fyākulya fya ng'osi.

115 Lilino, ugwe ega i ngulube, kangi ugwe kuyoba ku ngulube iyi, “Une ngukukupelaga ugwe kang'osi.” Kangi ugwe kumōsya umwēne. Kangi ugwe kupak'ilāngi i nyobe-isyā-mmalundi syāke, na—na fyōsa bo ifyo. Kangi kumpa umwēne ifyākulya ngati ng'osi, mpapo umwēne u luko lumo lwa a—a kalyēlo. Kangi mbika umwene panja pa kipālo pamo panja mu... kūko u—u ntimo gwa ng'osi, mu ngūnda gwa ndeka pamo ikindukimo. Kangi linga kuliko ikibwīna kya ndipa palipōsa, i ngulube yila yisakubūka itolo ukutalula ku kibwīna kya matipa kila bo mūmo umwēne abagīle ukubūka. Muketile? Nongwa ya fiki? Yo nongwa yakuti ubupeligwa bwake bukāli i ngulube.

116 Kangi iyo yo nongwa abandu ba kipanga, umwisyugu, bikwīyēkēla mu findu fya nkisu, muketile, yo nongwa yakuti ubupeligwa bwābo bukāndūka mma. Abēne bisakulya u luko lulilōsa lwa fyakipanga, fibolano fya bufundakyala, lōli i Lisyu lya Kyala abēne bakabagila ukwīkāsya Ilyēne. Abēne bisakubūkāga nkati nukupilikisya ku Lisyu... .

117 Umwe mumenye, unsyobi unkulumba ukukinda bosa nkisu, yo ikūngūlu ugwaiyolo. Mwi Bangeli, balipo babili aba balūndusigwe panja pa ngalaba. I likūngūlu lyaiyolo lyābūkile pānja kangi umwēne ākagomokīlēmō siku, panongwa yakuti umwēne yo linyōmbo, undya-fibole. Umwēne ikwītūgāsya pa mibili gya mifimba imifwāno nu kwīsyūsya ulwānda lwāke nu mfimba umfwāno. Lōli akabalilo kāko umwēne ālūndwīsye i ngungubiya pānja, i ngungubiya yilinkusita kwīkāsya u nkusyūlu, polelo umwene alinkugomokela ku nyumba ya Tata kangi Noa, nukukoma pa kifigo mpaka Noa alinkummwingisya umwene nkati.

118 Lilino, i likūngūlu libagile ukwitugasya panja apa nukulya pa falasi infwano, ilisiku lyosa, nukupululukila mula mu ngunda nukwakulya imbeyu ni ngungubiya. Lōli ingungubiya yikabagila ukupululuka ukukilania kula nukulya pa falasi imfwāno, kangi polelo ukulya imbeyu; ikylene kikungogāga umwēne. Muketile, i ngungubiya yikanako akayongo kalikosa, kangi umwēne akabagila ukusya ikylene.

119 Kangi akabalilo kāko ingungubiya yiliyōsa ya Kyala, yiliyōsa iyākulya-i-Lisyu ingungubiya pamo ing'osi, ikinyamana ikiswēpāno, akabalilo kako ugwe kubuka kubapa abene ifindu fya nkisu, abene bamenye u Fundi gwabo áyobile, “Umwene uyu akiganile ikisu pamo ifindu ifya nkisu, ulugano lwa Kyala lukaya na mwa umwene.” Ugwe kumpa umwene ikindukimo

ikikindane ku Lisyu lya Kyala, umwene akabagila ukwimikana nakyo icyene. Lōli u mōhési abagile ukwēga Kila kangu ikisu kyōpe, nu kukikōlēla icyēne kyōsa kya Kyala. Ugwe ukabagila ukufulugania amafuta na mīsi, icyēne itolo kitisakufulugania.

¹²⁰ Abēne, bōsa abatimang’osi, abēne bāmēnye i ng’osi yāli nsitabutūli kisita u ntimang’osi. Kangu abēne bāli batimi, kangu bāmēnye ukuti umwēne ābagile ukulōngolēligwa.

¹²¹ Kyo kipelakisa kiki icyēne kili ukukēta, umwīsyūgu, ukuti abēne bikugela ukulyesya ing’osi, ikinyanyasi. Lōli i ng’osi yitisakulya icyēne. Umma, nkulumba! Muketile, abēne bāgelāga ukulyesya ing’osi, kunyuma kula, ifyakinyanyasi. Kangu akabalilo kākō i Lisyu likwīsa, abēne bāfumile pakwīsibila fiyo ku finyanyasi, abēne bakāmēnye i Lisyu. Kangu ikyo kyo iki icyene kili umwīsyūgu, akabalilo kako ikindu kilakila kisimikisigwe nu kuisimikisigwa ukuti Kyala ikubombaga ikindu kimo. Polelo abēne bīsibīle fiyo ku fyakinyanyasi, kangu balyēsigwe-kufinyanyasi, mpaka ugwe. . . ena, bukayapo nabumo ukuyoba ku bene, abene itolo batisakupilika ku Kyene, ikyo kyo kyosa. I mbwa. . . Ilibāngēli lyāyobile, “Bo i mbwa yikugomokela ku matēsi gāke, kangu i ngulube ku matipa gāke, momūmo abēne bikubōmba.”

¹²² Pilika i Lisyu, kangu ukugomokela kulakula ku matipa gaiyolo! Kangu yoba, “Aa, Ikyene kyo kyūmilīsi. Komma ukwitika i kindu bo ikyo.”

¹²³ Kyala. . . ing’osi sikubōmba kilakila umwīsyūgu, abēne bikufimbilisigwa ukusūbila mu bulyēlo bwa Lisyu. Abēne batisakulya bulibōsa ubulyēlo ubūngi. Ugwe ukabagila ukubapa abēne ubulyēlo bwakipānga, i ng’osi yanaloli. Umma! Umma! Ugwe buka kababala abene, “Lilino keta, uswe twesa tukuyaga palikimo. Lilino, Yeso āliputīle ukuti uswe twesa tubagile ukuya ‘yumo.’” Umwe itolo mwāpilike ikindu kilakila ku Tucson pakaya patali mma, amasiku manandi aga gakindilepo, lōli ubwēne bo butungulu! Yeso akāliputīlēmō siku. . . Ābōmbīle bulebule Umwēne. . . Ugwe ubagile bulebule ukupela i Lisyu ukwītobēsya Lyēne, ukwītusulīla kunyuma pa Lyēne? Polelo Kyala akaya kangu mma nkinda mundu aligwesa.

¹²⁴ Yeso āyobīle, “Babagile bulebule babili ukwēnda palikimo pene-pāpo abēne bītikisenie?” Ngimba ugwe kwisa bulebule ukwega aba Methodisti, Baptisti, Presbeteri, na Katolika, nukukitaga icyene palikimo kangu ukuya yumoywene? Umwe mubagile ukuya yumoywene pasi pa ntu gwa mundu, loli Yeso alinkuti, “Ukuti abene babagile ukuya yumo pōpe bo—bo *Une* na *Ugwe* tuli yumo.” Lilino, Umwene ikulonda uswe twesa ukuya yumoywene mwa Umwene uyu yo Lisyu! Ameni! Pala icyene kili, “Yumoywene na Tāta.” Kangu u Tāta yo Mwanundumiana, yo yulayula. Kangu icyene kyo Lisyu lilalila, i Lisyu likwībōnēsya, ikwīnāngīsya Lyēne mu lisiku ili mūmo

Ilyēne lyābōmbīle mu lisiku lililyōsa ilīngi, ukuti umwe mubagīle ukuya yumoywene.

¹²⁵ Ketesya, Umwēne alinkuti, “Bo Tata ālīndūmile Une, polelo ngutuma Une umwe.” U Tāta uyu ālīntumile Umwēne, alinkwingila mwa Mwēne ukusisimikisya i Lisyu. Kangi u Yeso yulayula uyu ikutuma abandu Bake, ikubuka mu bandu aba Umwene ikutuma; nu kuyoba, “Imbombo isi Une ngubomba, mwisakubombaga umwe numwe.” Naloli, Umwēne ālīputīle ukuti uswe tubagīle ukuya yumo; yumo nu Mwēne, komma yumo ni kipāngānio. Komma yumo ni kipāngānio kimo, lōli yumo na Kyala. Kabuno Kyala mu Lisyu Lyake yo Yumoywene, kangi Yeso na Kyala āli Yumo, kangi ugwe na une kangi i Lisyu tukufimbilisigwa ukuya yumo. Uko ko kutalusya. Uswe tukufimbilisigwa ukuya yumo mu lwitikisanio ni Lisyu. Komma iki umunduyumo uyungī ikuyoba, ubu bo bukaya bulinganio bwa pagwimwene. Ega Ilyēne, iki Ilyēne likuyoba, kangi itika Ilyēne; kangi Kyala isakusisimikisya Ilyēne, nu kusisimikisya ukuti Ilyēne lyo litalusye. Umwe mukwīnogona Ilyēne lyo itolo lya bafundigwa bēne, ega i Lisyu Lyake kuli ikyēne, būka gela ikyēne kamokene kangi kēta. Ugwe kwisakusyagania ukuti ikylene kisakubombaga kwa ugwe itolo lulalula mumo Umwene āfingīle. Ena, nkulumba!

¹²⁶ Isyēne sitisakulya pa fyakinyanyasi, isyēne sikufimbilisigwa ukulya ikyākulya kya ng’osi. Mwikemo Yohani 10 ukufumusya ikyo, “I ng’osi Syangu simenye a Masyu Gangu.” Kangi linga Umwene yo Lisyu, polelo ngimba lo luko luki ulwa Masyu ngimba Umwene ali nalo? “I ng’osi Syangu simenye a Masyu Gangu, abahesya isyene sitikukonga.” Muketile? Yeso āyobīle, “I lisyu ilihēsya isyēne sitisa kukōnga.” Popāpo, i ng’osi Yake yitikukonga a masyu ga nhesya. Abene batisakubakongaga abene.

¹²⁷ Abasololi, abatimang’osi, kangi ing’osi, fyōsa fikubikil’ubukēti isya kwīsa kula.

¹²⁸ Lilino kēta u Kyala unsitakwānduka mu mbātiko Syāke insitakwānduka isya Lisyu Lyāke ilisiku ili. Lilino itolo inogona amaminiti manāndi: i Lisyu ilisitakwānduka.

¹²⁹ Lilino keta! Linga—linga Mōse abagiile ukwisa ni ndumi ya Noa, iyene angali yikabomba. Linga Yohani u Mōsi abagīle ukwīsa ni ndumi ya Mōse iyēne angali yikabōmba. Linga Yeso āngali ikwisa ni ndumi ya Mose pamo indumi ya Noa, iyene āngali yikabomba. Kangi Wesley isile ni ndumi ya Luteri, iyene āngālī yitikubomba. Linga i Pentekosti ikwisa ni ndumi ya Wesley, iyene āngālī yitikubomba mma; uswe itolo twaapilike ikyo kikubik’ubuketi. Lilino, Kyala ikumilisia ukwenda. Itolo ketesya i Lisyu, umwe mukukēta apa uswe tulipo.

¹³⁰ Polelo nongwa ya fiki butikufimbilisigwa ubufumusye bwakwānda bwa batimang’osi...Linga bosa abasololi aba,

bosa abanyambala abakulumba aba bāli batimang’osi, polelo nongwa ya fiki atikufimbilisigwa Kyala (u nsitakwāndūka Yula) ukwāndūla injila Yāke papapa apa, nu kutwāla Iyēne ku bafundakyala? Ikyēne kyāli batimang’osi. Ubwisepo bwa Kang’osi umpēlelēsye, ikyābupi-kya-butulwanongwa, kikufimbilisigwa ukwisa ku batimang’osi.

¹³¹ U ntimang’osi amēnye i ng’osi syāke kanunupo ukukīnda aligwēsa uyūngi. Akayapo nayumo amēnye ing’osi ukuya ntiimi, umwene amanyisiigwe ku kyene. Kangi āmēnye luko luki ulwa fyākūlya isyēne āngāli sikulya. Isyēne... umwēne āmēnye iki ing’osi sibagile ukulya, kangi umwēne amēnye ing’osi syāke ukwisila mu iki isyēne sikulya. I... ugwe gwābagile ukukēta i ng’osi yimo yikubūka pānja ku kibaga-kya-finyanyasi nu kwānda ukulya ifyakinyanyasi, ugwe āngāli kuyoba, “Nsōsyapo yula undyafibolano.” Muketile? Popāpo Kyala āmēnye kūko ukubatuma abēne.

¹³² Lilino unko uswe tunkōlēle yumo mwa batimang’osi-basololi bakulumba gwa Yehova, ukusisimikisya ukuti Kyala aali mu basololi aba pasi pa fipapa-fya-ng’osi. Ketesya lilino. Uswe twisakukōlēla, ikyākwānda, Mōse. Unko uswe tunkete umwēne. Ubutumigwe bwāke bwisakutunāngīsya uswe Yehova mu ntimi-nsololi. Lilino, uswe twisa itolo ukwega lumo yumo, linga uswe tuli na kabalilo, ukufwana amaminiti kalongo aga gikukōnga. Uswe tukwegaga babili ba abene, loli lumo uyu ikuyaga kanunu mosa.

¹³³ Mōse; Yehova ikwibonesya Mwene apa, mu nsololi-ntimang’osi. Umwēne āpegigwe ifikungilwa fitatu ukusisimikisya ubutumigwe bwāke nukukōlēla ku bakulumba ba Israeli, kangi kwa Farao. Kētēsya u nsololi-ntimang’osi uyu, lilino. Umwene ikupa, bwila, abasololi Bake, ikimanyilo ikikindakipeligwa, ukusisimikisya ukuti ikyene aali Kyala mu bene; kabuno pakabagīla ukuyapo u kuyapo kwa Kyala kisita ifindu ifikindefipeligwa ukuboneka. Nasiku u Yehova ābonikēmo siku kisita kikindakipeligwa ukunkōngesya Umwēne. Ikyēne kikufimbilisigwa ukuya. Popāpo Umwēne akabalilo kōsa ālīsīsīmīkīsye Mwēne ukuti Umwēne āli na basololi aba, mukwisila ukusisimikisya iki abene bāsōlolaga, linga ikyene kyāli ukufwana ni Lisyu Lyake.

¹³⁴ Lilino, i kyākwānda—i kimanyilo kyākwānda Umwēne āpēle ku i... u nsololi-ntimang’osi uyu (kēta), ālyāndwile i ngili yāke ukuya njoka.

¹³⁵ Bwakibili, ikiboko kyake kilinkusanuka ukuya nu bukoma.

¹³⁶ Ikyābutātu, ukwega amisi ukufuma ku Kisōko Nailo mu Igupto, nukusanusya ikyene ku lilopa.

¹³⁷ Lilino, Umwene alimpele umwene ifimanyilo fitatu ukusisimikisya ku Igupti, kangi kōpe kwa Israeli, ukuti umwene aali yo Lisyu lya Kyala.

138 Lilino, kumbukilaga, Mōse ākōlelāga mu kipeligwa! Uko ko kutalusya. Alikupimba mmwanya unsānga nu kusopa ugwēne mmwanya mu mbepo, kangī alinkuti, “Unko imbani sisege,” kangī imbani silinkwīsa. Alinkuti, “Unko imbwēle sisege,” kangī imbwēle sikwīsa. “Unko ifyūla fise,” kangī ifyūla fikwīsa. Umwēne ātwēle nkati nkipeligwa! Lilino, u nnyāmbāla akabagīla ukupela, lōli ikyēne akāli mūndu ukwānda itolo. Umwēne āli Yehova mu nsololi-ntimang’osi Gwāke! Ameni!

139 Kētēsya! Ikimanyilo kyābutatu Umwēne āmpēle umwēne kikāli pabukamu ku mbōmbo yāke, kangī napamo ikyēne kyāli kifwāneko ku būndu bwāke; ikimanyilo kyāke kyābutatu. Kētēsya, ifimanyilo fibili fifwēneko ku mwēne, mwēne na kabōmbo kāke. Kangī ifyene fyaali itolo fimanyilo fibili ifi i Libangeli likuyoba ukuti “fyaali ni lisyu.” Ikika ikingi kikaale nalyo ilisyu. Loli ifimanyilo fibili ifi fyapegigwe ukufuma ku bundu bwake mwene, kangī ku bandu bāke, fyaali na masyu. Loli ikimanyilo kyakitatu, lilino kētēsya, ikyene kyāpegigwe. . . ikimanyilo, ikimanyilo kyakitatu, kyāli kimanyilo kya bufwe: amisi gikusanuka ku lilopa. Linga ilyako—linga ilyako—linga ililopa lyako likusanukaga ku misi, polelo ugwe kufwaga. Kangī kūko i lilopa liliko, ililopa ilyōnesigwe, kyo kimanyilo kya bufwe; momūmo ilyēne lyāli kwa Farao. I kyākitatu kyāli ukwāndusya a mīsi ga Nailo ukuya lilopa, kwāli kunāngīsyā—ukunangīsyā i Ndumi yake kwa Farao ukuti u Kyala gwitu yo Kyala pamwanya pa Nailo, pamwanya pa kyala gwa Nailo. Umwēne yo Kyala pamwanya pa kilikyosa, kangī Umwene isakutwalaga ubufwe ku kisu kila. Kangī ikyo kyo iki ikimanyilo kya lilopa kyaali. O, mwe! Ikimanyilo ikitalule ikya bufwe: lilopa!

140 Lōli ifīngi fibili fyāli na masyu ga busololi. (Une—une—une ngusubila umwe mukubala lilino, pakati pa masimbo, ifi une nguyoba.) Lōli ifīngi ifimanyilo fibili fyāli na masyu ga busololi kwa Israeli ukufwāna ni syankyēni syābo. (Lilino kwa umwe mwe mwalipo pa kyamba pakaya patali mma, akabalilo kako ibwe lyasopigwe mmwanya.)

141 Lilino, kangī ukubūka. . . umwēne āyāga pakusanusya ikipeligwa, ukutēndēka ikyēne ukubōmbela ku bēne. Kētēsya i mbānda, kētēsya liyoka, kētēsya i Nyānja Ingeseфу, kangī kilikyosa iki Umwēne ābōmbīle, lilino. Kēta i ngili ya ntimang’osi yikutēndeka injila kuli abēne ukubūka. I ngili yila iyi yāli nkiboko kya ntimang’osi, yakīsēne akapatu kalikōsa ka bufundakyala na fyōsa i findu a bapūti bāyobilemo, kangī i ngili ya ntimang’osi yila yabalōngolile abēne mulamula nkyēni ukusuluka ukukīndāmo mu kīndu kilikyōsa ikisitakubōmbigwa (ku mūndu). Akabalilo kāko Farao āgelile ukwīnogōna ukuti “i mbuguyo syapāngwīke mmwanya mu fyāmba kangī silinkusopa amisi, polelo silinkupela agene ukusanusya agēne ukuya lilopa,” polelo Kyala alinkugwisya u moto ukufuma ku mwanya. Kangī Umwene āgwisīsyē amatalala ukufuma ku mwanya,

kangi Umwene—kangi Umwene āgwisísyé u ngolo pa kisu, na filifyosa.

¹⁴² Ngimba ābombile fiki Umwēne? Ukwísila mu ngili ya ntimang’osi yila, komma i—i buku ya busimbo, komma i fūndo ya mfundakyala yumo, lōli i ngili ya ntimang’osi! Uswe tukwisa ku kyene mu miniti; ingili ya ntimi, Umwene ābombile ikylene. Komma i—i būku lya lwípúto lya kipānga-kipāgúke, lōli ingili ya ntimi. I ngili ya ntimang’osi yikulōngolēla i ng’osi syāke, ukupela injila yipyāgiligwe bo abēne bābūkàga kubwa ku Lisyu ilifingigwe mu kisu. Kyo kindu kimogi nki iki kili umwisyugu ikya Ngili ya Ntimang’osi, umwisyugu, yikulōngolēla ing’osi Syāke ku Kisu Ikifingigwe; ukukilania ubufundakyala bosa na filifyosa ifingi ifya nkisu iki, kangi ifindu fya nkisu, kangi ni fipaguko, kilikyōsa; ukwīgula injila, kangi ukulīngania i Lisyu Lyāke ukuya Bwānalōli; i Ngili ya Ntimi yikukīndilīla.

¹⁴³ Kangi kētésya, i ngili ya ntimi yilayila iyi yālōngolile i ng’osi... Ngimba umwe mukwitika ikyo? Umwēne naloliloli ālōngolile i ng’osi, umwēne ābaponisye abēne ukufuma ku Igupti ni ngili yila nkiboko kyāke. Uswe tubagile ukuyoba fingipo ifya ikylene. Lōli ukutika ifyapamwanyapo, umwēne ālōngolile i ng’osi nu kutuma ubulōngi pa kupika kwa Ilyēne! I ngili yilayila iyi yāyāga lusayo kwa yumo, yikuya kigune ku bangi. A misi galagala (ga bulūmbilili bwa Noa) aga gālimpokile umwēne, gatobísye i kisu. I ngili yilayila iyi yālōngolile Israeli ku kisu ikifingigwe, yātobisye bala bābo bāpikile ukukōnga u nsololi-ntimang’osi. Uko ko kutalusya, yāyāga ngili ya bulongi.

Ikipeligwa; kētésya mūmo Kyala ikuyobela mu kipeligwa Kyāke. Linga uswe itolo twāli na kabalilo. Une nāsimbile akasīmbe kamo apa: Kyala ikuyoba mu kipeligwa Kyāke. Uswe tukaya nakabalilo ukusisimikisya ikylene.

¹⁴⁴ Ukwísila mu kuisimikisya nkyēnipo, ukwísila i njoka ya nkuba pa ngili-ya-ng’osi ya ntimang’osi (ukuti umwēne āniēngile i njoka iyi ukusyūngutila, mu lulangalanga), iki kikuyoba isya buhōmbelo ubwabwanalōli bukwisa kuli ububine nu butulwanongwa.

¹⁴⁵ I ngili yila yēne yāfumile pakusanuka ukuya njoka pankyeni pa Faraο, kangi u Faraο yulayula āgelile ukwēgelēla ukwísila abamānjēle. Kangi momūmo bikubōmba a baFaraο aba mwísyūgu, na bīpēla-bītiki, abēgelēli abamumbili ba Ndumi, ukugela ukwēgelēla i kīndu kilakila kisita kumanya kūko ikyēne kikufumilako; nu kusopa Ikyēne mu kindukimo kyakipāgūko kimo, akabalilo kāko Ikyēne kyo kyābuke ukufuma ku kyēne bomūmo i mbepo siyīlile ukufuma ukuya kubikīgwa-mbukoligwe. Nalōli! Lōli gela ukwēgelēla, ukupela ubwēgelēlo.

¹⁴⁶ Lōli, kētésya, i ngili iyi ya ntimang’osi yilayila yālile lōsa i njoka isīngi. Ngimba injoka sila syāli kugu? Isyēne syāli ngili pa kipālo, kangi yālipo i ngili yimoyēne yāpīmbigwēpo. “Fyosa-

fibili kumwanya na pasi fisakumalikaga,” alinkuyoba Yeso, “loli i Lisyu Lyangu litisakumalikamo.” Kikuyoba isya buhōmbèlo ubwabwanalōli bukwīsila ubutulwanongwa.

147 Kangi, munkyēni mwa Israeli mwapēle. . . kangi pala pāpo une nāyobile isya Israeli, lilino mu nkyēni. . . Pala abēne balinkupa ububāngo ukufuma ku bupinyigwe bwa bufwe ukwīsila mwa nsololi-ntimang’osi. Abēne bātwaligwe panja pa butumwa ukwīsila mwa nsololi-ntimang’osi ni ngili yimo. Muketile? Ikyene kyayobaga isya u Mbāngi gwamunkyēni ugwa Israeli, ukufuma ku bufwe na gehena, ukwīsila mwa Nsololi-Ntimang’osi uyu uswe tukuyobapo.

148 Lilino, ku bōsa abo. . . bōsa mūmo uswe tuménye Israeli, bakālyāmbilile i Lisyu lya ntimi-nsololi, bōsa ba Israeli bakālyāmbilile Ikyēne mma. Lilino, kētésya, abēne bīlūmbusyāga. “O,” akabalilo kako umwene ābombaga i fika, “umwene āli mwinitu unkulumba,” lōli akabalilo kako ikyene kikwisa ku Ndumi yake, “kila kyāli kikindane.” Fyōsa ifika ifikulumba fikukonga indumi imbya yikwisa. Uswe tumenye ikyo. Ndulangalanga abene bālilūmbusisye, mmatengele, kangi balinkufwa muma maelifu. Mbwānalōli, bakālipo bēne babili ba abēne aba babūkīlèmo siku ukukīndamo aba bāpokigwe ukufuma pa babili kangi sinda gwa elifu-elifu, babili ukufuma maelifu-elifu mabili na sinda gwa elifu-elifu.

149 Ugwe kuyoba, “Ikyo. . . Ngimba fiki fyabonike ku bene?” Abene bo Mwasyēpwa bakindile.

150 “Bosa ba abene, Nkundwe Branham?” Yeso ayobile lulo.

151 Abene balinkuti, “Aba tāta bītu bālile a Manna ndulanga, kangi abēne bānwaga ukufuma ku Lyalabwe.”

152 Kangi Umwene. . . Yeso ātīle, “Kangi abēne bo, aligwesa gwa bēne, bafwile,” Mwasyepwa ukupaguligwa, muketile, aligwesa.

153 Kētésya abēne bālilūmbusisye isya njila ya Kyala, yāli yo nongwa abēne bāfwile. (Lilino, kifuki, komma ukupondwa amasyu aga ga bumalikisyo aga.) Abēne bālilūmbusisye! Ngimba kyo fiki kyabapelile abēne ukufwa ndulangalanga, abēne bālilūmbusisye isya njila imbēgigwe iya Kyala: ukwīsila mu Ndumi ya nnyāmbala-yumoywēne, u nsololi, u bulōngosi bwa nnyāmbala yumoywēne. Mbula une akabalilo kāko Kyala nasiku ābōmbilèmo ikibugutila ukulōngosya. Ugwe utikukyaga ikyene mu li Bangeli. Nnyambala yumoywene, abene. . . I Lisyu lyālisile kwa Mōse!

154 Korah; uswe twesa tumenye ukuti umwene—umwene alinkwītwała mwene palikimo nu kwīlūmbūsyā isya Kyala ukusita kuya ngolofu, ukubomba ikindu bo ikyo, ukumpela u nnyambala yumoywene ni Ndumi. Umwene alinkuti, “Uswe twesa tuli bikemo. Ngimba fiki uswe tukabagila ukuya ni kipanga-kipāgūke? Kangi nongwa ya fiki uswe tukabagila

ukuyanakyo... ukubātika *iki*, kangi ukubōmba *iki*, kangi ukubōmba *kila*?”

¹⁵⁵ Kyala ālimbūlile Mōse, “Ipāgūla gwimwene ukufuma ku mwēne, une kīngimile ikyēne.” Kangi kumbukilāga, Yuda ikuyoba ikindu kilakila, mmasiku gabumalikisyo. Uko ko kotalusya, “Abene bāpyutigwe mbukānikāno bwa Kora.” Uswe kangi tumenye iki kyābonike kwa Kora na i—na bāngi aba bālalusisye i Lisyu lya Kyala kangi amahala ga Kyala ga bulongosi bwa nnyāmbāla-yumoywene: aligwesa gwa bēne āpyutigwe.

¹⁵⁶ Lilino, uswe twīsa kukētēsya Kyala mwa nsololintimang’osi, ikunāngisya imbātiko Syāke isya munkyēni mu lisyu lya kimanyilo ikikōnge. Lilino, kētēsya. Uswe tukukēta ikyēne *pala*, lilino unko uswe tukētēsye ikyēne mu kimanyilo ikyakukōnga.

¹⁵⁷ Lilino, kētēsya, umwēne ātumīgwe ku bakūndwe bāke mu butumwa, pāsi pa butumwa, ni Ndumi ya bubāngo, ni kimanyilo ikipigwe-na-Kyala ukusisimikisya ifyakwiyobēla Fyāke. Israeli alinkubuka kuli i Ndumi yake, abene balitike Iyene, aligwesa gwa bene, loli nkabalilo ka namayolo... Abēne babūkile ku fika fyāke, lōli nkabalilo ka namayolo akabalilo kāko abēne... umwēne āpēle i Ndumi yāke, “Ikyēne kyāli kikindāne.” Bōsa aba bakālītike i Ndumi yila, bāfwīle. Uko ko kotalusya. Ngimba i Ndumi yāli fiki? I Ndumi ya bulongi ubu bwīsaga. Ku namayolo, ku kabalilo ka namayolo, Kyala alinkusōka panja ukukīndamo mu bugonelo bwa Israeli ukwaga linga abandū bālītike i Ndumi ya nsololintimang’osi Gwāke; kangi bōsa bakālītike Iyēne, balinkupyūtīgwa.

¹⁵⁸ Lilino kētēsya, uswe tukuyaga pakutwāla ikyēne ku Ntimi Unkulumba itolo nkabalilo kanini. Muketile? Kētēsya ubutumigwe bwa Nkulumba Ntimang’osi-Nsololi. Ubwa fika Fyāke, ikipānga kilikyōsa kyāligwike kangi kyābagile ukumwāmbilila Umwēne. Abēne bālōndāga ababine bābo ukubwbuluka. Abēne bālōndāga ukubōmba ifindu ifikulumba. Ubufumuke bwāke bwāli bukulumba. Lōli akabalilo kāko akabalilo ka namayolo kālīsile, ilisiku limo ukufuma pāpo Umwēne āsanusyāga a mīsi ukubūka ku bwālwa, kangi ālyesīsye maelifu, nkati, kangi ābōmbile ifika, Umwēne alinkwanda ukwitugasya pāsi nukuyoba ku bene. Kangi Umwene alinkuyoba ku bene, “Une na Tata Gwangu tuli yumoywene. Fiki kuyoba ugwe, “Tunangisyaga uswe u Tata?”

¹⁵⁹ “O, nkundwe! U nnyāmbāla uyu ikwipela mwēne ukuya mfwana na Kyala?” Bula bwāli bo bwingi fiyo ubwa bwinogonelo bwābo bwakipānga. Loli ubwene bwali Bwanaloli, Umwene aali! Muketile? Loli akabalilo kako abene baabombile, bingi balinkusita kumkonga Umwene.

¹⁶⁰ Polelo Umwene alinkusyumbutuka nukuyoba, “Pene papo ugwe kulya Umbili gwa Mwana gwa mundu, nukunwa Ililopa Lyake, ugwe ukaya nu Bumi mwa ugwe.”

¹⁶¹ Lilino, ngimba ugwe kwino gona fiki umundu gwa mahala, ugwamīnogono abagile ukwinogona? Une ngwinogonela abapūti aba bāli nu Mwēne mu tempeli bāli fiyo—bāli ni soni pa—pa bēne ukuya nu Mwēne kula. “Ukwinogona ukuti unnyambala abagile ukwima nukuyoba ikindu bo ikyo, ‘Pene papo umwe bandu mukulya Umbili Gwangu, nukunwa Ililopa Lyangu.’” Balinkuti, “Uyu yo nnwalilopa gwa būndu, mukētile, ‘Ilya u Nyōfu Gwāngu kangi inwa...’ Fiki, umwēne yo ndya-bāndu. Umwe bāndu bīnogōne kanunu mwīsa... umwe mwisakusōkākō ku nsyūtāno bu yula.”

¹⁶² Umwene akalingeniemo Ikyene siku, Umwene áyobile itolo Ikyene! Umwene ábombile ikyene ukubatabania abene, ukupagulania i ng’osi Syake ukufuma ku mbene. Umwene aabombile ikyene ukubasopa abene panja. Kangi polelo nayumo alondaga ukubōmbelano nu Mwene. Abene bakāli nalo ulwitikisano ukufuma akabalilo kala. Muketile?

¹⁶³ Kētésya, ku kabalilo ka namayolo, Kyala ābukīle panja ukwisila mu bugonelo nukumbona uyu ālitīke. Kangi Umwene ābombile i kindu kilakila mmasiku ga Ntimi Unkulumba. Kētésya ubutumigwe Ubukulumba ubwa Nsololi-Ntimi, lōli kētésya iki, ku bitiki ba Ndumi Yāke, lōli komma... Indumi ya Namayolo iyi, abene balinkusita kwitika Iyene. Abene balinkutoligwa ukwitika ukuti Umwene aali Kyala. Abēne bālōndága ukumpela Umwēne ukuya nnyāmbāla unnunu. Abēne bālōndága ukumpela Umwēne ukuya nsololi. Umwene aali nnyambala unnunu, kangi Umwene aali Nsololi, loli Umwene aali nkinda pa ikyo. Ikyo kyo kimanyisyo kyapaliposa umwisyugu, ukuti “Umwene yo nnyambala unnunu itolo, umwene aali nsololi.” Umwēne āli nakimo ikipīmbāpo pa Immanueli! Umwene aali Kyala abonekile pabwelu mwa Yeso Kristi u Mwanundumiana Gwake, ukupela Umwene na Tata yumoywene. Ikyo kyo kyene iki Umwene abagiile ukuya.

¹⁶⁴ Sekaria 14:7, une mbagīle ukuyoba iki, ikuyoba isya Imuli sya kunamayolo ni Ndumi kangi ku kabalilo ka bumalikisyo. Ngimba umwe mwaketesisye ikyo? Na bu bwingi bwa aba balinkōngile Mōse, bakētile i Mbanda ya Moto iyi yālinsimikisye umwene pa Kyamba Sinai. Umwēne āfumile pakubīkil’ubukēti isya, kangi áyobile isya Mbanda ya Moto iyi ukuya mu lusīngi kangi yālimbulile umwene i Ndumi iyi, bingi ba abene bakābagile ukwitika Iyene. Lōli na bu bwingi bwa aba balinkōngile umwēne ukufuma ku Igupti (balinkufyūka ukufuma ku kīsu nukukilania inyānja ya kupāgulīgwa, kangi bābūkile mu lulangalanga), bāyibwēne yilayila i Mbanda ya Moto (iyi umwēne áyobilēpo) yikusisimikisya ukuti u nsololi-ntimang’osi ukuya ntimi gwa ng’osi. Abene baakibwene Ikyene,

kangi bingi ba abene bakaalitike Ikyene ukufuma papo abene bakibwene Ikyene.

¹⁶⁵ Kētésya mūmo, kangi, u Kyala uyu atikwāndukāmo-siku, u Nkulumba u Ntimang’osi-Nsololi, alyegile abene aba basyele nu Mwene kangi nu butumigwe Bwake ku Kyamba Maafilu; u Nkulumba Nsololi-Ntimang’osi, Yuyo uswe tukuyobapo, Yeso. [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi]...?..kangi bāpilike Tāta (i Mbanda ya Moto yilayila) ikunsisimikisya Umwēne, uyu āsisimikīsyē Mōse.

¹⁶⁶ U Kyala yulayula uyu Mōse āyobilepo, ukwisa kwa Mōse nu kusisimikisya ni Mbanda ya Moto ukuti Umwēne āli Yehova uyu āndongosyāga Mōse. Kyala āli mu nsololi-ntimi Gwāke.

¹⁶⁷ Apa Umwene ikwega uyungi u Nsololi-Ntimi, u Nsololi Unkulumba, i Ng’osi Iyabwanaloli, Yeso, kangi ikwega u lusálo lwa mundu batatu, kangi ikubega abene pa mwanya pa Kyamba Maafilu, kangi pala ālinsisimikisye Yeso. Kangi kope alinkutwāla-pānja Mwene ukufuma ku bandu bosa abangi, alinkuti, “Uyu yo Mwanundumiana Gwangu unganigwa, mpilikila umwe Umwene!” Kangi akabalilo kako abene bākētīle mmwanya, abene bālimbwēne nayumo unnyambala ukupāgūla Yeso mwene. Uko ko kotalusya. Umwene āli Yumo. Lilino, ikyo kikumasya ikyēne, mūmo une nguyīla. Muketile?

¹⁶⁸ [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi]...?..[Ubuyo busitakandu pa tepi]...?..kisyō. Mōse āli mu kuyapo kwa Shekinah pa Kyamba Sinai. Ikyene kyanwisye ikisyō kyake. Akabalilo kako umwene ikwisa pasi, umwene alinkufimbilisigwa uku—uku ukubika ikikingo pa kisyō kyake, unsololi-ntimi Mōse; mūmo Yehova ālīmo, mu kayabo kamo, itolo akayabo, kisyō kyake. Umwene āli ni Lisyu nkanwa kāke.

¹⁶⁹ Lōli kētésya akabalilo kāko u Ntimi Unkulumba āli mu kuyapo kwa Shekinah. Ngimba ikyēne kyābōmbíle fiki? Ikyene kyanwisye kyōsa ikisyō Kyake. Umwene akaali itolo kiyabo kya Kyala, Umwene aali gwēsa gwa Kyala! Umwene aali Imanueli.

Nongwa ya fiki ikyēne kyābagíle ukuya batimi?

¹⁷⁰ Kēta! Kēta, lilino, Kyala Mwenemaka ikukētésya... ikwīnāngīsyā Mwēne, ndigi, mwa Mōse u ntimang’osi-nsololi. Kētésya mūmo Kyala ālitēndíke Mwēne ukumanyigwa. (Ubu bo buyobelo bwāngu bwabumalikisyo.) Nkēta umwene, imile mpakígwe mu kuyapo kwa Mbanda ya Moto! Nayumo pa kyāmba na panandi lōli Mōse na Yehova. Ameni! *Ameni* kokuti “mo kiyilege ikyene.”

¹⁷¹ Ketesya! “Bika ikiboko kyako nkipambaga kyako!” Loli, ketesya ikika kya kibili lilino ni lisyu. “Bika ikiboko kyako nkipambaga.” Uswe tukaya ni nōngwa ukwītika ukuti Mōse āli gwākīmāma, popāpo umwēne ābagile ukuti ābīkile ikiboko kyāke ikililo mu kipāmbāga kyāke, ’nongwa yakuti

abanyambala bingi bakiboko-ikililo. Umwene alinkubika ikiboko kyake ikililo... Lilino kētésya! Kyo kipiicha nki uswe tukukēta apa, isya Yehova mwa Mōse u nsololi-ntimang’osi! Mōse ukwimilila Kyala, ’nongwa yakuti Kyala āli mwa Mōse. Nketesya umwene ikubika ikyake... “Ikiboko nkipambaga kyāko.” Kyo kimanyilo nki!

¹⁷² Lilino, pala umwene ikwima, akōlile ikiboko kyake palapala pamwanya pa ndumbula yake (imile bo *ulu*) kuko ifyakubutitu ififisigwe fya butabulo fyafisigwe ukufuma ku lwalo lwa kisu. Apa po yilipo inongwa ya fiki abatimi. Yeso yo kiboko kya Kyala, uswe twesa tumenye. Pala alipo u Mōse ikunāngisya Umwene katikati. Umwēne ākolelile isyakusofu isya Tāta, kangi atunāngisye isyēne kwa uswe. Kētésya, nkētésya umwēne ikukwāba ukufuma mu kipāmbāga kyāke ikiboko kyāke ikililo kitikigwe nu bukoma ubugogi. Kikubonesya iki Kyala abagiile ukubomba ni Kiboko Kyake Ikililo. Ketesya, ubukoma bukaya nu nkota nagumo. Kētésya, kangi, ubwēne bukāli itolo bukoma bwāmwālo, ubwēne bwāli mu bufikilo bwāke ubwabumalikisyo, bwēlu ngati matalala; ikiboko kyāke kyātikigwe ni kīndu ikinyali. Mumo Mōse abagiile ukuti ipilikaga akabalilo kako umwene akwabile ikiboko kyake ukufuma ku ndumbula yake, ukufuma nkipambaga kyake, kangi ikiboko kyake kyatikigwaga nu bukoma! Ubukoma bukūmīla ubutulwanongwa, kisitankota, kangi fiyofiyo mu bufikilo bwāke bwābumalikisyo.

¹⁷³ Kangi, bakundwe, kula ko kūko ikīsu kyāli akabalilo kāko Kyala ākwābile Ikiboko Kyāke Ikililo ukufuma pa kipāmbāga Kyāke! I kisu kyātikigwe nu bukoma ubugogi, kangi nagumo unkota napanandi kuli ubwēne. Momūmo ukwēne kuyīlile ikilo iki, panongwa yakuti abēne batisakwāmbilila unkota. Unkota gwatēndekigwe ku Kalvari, lōli abāndu bikulōnda ukwēga ululagilo-lwa-bubūmbulusyo mbuyo bwa lulagilo-lwa-bubūmbulusyo lwa Kyala kuli ubutulwanongwa.

¹⁷⁴ Kētésya ubwēne bukālīsīlēmo siku pala panandipanandi, bo injila ya bukoma yikubōmba, lōli lōsa pa kamokēne! Akabalilo kako umwene akwābile ikiboko kyake, ikyene kyātikigwe, ikyene kyaliswile nu bukoma. Kētésya iki Kyala āyobīle, “Lilino, umwe mutisa kusema panandipanandi mbutulwanongwa; lōli ilisiku umwe mukulya ukufuma kula, ilisiku lila umwe mukufwa.” Kangi uko ko kotalusya, “Ilisiku ugwe kulya ifya ikyene.”

¹⁷⁵ Kētésya, ikyēne āli ntimi-nsololi uyu ātikīle mwēne. Umwene alinkwega, ukwisila mu ngomelesyo ya Kyala, kangi alinkubika ikiboko kyake mwene nkipambaga kyake, kangi nukukisoyamo ikyene kitikigwe nu bukoma. U nsololi-ntimang’osi ābōmbīle ikyēne mwēne. Kangi u Ntimi-Nsololi, Yeso, ābombile ikyene Mwene, “Une ngubika u bumi Bwangu pāsī, nayumo u mundu ikwega ubwene ukufuma kwa Une.”

Umwēne āli Ntimang’osi Nkulumba, u Nkulumba Nsololi-Ntimang’osi, “Nayumo umūndu ikwēga ikyēne ukufuma kwa Une, Une ngubōmba ikyēne ni Mwēne.” Kētēsya, ubwēne bukālīsile panandipanandi, ubwēne bwīsile mu miniti yimo. U Nkulumba Ntimang’osi, Mwēne, ālyēgile ubutobesigwe bwītu nu kwītika Mwēne, ukwega imbibi syitu nu kukilambalika ikyene pa Mwene. Yo nongwa umwāti āšimbīle:

Nkati mmilyālabwe igi gikubaluka ni myānya
 igi gikugwa ingīsi,
 Mpoki gwāngu alinkwīnama untu Gwāke
 kangī alinkufwa;
 Ikikīngo ikyākwīgūka kilinkusetula injila
 Ku sangaluko sya ku Mwānya ni lisiku
 lisitampaka.

¹⁷⁶ Ikyākúsòfu kila kyāfumīle pakuya mu kipāmbàga kya Kyala ifyīnja fyōsa ifi, kifisigwe ni kiboko Kyāke ikilīlo, Yeso. U Ntimi Unkulumba ālyēgile pa Mwēne ubutobesigwe bwītu kuli uswe. Yesaya 53:6, alinkuti, “Umwene afulasigwe panongwa ya ngilanio syitu. Umwene ākuyubulīgwe panongwa ya butulwanongwa bwitu. Ulufundo lwa lutengano lwitu lwāli pa Mwene. Kangi ni fulale Syake uswe tubumbulusigwe.” Isyakusofu sya bubumbulusyo bwa Kyala syabikigwe pa kipāmbàga kya Yeso Kristi, pamo Kyala, Umwene aali pa kiboko ikililo ikya Kyala, iyo yo Ng’osi ntiga iyi yakoleligwe nkipambaga Kyake. Fyōbēne i misyūngūlu-gyankyēni gya Ikyēne gyāfimbilisigwàga ukuya i ng’osi! I kyākwānda kyāli i ng’osi, ikyābumalikisyo kyāli i Ng’osi. Iyo yo nongwa Ikyene kyafimbilisigwaga ukwisa ku ntimi, ukumanya akapakikisyo ka Ng’osi syake. Umwe mukupilikisya Ikyene? Kētēsya, “Umwēne āfulasigwe panongwa ya ngilanio syītu, ākuyubulīgwe panongwa ya butulwanongwa bwītu, u lufundo lwa lutēngāno lwitu pa Mwēne.”

¹⁷⁷ Kētēsya, ikyēne kyālīsile mbibimbibi; kangī ikyēne kyāsōkilēpo mbibimbibi, mbimbibi i kiboko ikilīlo kyākwābīgwe mu ukufuma mu kipāmbàga akabalilo akakibili. Imbūngo ingogi yākīndīle, akabalilo kākō umwēne ākwābile ikyēne akabalilo kākibili. Kangī akabalilo kākō u Ntimi Unkulumba, u Nsololi-Ntimang’osi, akabalilo kākō Umwene āyobīle. . . Pa kipingika kya Kalivari, akabalilo kākō Umwēne āhōmbīle ulufūndo lwa butulwanongwa kuli uswe twēsa, Umwēne alinkuti, “Ubwēne bumalike.” Ubutulwanongwa bwāmālike, ulufūndo lwahōmbīgwe, ifyakumelelīgwa fyāmāsīgwe! Ikyēne kikālyēgile i kyīnja, pamo kubumalikisyo kwīsa mu kyēne mmasiku ga bamo abapyānikisi abāngi pamo ikindukimo, ikyene kyamalisigwe palapala polelo!

¹⁷⁸ Ubutulwanongwa bwālisile nkabalilo, ukwisila mu lukilano lwa Lulagīlo lwa Kyala, ukwisila mukubongotola i Lisyu limolyēne. Ikilo iki, bakundwe bāngu, u moyo gwāko guli

pamwanya pa gehena pa nyölölo. Kangi u nyölölo gula gukaya kimo ikimanyisyo kya seminale yabufundakyala, unyololo gula gukaya gwä kipänga-kipägúke kimo pamo ikimanyisyo kimo iki ugwe kwítugasyämo, unnyololo gula go Lisyu lya Kyala! Yeso äpële u luko lwa mündu i Lisyu Lyäke ukwítugasyämo, kangi Eva aböngotwile itolo akalüngisye kamökëne akanini ka Ilyëne. Kangi i . . . unyololo guligösa gukaya gwamaka ukukinda apa monywa ukukindaposa pabulüngisanio. Akabalilo kâko ugwe kwegapo i Lisyu limolyene . . . Lila lyäli lyakwanda lya Bûku.

Yeso älisile pakati pa Buku, kangi alinkuti, “Umundu atisakuya nu bumi nu nkati gwene mma, loli ni Lisyu lyosa ili likusöka pänja pa kanwa ka Kyala.” Pala päli pakati pa Bûku.

Ikyabumalikisyo kya Buku, Umwene alinkuti, “Aligwesa isakusösyako i Lisyu limolyene (ukusob’ukusanusya i Lisyu limolyene), ega i Lisyu limolyene ukufuma mwa Apa, une ngwegaga ikiyabo kyäke ukufuma kwa Bûku gwa Bûmi.” Ugwe kukilania pamwanya pa gehena, gwítúlike pa Lisyu lya Kyala. Komma ugwe ukundeka yumo afyëkesye ikindukimo mwa ugwe ikyo kikaya ISI SYO IKUTI U NTWA!

179 O, une nguketa . . . Ena, abene bikuyoba, “Naloliloli, fyosa ifi uswe tubombile. Fyosa ifi uswe tubombile!” Ikyo kyo iki lumo abaputi abakulumba na bala binogonaga mmasiku ga Ntimi Unkulumba. Ikyo kyo iki Eva inogonaga. Ikyo kyo iki Sétáno älimbülile umwëne, “Naloliloli Kyala atisakubömba.” Loli Umwene aabombile, ’nongwa yakuti Umwene aayobile ukuti Umwene ikubombaga. Kangi iyo yo nongwa Umwene isakubombaga ikyene kangi umwisyugu.

180 Fyöbène, mumo Umwene äyobile, “Mumo ukwene kwäyilile mmasiku ga Noa, kûko imyoyo lwele gyäpokigwe, ukwisila mmisi, momumo ukwene kwisakuyilaga pa kwisa kwa Mwanundumiana gwa mundu.” Muketile, banandi fiyo, “Kabuno ikipata kyo kifinyu, kangi injila yo nsekele iyi yikulongolela ku Bumi, kangi banandi bisakuyangapo aba bisakuyagaga Iyene.” Uko ko kutalusya. “Panongwa yakuti mbapate yo njila iyi yikulongolela ku bonangiko, bingi bisakwingilaga mulamula.”

181 Akabalilo kâko u Nkulumba Ntimang’osi ätikigwe, u Nkulumba Nsololi-Ng’osi, akabalilo kâko Umwëne ätikigwe kunyuma kula, Umwëne alinkuti, “Ikyëne kimalisigwe!” Kangi iminiti yila, mbimbibi bo u Ntimang’osi uyu ätikigwe, ukwëne kwämalike. Ubutulwanongwa bumasingwe, bukälipo nu butulwanongwa nabumo kângi mma. Abëne bälî bapelelesye, ulufindo lwähömbigwe. Abitiki aba i ngamu syäbo syasimbígwe mwa Buku gwa Bûmi, basüngulígwe-ngäni ukufuma ku lwälo lwa kîsu, ubwëne bwamasigwe i miniti yila yilayila yîyo Yeso äyobile ikyëne kyämalike. Umwëne, u Ntimi Unkulumba yula, älisile kuli i ng’osi Syäke. Ikyëne kyämalisigwe, ikiboko

ikililo ikya Kyala kyākwābigwe ukufuma mu kipāmbàga Kyāke, atikigwe. Polelo pa Pāsa Umwēne āgomwīsyē ikyēne (ameni), ākifyūsīsyē ikyēne mmwanya kangī ku kipāmbàga Kyāke, nu kubālūla ikyēne ukusuluka kwa ugwe na une, mu luko lwa Lisyu Lyake, ukututabula uswe ukugomokesya ku ngunda ugwakubwandilo ukufuma ku gūgo ubutulwanongwa bwātwegilēko uswe. I kyākubutūtu ikifisigwe kya ndumbula Yāke ingulumba kyāsetuligwe ukwīsila mu Nsololi-Ntimang’osi. Ikyēne kyāsetuligwe nu Ntimi, Nsololi-Ntimi.

¹⁸² Fyōbēne i fyāmba fyānyēlile nu kuywēga pa lisiku lila. Fyōbēne i lisuba lyāfisile ikīsyō kyāke nu kuywēga panongwa ya buhobofu. Fyōbēne ikipeligwa kyōsa kyāfuluganikēne; u mbelo gwāsenyendile imipiki mpaka igyēne gyāyuganikēne kangī gyāyuganikēne kangī gyāsangalwike, nu kunyēla. Abene balimbwene u Nsololi-Ntimang’osi, pa kyamba, ukutabula ingamu yiliyosa pa Buku gwa Bumi. Kangī abēne balinkukēta ukuti ubupeligwa bwābo bwēne bwātabuligwe! Abēne balinkuywēga, nukunyēla. Kangī ikīsu kilinkubūka nkasenyenda kamo. Kangī ifyāmba filikulepuka, kangī amalyālabwe galinkugwila pānja. Kangī ilisuba lilinkusuluka pāsi. Kangī—kangī kilikyōsa kikuboneka pa buyo. Bo mūmo u lukomano lulilōsa, akabalilo kāko u Ntimi ikusetula kwa ugwe ukuti “ikyene kimalīke!” Pala . . .

¹⁸³ Une ifisāmbuke fya kunyēla, kangī ifisāmbūke fya buhobofu, lōli pakālipo nayumo afulēle. Ifyamba filinkuywēga pānja, kangī abēne . . . ilisuba lilinkusuluka pāsi, kangī kilikyōsa kilinkuyapo pa buyo, lōli pakalipo nayumo ugwakufulasya. Kangī une ngētīle ingomano kūko a maka ga Kyala gasetuligwe ku bāndu ukuti abēne “bāli bābūke ukufuma ku kīsu ni findu fya nkīsu,” kangī ubuhobofu bwa Ntwa bwālūwīsyē ikilundilo. Abene balinkwima nu kuywēga, nu kukuta, nu kulāta ku mwanya kwa masyu gabo, ku lwimiko lwa Kyala. Une ngakētāmo siku kalikōsa akasitabubātiko, abēne akabalilo kōsa bāli mulamula mu lubātiko; panongwa yakuti abēne bāsyāgēnie ukuti, i ngamu syabo isi syāsīmbigwe pa Buku gwa Kang’osi gwa Bumi bo ulwalo lwa kisu lukaligwa. Ū nkulumba Nsololi-Ntimi abatwālile abene i Ndumi, kangī abene balinkuponesigwa, u Nsololi-Ntimi. Kisita kupāsya iki ubulagili bwa fipānga ifīngi bwāyobile isya Ikyēne, abēne bāmēnye iki kyāfumile pakuboneka. Itolo bo bala abatimi bābōmbīle kunyuma kula, abēne bāmēnye iki kyābonike pa buyo.

¹⁸⁴ Nayumo u nnyāmbāla ali nu bwābūke ukwīngila mu kigemo ikīkēmo ukulūmbilila i Lisyu mpaka umwēne abōmbīle mūmo Mōse ābōmbīle, ukwāgana na Kyala, pa fibānja kūko ukuti akayapo umfundakyala nayumo abagile ukulīngānia Ikyēne ukukupoka. Mōse āli pala! Kisita kupāsya mūmo abatumigwa ba Israeli bāyobile, “o, ikyene kyāli kyabutoyofu, ugwe itolo gwīnogonīle ugwe gwākibwene iki; ikyene kyo butoyofu,”

ugwe ukaabagile ukwegako Ikyo ukufuma ku mwene, umwene aamenye! Umwene aali pala! Umwene aali yo yuyo ikyene kyaabonikeko! Kangi nayumo u nnyãmbàla ukwìsila mu—mu digri yabufundakyala pamo i digri ya dokotala ali nu bwãbũke kunyuma ku kigemo, ukuya pakwiyobela i Ndumi ya Yeso Kristi, mpaka umwène yo gwãkwãnda älyãgène na Kyala kisyo ku kisyo mu Mbanda ya Moto. Umwène akaya nabo ubwabuke ukwikòléla mwène ntumigwa, panongwa yakuti bosa abafundakyala nkisu bakabagile ukulingania Ikyo ukufuma kwa ugwe. Ikyene kyabonike kwa ugwe! Ugwe gwaali pala, ugwe umenye isya Ikyene. Ndikupãsyã iki yumo uyungi ikuyoba, pamo ko bwĩngi nki abène babagile ukuyoba, “amasiku gakĩndile, ikyène kikaya lũlo mma,” ugwe. . . ikyene kyabonike kwa ugwe, kangi ikyene kyo kufwana ni Lisyu.

¹⁸⁵ Ena, iyo yo nongwa Mose amenye a Masyu aga gãyobile ku mwene, gaali Masyu ga Lisyu. Umwène äménye ukuti Kyala älimbũlile Abraham, “Uluungu lwãko lwisakwëndendekãga ku fyĩnja bamia bana, lõli Une nisakubabãnga abène.” Kangi umwene aamenye ifyinja abamia bana fyãfwène kangi umwene alinkukooleligwa ukubomba ikyene.

¹⁸⁶ Nnyambala na bakikulu, Kyala áfingile mmasiku ga bumalikisyo aga ukuti Umwene isakonelelaga u Mbepo Gwake pa mbili guligosa. Umwene aafingile Umwene ikutumaga u Losyo lwa Mbepo Mwikemo, kangi Umwene isakukòléla u Nsĩngiligwa kisita litõndobya pamo ulukinya. Umwene aafingile ukubomba ikyene, Umwene ikubombaga ikyene. Komma ukupilikisya ku batimi abapãligwe aba, abene bisakulongosyaga ugwe kubusyobi. U Mbepo Mwikemo yo Ntimi ukukulyesya ugwe ifyakulya fya ng’osi ukufuma mu Lisyu ili. Ikyene bwila kikwisa ukwisila mu Ntimi. Umwene yo Ntimi gwitu. Pilikisya ku Mwène, ugwe gwe ng’osi sya kibaga Kyãke; linga ugwe uli, ugwe kupilika a Masyu Gäke. Komma iki umunduyumo uyungi ikuyoba, ugwe kupilika iki Umwene ikuyoba. A masyu amahesya, ugwe umenye nakimokyene ikya ikyene.

¹⁸⁷ O, mwe, pilikisya ku gwamaka ntimang’osi-nsololi kãngi, ikulĩngãnia nu kutwãla ku bène, Yohani (akabalilo kako umwene imege nkisoko kya Yorodani), keta iki umwene aayobile (aalimile pala, ikulumbilila), umwene alinkuti, “Isala yikwisa. . .”

¹⁸⁸ Kètésya, Yohani äli mwanundumiana gwa mpũti. Abene bwila bakongile u—u lukindi lwa tata gwabo, iyo yo njila iyi uswe tulinasyo ingamu syitu. Na filifyosa ifi abene babobile, abene babakolelaga abène ikyo. Kangi Yohani abagisenie ukuya mputi bo gwise.

¹⁸⁹ Kangi, umwe mumenye, unna gwãke, akabalilo kãko ämelil’ikifuba, ukufuma pãpo u Gwãndũmi gwa Ntwa älyãgène nu gwise Sakariya, kangi äbũkile kukaya kwa Elisabeti, kangi

umwēne ātalile āli mu myēsi ntāndātu mu. . . ukuya māma. Lōli umwēne ākālī pakuya nu būmi tāsī, umwēne āli nu lutēnde panongwa yakuti u mwānda ākālī akāsemile mma. Ikyo kyo kisitakwīsibiligwa.

¹⁹⁰ Kangi u Mbepo Mwikemo, u Gwandumi gwa Ntwa alinkubonekela kwa Mariya, kangi ālimbūlile umwēne ukuti umwēne “āyāga pakuya nu mwān’umfyēle, atikumanya u nnyāmbāla nayumo,” kangi ālimbūlile umwēne akayilo ka Elisabeti.

¹⁹¹ Umwene alinkubuka pamwanya pa fyamba fya Yudai, ukumbula Elisabeti. Kangi akabalilo kako umwene alyaagene na Elisabeti, umwene alinkumbula umwene ukuti umwene “ayaga pakuya mama.” Kangi umwene alinkutoligwa ukupilikisya ikylene, “amenye unnyambala nayumo.” Loli umwene alinkuti, “U Mbepo Mwikemo alinkungupilila une, kangi alinkuyoba ukuti ikindu Ikikemo iki kisakupāpigwa mwa une kisakukoleligwaga u ‘Mwanundumiana gwa Kyalā,’ kangi une nisakukolelaga i Ngamu Yake ‘Yeso.’” Kangi akabalilo kākwānda ukuti i ngamu yila Yeso yāyobigwēmo siku mu ndomo gwa būndu, akāna akanini akafwāno mūnda mwa nna, kalinkunyēla panongwa ya buhobofu nu kuywēga; kangi kānyēlile mūnda mwa māma, kangi akēne kakālyāmbīlilēmo ubūmi siku mpaka nalino.

¹⁹² I Ngamu ya Yeso Kristi yāyobile u bumi mwa mwāna umfwano. Kyo kiliku iki Ikyene kibagile ukubomba nkipanga iki kikwiyobela ukuya mpapigwe kangi?

¹⁹³ Kangi uswe tukwītūgāsya ukuya bakali bo lyūlu pa litāngo, nu kuleka ifindu bo ifyo ukukīndilila. Nu kutila ukusumuka nu kubikil’ubuketi ubupilikisye bwāko, nu kukemela fyōsa ifyabutoyofu ifi, ukumpela Yeso Kristi yulayula mmayolo, umwīsyūgu, kangi bwilanabwila. Akēne ko kabalilo ka Krismasi, sōsyāmo aba a baSanta Klaus ni findu, sōkāpo ni fyabutoyofu fila ifya kukyulusya. Kali kokūgu siku umwe mupilikēmo isya Santa Klausī mwi Bāngēli? Ikyēne kyo syakubutitu sya kiRoma, kikayako nakimo ku kyēne napanandi, kukayako nakimo bo ikindu ikyo. Komma ukubamanyisya abāna bīnu uluko lwa butoyofu bo ubo. Akabalilo kāko ilisiku limo ugwe kwisakufīmbilisigwa ukumbula umwēne ukuti akēne kāli kapāngo ka bufwamaso, polelo ugwe usyōbile ku mwāna gwāko. Kangi ikyēne kisakufulasya ubukēti bwāko isya Yeso Kristi, umwene isakuyoba, “Lumo Ikyene kyo kindu kilakila.” Ukumbika Yeso Kristi unsololi-Ntimi ukugomokela nkati mwa Krismasi kuko Ikyene kyenekaya.

¹⁹⁴ Kētēsya, pilikisya ku nsololi uyu, Yohani, bo umwene imile pala. Uswe twesa tumenye ukuti umwene āli nkulumba nsololi-ntimi. Lilino, umwēne āli ni ndumi, u Gwāndūmi āmenye ukuti umwēne ayaga pakuntalula Yeso.

¹⁹⁵ Lilino, umwene akābagile ukubuka ku sukulu yimo. Abēne bābagile ukuyoba, “Lilino, umwe mumenye ukuti Dokotala *Gwakuti-na-gwakuti* yo itolo nnyambala ugwakwega ubuyo lilino. Ugwe gwe gwakuntwala umwēne. Kangi umwe mumenye ukuti itolo...” Muketile, umwēne akābagile ukwifulugānia nu mündu.

¹⁹⁶ Pa bukusi bwa fyiya lwele na kimo mbukusi, uswe tukubuligwa, umwene alinkubuka mmatengele ukutendekesya pankyeni pa Kyala. Apo po pāpo abatimi bikwisa ukufumako. Kētēsya i ndumi yāke yikāli ngati mfundakyala yumo, na fimo ifikulumba, amasyu amanywāmu amatupano ga digri yimo. Umwēne āyobile, “O, umwe ngulilo ya miyoka.” Ukubabūla abāndu abīpūti, “Umwe kipāmba kya miyoka.” Ikyo kyo iki umwene aaketile ndulalanganga, umwene aaketile njoka. Ikindu kyapāsi fiyo umwēne ābagile ukwāga kyāli njoka, kangi umwēne ābakōlile bala abapūti na bakulumba bakipānga na bafundakyala ba lisiku lila, “Ikibugutila kya njoka!” Alinkuti, “Ywani abasokile umwe ukufuma ku bugasi ubu bukwiša? Komma ukwanda ukuyoba, ‘Uswe twe benekaya ku *iki*, kangi uswe twe benekaya ku *kila*,’ kabuno une nguyoba kwa umwe ukuti Kyala abagile ukufuma mmabwe aga ukufyūšya abāna kwa Abraham.” Amabwe, iki umwēne ākētīle mu matēngēle. “Kāngi, i ndwānga yāligwe ku misisi gya mpiki.” Ikyo kyo iki umwene āfibwene: injoka, imipiki, mmatengele. Kangi, muketile, iyo yāli ndumi yake. Umwēne akāmēnye amasyu amakulumba amatupano ga yumo unkulumba dokotala gwa bunyakyala (ābagile ukulīngānia Ikyēne ukusōšyāpo), umwene itolo ālumbilīle katikati ulukindi lwa kipeligwa.

¹⁹⁷ Ikyo kyo iki uswe tukunāngisya apa: i ngili ya ntimang’osi, u ntimang’osi, i ng’osi, u lukīndi lwa kipeligwa.

¹⁹⁸ Ngimba umwene aabombile fiki? Umwene aali ni kindu ikikulumba ukubomba, umwene aali yo yula uyu abagile ukumanya u Mesiya. Umwene alinkuti, “Une nguyoba, ‘Umwene imile apa pakati pa umwe lilino. Kangi umwe mukamanyā Umwene, panongwa yakuti ubufundakyala bwīnu bubakōlile umwe mupinyigwe lōša fiyo, umwe mukamanyā kūko umwe muliko.’”

¹⁹⁹ Ilisiku limo Yeso ikwisa ikwenda panja, umwene alinkuti, “Kēta, pala pikwisa u Kang’osi gwa Kyala uyu ikusoosya imbibi sya nkisu.” U Kang’osi! Haleluya! U Butabulo ubwanaloliloli! Pala ikwisa iki ing’osi yiliyōša ukufuma ku ngūnda gwa Edeni ukusuluka yābīkil’unsyūngūlu, u Nnyāmbāla gwāpalipōša ikwēnda ukusuluka ku kisōko.

²⁰⁰ Abene balinkuti, “Yohani, ngimba ugwe kumanyaga bulebule Ikyene? Une ngākibwēne ikindu kimokyene ikikindane.”

201 “Loli une ngubikila ubuketi, une numbwene Mbepo gwa Kyala ikusuluka bo ngungubiya, kang'i Ilisyu likuyoba, ‘Uyu yo Mwanundumiana Gwangu Unganigwa mumo Une ngwikyela ukwitugasyamo.’”

202 Ketesya i Ngungubiya na Kang’osi. Muketile? Ena. Bule linga ikylene kyāli i...bule linga ikylene kyāli kindukimo... Bule linga ikylene kyāli yo imbwa-ya-ndisu imile pala? Ena, u Kang’osi yula angali akabuka pa...pamo i Ngungubiya yila...Kyala ikwibonesya Mwene ni ngungubiya, i kyōlōlo ukukīnda ikya syōsa i njuni sya mmwanya; Mwanundumiana Gwāke ukwisila mu ng’osi, i kyōlōlo ukukīnda fyōsa fya finyamana pa kīsu. Muketile, injuni inyēlusigwe iya myānya, komma ilikūngūlu; komma ilinyōmbo, lōli i ngungubiya. Komma i ngulube, lōli u kang’osi. Kangi ikipeligwa ikīngi āngāli kitukwīngisania palikimo mma.

203 Kangi ketesya akabalilo kako Ngungubiya yikwīsa pa Kang’osi, Iyene yilinkundongolela Umwene. Komma injila iyi Umwēne ābagīle, lōli injila u Tāta ābagīle ukundongosya Umwēne. Iyo yo njila u kang’osi gwanaloliloli ali umwisyugu. O ng’osi sya kabalilo-ka-Krismasi, ngimba ugwe ukamanya ukuti Kyala ikulongosya itolo ni Lisyu Lyake? Iyo yo ngili Yake.

204 Kētēsya nakimo āngāli kibonike pa buyo, lōli Yohani alinkuti, “Abāngi ba bēne bakākibwēne Ikyēne, lōli une ngupīmba ubukēti, ‘Une nākibwēne Ikyēne.’” Ukutwāla: “Kēta, u Kang’osi gwa Kyala uyu ikusoosya imbibi sya nkisu.”

205 Ndi twālaga une lilino i Ndumi yangu ya Krismasi, kangi akabalilo kako une ngwigala lilino: “Yeso Kristi, yo yuyo mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila.” Umwene yo Kang’osi yulayula. Umwene yo itolo mbwīngi yu Kang’osi umwisyugu mumo Umwene aayilile akabalilo kala. Umwēne yo itolo nabu bwīngi ali apa bomūmo Umwēne āli kula, kabuno i Lisyu Lyāke lyo lilalila. “Paliposa apa babili pamo batatu bībūngēnie mu Ngamu Yāngu, pala une ndi pakati pa bēne.” Ikyo kyo katikati iki Umwene āyobile. Umwene atikwandukamo siku, Umwene yo Kyala i Lisyu. Umwene atikwandukamo siku; nalīno ikupa ing’osi Syāke, nu kubalyesya abene ukwisila mu Ntimi-Nsolōli Gwake, ikyakulya kya ng’osi Syāke ikyakwanda. Komma ku bafundakyala; ku ng’osi Syake.

206 Abēne batīsa...Bulebule babagīle bala abāngi ukulya Ilyēne. Loli abamahala...Ketesya iki! Lōli abamahala na bamīnogōno, abamang’anyisigwe-kanunu ba kīsu, pōpe bikunyonywa ukuyoba aliko u Santa Klausī. Kangi lulipo uluko lōsa ulwa kwāta ni findu ifi abēne bikwīpūta, panongwa yakuti abēne batisakummwitikisya Umwēne, i Lisyu; panongwa yakuti mu fipānga-fipāgūke fyābo, Ilyēne litikufwāna ubufikepo bwābo, abatimang’osi abapāligwe ba lisiku. A bapāligwe ukufuma ku kimanyisyo, aba bisakulōnda ukubabūngānia

umwe pāsi pa mbene yimoyēne, komma umwe ukwītika ikyēne! Abēne bīsakulōngosya umwe ku kibaga kyakubōlēla. Pilika u Nkulumba Ntimi uyu āpāpīgwe ikyīnja abamia kalongona-fihano-na-fina ififikīndilepo, umwēsi ugu. Utubalilo tumo panja pala, mu Ndumi Yake, biisaga abatimi ababwanaloli aba baamenye ukupakikisya i ng’osi.

²⁰⁷ Kētēsya, abēne bakāli bikunyonywa ikyēne. Abēne batisakulitika Ilyēne umwīsyūgu, itolo mulamula mūmo abēne bābōmbīle akabalilo kala, panongwa yakuti ikyēne kitikufwāna ubugōnje bwābo ubwakipānga. Abene bikusanusya i Lisyu lila nukulipela iliyene ukuya pa kibugutila kyabo, kangī abene batisakulumbilila Ilyisu. Abene batisa! Abene bikuyoba, “Ena, ikyo kyaali kya masiku ga bapostoli. Ikyene kitikusanusya *iki*.” Ilyene likusanusya itolo katikati iki Ilyene likuyoba, Ilyene litikulondigwa nayumo uku...?....ukulilingania Ilyene ku bene.

²⁰⁸ Lilino unko uswe pa sala iyi twinamisye imitu gyitu ni ndumbula ku lufumbi lwa kīsu, nu kubopela mbibimbibi naloli ku bulilang’ombe, ukukēta nu kwāmbilila u Bwēlu ubu i Lisyu ili likutwāla ukwīsila mu Ntimang’osi: u Nkulumba Nsololi-Ntimang’osi, Yeso Kristi u Mwanundumiana gwa Kyala. Une njobile kwa umwe pabutali. Une lumo ngakitika amasyu gāngu lōsa ngati u mūndu umpūti abagīle, une ndikugela ukubōmba ikyo. Une ngugela ukuyoba Ilyene itolo mumo Umwēne ikupa Ilyene kwa une.

²⁰⁹ Loli, ngimba umwe muketile nongwa ya fiki ikyene kyābagīle ukuya batimi? Abangī bamanyisigwe fiyo mu linogono ilingi mpaka abene balinkusita kwāmbilila Ilyene. Kangī umwīsyūgu uswe tuli nu luko lōsa lwa baketeli-bapamwanya, abanyāmbāla bammaboma, ababishopu, abapūti, abakadinolo, abapāpa, kilikyōsa nkīsu, ukugela ukutulongosya uswe. Lōli Kyala ātupēle uswe u Ntimang’osi, kangī u Ntimang’osi yula yo Mbepo Mwikemo.

²¹⁰ Pilikisya kwa une lilino. “Akabalilo kako Umwene...” (komma i linogono, *Umwēne* yo pulonauni ya ubwenenakyo) “Akabalilo kako Umwene u Mbepo Mwikemo isile (u Mbepo gwa Bwanaloli), Umwene isakusetulaga ifindu ifi kwa umwe ifi une njobile kwa umwe, kangī isakunangisyaga umwe ifindu ifi fikwisaga.” Uyo yo Ntimi Nkulumba, Uyo yo Ntimang’osi Yeso ālekīle. Kangī u Mbepo Mwikemo āsimbīle i Bāngēli, i Bāngēli lyāyobīle lūlo, “Abanyāmbāla ba iyolo, bāgutīgwe na Mbepo Mwikemo, balinkusimba i Lisyu.” Lilino, ngimba u Mbepo Mwikemo ābagīle ukukukwābila ugwe ku kimanyisyo? Ngimba Ikyene kibagīle ukukwābila—ukukwābila ugwe ku kindukimo iki i Lisyu ili litikuyoba? Fiki, ikyēne kikuyaga mōsa kyākusitakubagīla. U Mbepo Mwikemo āngāli ukuya nsyōbi linga Umwēne āyobile ukutī “*Iki* kyo iki umwe mubagile ukubōmba,” kangī polelo nukusyūmbutuka nu kuyoba, “Umma,

Ikyene kyāli busobi, kang'i umwe mukubombaga iki ikipanga kikuyoba.”

²¹¹ Lilino, linga umwe mufumile pakupilikisya ku kindukimo, ikīngi kibakwābile umwe ukufuma ku kyānalōli, u Ntimi ugwabwanaloli uyu isakulōngosya umwe ku Lisyu, u Mbepo Mwikemo, kang'i umwe mukaya nu bwendelemo bula, kang'i komma ukuya nu nketi gwa Mbepo Mwikemo mbumi bwako, uyu kisita. . .

²¹² Kyala yo Yumo. Kyala yo mwene ntiga uyu ali nu Bumi bwa Syepwa, kang'i Umwene yo Bumi bwa Syepwa. Kang'i kalikōsa aka kāli nu bwāndilo kali nu bumalikusyo. Kang'i linga ugwe gwe itolo mbakasya gwa kipānga, ikyēne kyāli nu bwāndilo. Loli i Lisyu lya Kyala likaya nu bwandilo, Kyala akaya nalyo. . . Kang'i akabalilo kako ugwe kupapigwa kwa Kyala, ugwe kupapigwa ukufuma ku Lisyu, polelo ugwe kuyaga mwanundumiana gwa Kyala, kang'i ingamu yako yābikīgwe mwa Buku gwa Būmi gwa Kang'osi bo u lwalo lwa kisu lukāligwa. Kang'i ugwe, ilāngi ya nywīli ugwe uli nayo, i lāngi ya fisige ugwe uli nayo, ubupīme ubu ugwe gulimo, Kyala ākubwēne ugwe bo lukāli u lwālo lwa kisu. Kang'i Umwene akubwene ugwe, ukuya mundu, bo ugwe uli. Kang'i palema nalinga pala pīsile ifyīnja elifu-elifu nalīno, kikayapo nakimo kyakukyūnga ugwe ukufuma kukugomokela ku kila ikipelelesye ikifwani iki Kyala āsayile ugwe ku bwandilo, “Ing'osi Syangu sikupilika a Masyu Gangu, unhesya sitikukonga.”

²¹³ Kang'i linga ugwe ukītika u Bumi Bwasyepwa bula, ikilo iki, kang'i ugwe kulōndēsya ku a—a—a kapango kāk-wāta aka mwān'umfyēle unnīni alāmbalēle mu bu—bu—bulīlang'ombe, kang'i ikipambo kya bamanyandondwa ukusyungutula, komma umwe ukwitika ifindu bo ifyo. Nu kugela ukwinogona, “Ena, une nguyaga nnunu. Kang'i une ngubombaga *iki*. Kang'i une ngwingilaga ikipanga. Kang'i ikyo kyo kyosa iki une ngulondigwa ukubomba.” Ugwe uyōngile. Linga ugwe ukaya nabo u Būmi Bwasyēpwa, ugwe ubagile bulebule ukuyamo siku mūmi bwilanabwila?

²¹⁴ Ugwe ubagile ukwēga uluseke lwa kilōmbe, une ndikupāsa bo bupēlelesye buki ulwēne lukuboneka, ugwe ubagile ukutēnde- . . . Sayansi yitēndike yimo, iyi ugwe ubagile ukutumula ukwīgūla: iyēne yilinalo u luko lulalula lwa bubūndāle, u luko lulalula lwa ndūmbūla, ifindu filafila ifi uluseke ulu lwabyāligwe panja pa kibānja lulinafyo, i kīndu kilakila. Ugwe gwābagile ukubīka isyēne mu bugelelo, kang'i ugwe ukabagila ukukīndanīsyā yimo ukukīndāna na yimo iyīngi: yimo yīsakupela itolo unnunu u nkati gwa kilōmbe bo iyīngi, yimo yīsakupela u luko lulalula lwa ngāta sya filōmbe. Lōli injila yēne ugwe ubagile ukukīndanīsyā isyēne, ko kusyīla isyēne. Yimo yila yitēndekīgwe nu mūndu, yikusyāla pala, iyēne yikubola kang'i iyēne yitikwīsamo siku mmwanya. Lōli yimo

yīyo yo yitēdekigwe na Kyala, yili ni ndūmbula ya būmi, iyēne yikuya nyūmi kāngi.

²¹⁵ Ugwe ubagile ukwegelela u Nkristi, ugwe ubagile ukubuka ku kipanga bo yu Nkristi, ugwe ubagile ukubika ingamu yako pa buku bo yu Nkristi, ugwe ubagile ukwingila ikipangakipaguke bo yu Nkristi; ikyo kikuyaga kinunu mōsa, lōli pene pāpo u Būmi Bwasyēpwa buli mwa ugwe ubu yula u Ntimi Nnunū āpēlile u Būmi Bwāke, ukupagulania . . . Akabalilo kako Kyala asulukeye ku Pentekosti, Umwene alinkusuluka mu mpila gwa moto bo mumo Umwene ābombīle pa Kyamba Sinai, mūmo Umwēne ābōmbīle ku ntimi gwākwānda, Mōse. Kangi akabalilo kako Umwene isege kula, Umwene ālipāgwile Mwene mu ndimi sya moto isi syālītūgēsye pa aligwesa gwa bene, Kyala ikwipāgūla Mwēne nkati m'bandu Bāke. Kangi pene pāpo ugwe gwāmbilile kila kīkyo . . . Peteri āyobīle ukuti “Ikyene kyo kwa umwe, kangi ku bāna būnu, ku bala kubutali.”

²¹⁶ Bīnangu, komma ukupilika kilikyōsa ikyambutītu kyabufūndakyala, ugwe yaga mpāpigwe kangi. Kangi akabalilo kāko ugwe uli, u Mbepo uyu ali mwa ugwe yo kiyabo kya Kyala, kangi ikubīkil'ubukēti ku Lisyu lililyosa ilya Kyala ukuya “U Bwanaloli.” Linga ugwe ukuya nakyo ikyakubonekela kila, unko uswe lilino tubopele ku bulilang'ombe, i Lisyu. Unko uswe tubopele ku i Bāngēli, ukusōkako ukufuma ku ifi ifimogesigwe ifipānga ifibilikigwe-nubufundakyala, ukubuka ku bililang'ombe ubwanaloliloli, ku Lisyu lya Kyala kūko u Mesiya ukutēdekigwa ukumanyigwa.

Ni mitu gyitu ginamisigwe, unko uswe twipute.

²¹⁷ Gwempala Kyala, ikyo kyo kyōsa iki une mmenye ukuyoba akabalilo aka. Uswe tukusegelela i Krismasi, ingīndi sīsūwe nu nnyāmbāla na bakīkūlu, balumyāna na balīndwāna, ukuguta, ukugutana, ukugela ukūla ikyabupi ukugomokesya ku munduyumo yūyo ābagile ukupa ku bēne bomūmo. Abāndu bīngi bābo bikwīkōlēla bēne Bakristi bali pānja mu ngīndi bikūla ingambo, ubwālwa, ukuya fyābūpi fya Krismasi. Kyala, ikyēne kikuboneka ngati abēne bikusopa ikyēne kulakula ukugomokesya nkisyo Kyāko, ukumanyisya abāna bābo ukufuma ku kyākwāta kimo, kiRoma, ubufundakyala bwapānja bwa Mwīkēmo Nikolasi, ikyambutītu kimo iki kyo mubupepe kyītikisigwe ni kīsu, kangi abēne bikupīka u Kristi gwānalōli gwa Krismasi, u Kang'osi gwānaloliloli.

²¹⁸ Kyala, une ngusuma, ikilo iki, ukuti bo uswe tuli ni mitu gyitu gisanukile pasi ku lufumbi ulu Ugwe gwātutweleko uswe, . . . Ugwe gwālimbulile Abraham akabalilo kamo, u nkulumba ntimi-nsololi, “Būka panja, Abraham, kangi bala i misānga igi gili pa kiloboko kya nyānja.”

²¹⁹ Kangi umwēne āgomwīsyē i lisyu, “Isyēne syo nsitakubaligwa, une ngabagila ukubala isyēne.”

220 Polelo Ugwe gwātīle, “Kēta mmwanya kubwa ku myanya, kangi bala indōndwa.” Kangi umwēne āmenye ukuti kila kyāli kisitakubagīla. Kangi Ugwe gwāyobile ku mwene, “Momumo u luyungu lwako lwisakuya.” Uswe tukuketa pa ndumi yila ku nsololi-ntimi, “ukufuma ku lufumbi lwa kisu, ukubuka ku ndondwa sya kumwanya,” ukuti palema nalinga bulimo ubufwe mmibili gyītu igyākūfwa ukutwēga uswe ku lufūmbi, bulipo u Būmi ubu bubagīle ukufyūsyā uswe ku ndōndwa.

221 Mumo Ugwe gwāyobile ku nsololi Gwako unkulumba Danieli, “Kangi bala aba bālimmenye Kyala gwabo, mmasiku ga bumalikusyo, bisakubōmbāga ifyakufūnja. Kangi abēne bābo bikusanusya bīngi ku bugolofu bisakumulika ukukīnda i ndōndwa kwa bwīla na bwīla.”

222 Ntwa Kyala, Mpeli Unkulumba, Uyu fīyo āliganile ukwisa ku kisu nduko lwa Yeso, ukummwitikisya unnyambala amanye iki Kyala aali. Kangi Ugwe gwāli Mwēne yūyo ābagīle ukwēga ulufūndo lwa bufwe, nayumo u Gwāndumi, nakimo ikyakwīngililapo kyābagīle ukubōmba ikyēne. Ugwe gwāli Yūyo uyu ābīkīle ulufūndo, kangi Ugwe pagwīmwenē gwābagīle ukwēga ikyēne ukusōsyāpo. Kangi ukuya Mbepo, Ugwe ukābagīle ukufwa. Lōli Ugwe gwātēndekīgwe mbili ukuti Ugwe gwābagīle ukufwa; kangi ukuya Kang’osi ukuti Ugwe ubagīle ukusōsyāpo ubutulwanongwa bwa Batabulīgwe Bāko, ukuti Ugwe gwafimbilisigwaga ukubatabula abene ukwisila mu Lilopa Lyako Lyēne.

223 O, akapango kakulumba fiyo, Ntwa, akene kakubuka pamwanya pa ntu gwa bingi fiyo. Ukwinogona: “Unnini Yehova, alambalele mbulilang’ombe, Umwene afimbilisigwaga ukuya nu bumi bo yo mwana. Unnini Yehova, āpāpīgwe nkibaga. Unnini Yehova, ikukina na bāna pa lukindi. Unnini Yehova, u ntubwa. Unnini Yehova, undumiana gwasukulu. Kangi Yehova, Gwamaka.” Ugwe gwālyēgīle amabuyo gōsa aga. “Kangi polelo, Yehova, u Kang’osi. Yehova, u Nsololi.” Kangi Ugwe kuyaga kyōsa kya iki ukuti Ugwe ubagīle ukukubilwa ulufūndo lwa butulwanongwa, kangi ukupa kwa uswe u Būmi Bwasyēpwa.

224 Tuswaga uswe, O Kyala, uswe, twe bapelakisa, fipeligwa fisitakufikapo fya kisu iki. Uswe tufuyulīgwe ikilo iki, Ntwa, akabalilo kāko uswe tukubala iki Ugwe ubobile kuli uswe, kangi utunnini fiyo uswe tubōmbīle m’bugomokesyo. Mūmo Ugwe kwisa mmasiku ga balongosi abakulumba! Mūmo Ugwe gwaganāga ukwīma nukunāngīsyā i Lisyu lya Tāta! Mūmo Ugwe ukālekilēko pa twāto twābo! Kangi umwisyugu ikyene kikuboneka ngati ukuti kukayako nayumo uyu ikulonda ukwima panja nukukōlela i Lisyu likāli “I Lisyu,” kangi komma ukupepusyako. Uswe tukusuma, Kyala, Ugwe tuswaga uswe panongwa ya findu ifi fifyo uswe tusūlile fiyo. Kangi tupapo uswe ikilo iki, mu ndumbula syitu, bo uswe tukutaga kwa Ugwe ukuya bulīlang’ombe. Kangi uswe tumenye ukuti

akabalilo kalikōsa ukuti Kristi Unkomelelīgwa ikwītikisīgwa, bulipo ubupāpigwe ubupya, yilipo i ng’osi imbāpigwe-mbupya, kulipo i kwīmba ku Kumwanya na Bāndūmi. Pamwanya pa ntulwanongwa yumoywēne uyu ikulapa, a Bāndumi bikwimba kāngi.

225 Uswe tukusuma, Kyala, ukuti linga balipo bamo apa ikilo iki aba bakakumanya Ugwe ukuya Kyabupi ikyanalolili ikyā Kyala, ukuya Mpoki gwapagwīmwe, komma itolo ukwisila mu kulingania kwa minogono amapya, loli ukwisila mu bupapigwe ubupya (ubwa kuya mpāpigwa mwa Mbepo Gwako), bali ambililaga Ikyene itolo lilino, Ntwa, ni mitu gyitu ginamisigwe. Kangi linga apene pabagile ukuyapo yumo, Ntwa, uyu akabomba iki, indumbula syabo sikwambilila ubuhobofu lilino, nu kwāga ngati batimang’osi ba iyolo, mu bulilang’ombe bwa ndūmbula syābo, i Lisyu, u Mesiya; uyu isakusisimikisīgwa ku bene ukuya Mbepo Mwikemo, u Ntimi Unkulumba ugwa lisiku. Uswe tukusuma iki mu Ngamu ya Yeso.

226 Bo uswe twinamisye imitu gyitu, kangi une ngusubila indumbula syitu siineme, ngimba ugwe—ubagile ugwe, nkundwe gwangu umpala, palema nalinga ugwe kuya mbakasya ya kipanga...Kangi une ngusubila ukuti une ngakufulasya ugwe nu kuyoba iki une njobile. Une... Ikyene kili kanunu kyosa ukuya gwa kukipanga, uswe tukufimbilisigwa ukubomba ikyo, loli, O nkundwe, itolo komma ukwitikisya ikyo, ugwe kufimbilisigwa ukupāpigwa kabubili. Ikyo kyo iki u Ntimi Unkulumba-Nsololi āyobile, “Ugwe kufimbilisigwa ukupāpigwa kabubili.” Umwene alinkuyoba ikyo ku mfundakyala, “Ugwe kufimbilisigwa ukupapigwa kangi.”

227 Kangi akabalilo kāko ugwe upāpigwe kabubili, ikyēne itolo kikaya panongwa yakuti ugwe kwitika. Abene bikuyoba, “Ugwe kupapigwa akabalilo kako ugwe kwitika.”

228 Loli ili Bangeli liyobile, “U setano ikwitika, yope.” Lilino, ketesya, ikyene kikaya ikyo mma, ikyene kyo kyakubonekela kimo.

229 Ugwe kuyoba, “Ena, une nitūgèsye u būmi ubununu.”

230 Momumo abatumigwa, loli abene bakapāpigwe kangi mma mpaka abene bammwambilile Mbepo Mwikemo. Abēne bakāpindwike nu kupinduka mma mpaka abēne bālyāmbilile u Mbepo Mwikemo. Umwe mukukūmbuka i kilo bo lukāli ulupēsyo...pamo pa lupēsyo, itolo bo u lupēsyo lukāli lukabōmbigwa? Yeso āyobile kwa Simoni Peteri, “Akabalilo kāko ugwe upindwike, polelo kasya abakundwe bāko.” Kangi Peteri ankongesyāga Umwēne ku fyinja fitatu na sinda, kangi ākágāga imisyētāno, nu kubūmbulusya ababine, ālūmbilile i Nongwainunu, kangi pōpe (ukufwana ni Lisyu) akāpindwike mma.

²³¹ Lilino, ngimba ugwe gwābagile ukulonda u luko lula ulwa—ulwa Ntumigwa mu ndumbula yako ikilo iki? Linga—linga ugwe naloliloli kulonda Ikyo. . . Ikyene kitikupela ubukindane bulibosa mma iki umunduyumo uyungi ikuyoba, Ikyene kyabwanaloli, nkundwe, kalumbu. Une mmenye ikyo ukuya kyabwanaloli. Ngimba umwe mubagile, bo untu guligosa gwinamisigwe kangi ikisige kilikyosa kikipililigwe, komma kwa une, une ne itolo nnyambala, unkundwe gwīnu, loli kwa Kristi ugwe ubagile ukufyusya ikiboko kyako, kuyoba, “Une ngwitika Ikyo. Kangi une naloliloli ngulonda yula Kristi mu ndumbula yangu, u Kristi ugwa naloliloli ugwa Krismasi”? Ngimba ugwe ubagile ukufyusya ikiboko kyako lilino? Kyala akusaye ugwe. Ikyo kyo kinunu. Kyala akusaye ugwe, nugwe. Kyala akusaye ugwe. Mwe, maboko, kulikosa.

²³² Ikyene kilibonekaga, nkundwe; ikyene kilibonekaga, kalumbu; ikyene kilibonekaga, mwinangu; yaga mwīsusigwe na Mbepo gwa Kyala. Ko kukindananki uko ikyene kikipela iki aligwesa uyungi ikuyoba? Kumbukilaga, ikyene kyo bumi bwako. Uswe lumu tutikuyāga pa kīsu ndubunju mma, uswe tukayanabo nabumo—nabumo ubusisimikisyo bwa nabumo ubwingipo ubūmi ukukīnda ubu uswe tulinago umūyi mu mbulo syītu lilino. Uswe lumu tutisakutēndekāmo siku umūyi ugūngi, lyēne i lipyāna lya Kyala. Kangi kyo kinunu nki ikyēne kikubōmba, kali bo bununu nki ugwe gwītūgēsye kangi iki. . . ? Yeso alinkuti, “Pene pápo u mundu apapigwege kangi, umwene atisa mu njila nayimo ukwingila mula.”

²³³ Lilino, une mmenye *ifyākubilikilangamu* ifya iki kupāpigwa—kāngi kili, lōli unko uswe itolo tukētēsye iki kyābonīke mu i Bāngéli akabalilo kāko abēne bāpāpigwe kangi. Peteri āli mwītiki, abatumigwa bāli mwītiki, loli abene bakāpāpigwe kabubili mpaka u Mbepo Mwikemo āgwīle pa bene ku Pentekosti. Lilino, abēne bāswigāga iki kyābonīke, kangi Peteri āyobīle, na bōsa ba abēne, “Umwe nnyāmbāla gwa Israeli, kiyege iki kyākumanyigwa kwa umwe; Yeso gwa Nazareti, u nnyāmbāla āsisimikisigwe na Kyala pakati mwa umwe ukwīsila mu fimanyilo ni fika ni fiswīgo, ifi Kyala ābōmbīle ukwīsila mwa Umwēne; Umwēne yūyo āmanyigwe—ngāni, ukwīsila mu kibūngānio ikipāngānie—ngāni umwe mwālyēgile na maboko amabibi nu kunkomelēla, Uyu Kyala afyūsīsye mmwanya kangi uswe tuli baketi Bāke. Umwēne ālyōnesīsye panja iki kīkyo umwe mukubōmba mukukēta nu kupilika lilino, kangi ikyēne kyo ukufwāna na Masimbo.”

²³⁴ Kangi polelo, akabalilo kako abene bapilike iki, abene bālasigwe mu ndumbula syabo, kangi alinkuti, “Nnyambala na bakundwe, ngimba uswe tukubombaga fiki ukuti tupokigwe?”

²³⁵ Peteri āyobīle ku bēne, “Pinduka!”

²³⁶ Lilino, mwināngu gwa kiKatolika gwītūgēsye apa, iki une

mmenye isya bána pamo bahano ba umwe mwitùgèsye apa. Une nāyobesaniaga iki nu mpūti gwīnu, lumu komma u mpūti *gwīnu*, lōli yumo mwa bapūti ba Katolika, umwēne āyobile, “Yeso āpèle i kipānga amaka ukuswa imbībi, “Gwēsya yuyo imbībi umwe mukuswa, ku bēne isyēne sihobokeligwe; gwēsayuyo imbībi umwe mukukyūnga, ku bēne isyēne sikyūngigwe.” Ikyo kyo kyābwānalōli. Lōli unko uswe tukētésye mūmo umwēne ābōmbīle ikyēne, mūmo abatumigwa bākōngesyāga ulubātiko Lwāke, komma ukufwana ni njila iyi—iyi u mpūti ikubomba umwisyugu.

²³⁷ Loli iki ābōmbīle u mpūti gwākwarda, linga ugwe kulonda ukunkolela umwene kila, Peteri, yula āli ni fungulilo sya ku Kitangalala, ngimba umwene āyobile bulebule ikyene? Umwene āyobile, “Pinduka, aligwesa gwa umwe, nu kōsigwaga mu Ngamu ya Yeso Kristi ku busyūle bwa mbībi, kangi umwe mwisa kwambililaga ikyabupi kya Mbepo Mwikemo. Kabuno ulufingo luli kwa umwe, kangi ku bána binu, kangi ku bene aba bali kubutali, bope na babingi aba u Ntwa Kyala gwitu isakubakolelaga.” Kangi linga Kyala akāli ikukōléla, ubwendelemo bulabula bo bwa umwe linga umwe mukukōnga ubulagili bulabula. Linga ikilundilo iki kikwitika Ikyo, ni mitu gyitu ginamisigwe, yoba, “Ameni.” [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi] Polelo, kalikosa kapimbapo pa Ikyo kyo kikīndāne ni Lisyu, kangi komma ukufwana nu Ntimang’osi.

²³⁸ Ntwa Yeso, abene bali mmaboko Gako lilino. Une ngusūma ukuti yiliyōsa i ndūmbūla inyīgūke ikilo iki iyi yikaya na Kristi, Mesiya (kangi Kristi yo Lisyu, i Lisyu ilipakigwe lipeligwa ukuboneka), kangi linga silipo silisyōsa indūmbūla inyīgukāno apa ikilo iki isi sikaya nayo u Mesiya yula, ikyānalōli i Kyābupi kya Krismasi, kyo kyēne ikyānalōli i Kyābupi kya Krismasi iki kiliko, iki Kyala āpèle i kīsu, kangi āfumwīsye Ikyēne ku kīsu ukwīsila mu batimang’osi, isya Kang’osi Gwake, u Butabulo panongwa ya butulwanongwa, kangi linga indūmbūla yila yigwike ikilo iki, bīkamo mu yene, Ntwa, i Lisyu Iya Mesiya umwisyugu. Uswe tukubabika abene kwa Ugwe mu Ngamu ya Yeso Kristi, u Mwanundumiana Gwako. Ameni.

²³⁹ Ngimba ugwe unganile Umwene? Ngimba ugwe kwitika Umwene? “Londesya ugwe tāsi i Kitangalala kya Kyala, nu bwikemo Bwake, ifindu fyosa ifingi fisakongeleligwa kwa umwe.”

²⁴⁰ Bīnāngu, bo tukāli ukusāta, une ngulōnda ukuyoba iki. Utubalilo twīngi, une ndikupilikisigwa fīyo. Une ndinayo i Ndumi ukufuma kwa Kyala, kangi une ngufimbilisigwa ukufumusya i Ndumi yila kisitakupasya. Une mmenye Iyene yo nsitakupilikisigwa. Linga Iyene yikāli mma, kokuti Iyene angali yikaya Ndumi ya Kyala; Iyene yikaabagile ukuya. Silipo nyīngi ukukīnda ingilanio umwīsūgu panongwa ya Yēne kisita ukuya nsitakupilikisigwa. Une ngwitika ukuti Kyala ali nu mundu mu

kipanga-kipāgūke kilikyosa kangi ikipāngānio ikya kīsu, kangi ikylene kikaya ukuti une ngulwana na bakundwe bangu. Une nisile kuno ku Tucson, ifyinja fitatu ifi fikindilepo, kangi naali nu lukomano na balumbilili umwe kula kwa Nkundwe Gilmore, kangi ikyēne kyālālusigwe, ngimba une “nālisile kuno ukwānda i kipānga?”

²⁴¹ Une ndinkuti, “Umma, nkulumba. Une nisile kuno ukubatula *umwe*.” Lōli une ngalālusigwa mma nalīno, mu fyīnja fitatu. Lōli itolo mulamula, une ndi apa ukubatula umwe. Une ndi kuno ukulūngisānia amaboko na umwe, komma ukulūngisānia ikipāngānio na umwe, lōli ukulūngisānia amaboko ni ndūmbūla na umwe pamwanya pa Lisyu lya Kyala, ukugela ukulumbilila i Nongwainunu ku moyo untagigwe kangi umundu aligwesa uyu ali pasi pa kogo ka masyu gitu.

²⁴² Une ngwiyipa nimwene kwa Kyala, ikilo iki, ni ndumbula yangu yosa, na fyosa ifi fili mwa une. Une ngaya nafyo fingi fiyo ifyakupa; une ngabagila ukutwāla lūma, mūle, na golidi, nongwa yakuti une nganakyo nakimo. Lōli kōsa une ndinako mwa nīmwenē aka Kyala āmbēle une, ubūmi ubu, une ngupāgulila ubwēne ku Mwēne mbupūpwe ikilo iki, pamwanya pa bulīlang’ombe bwa Lisyu Lyāke mu ndūmbūla; nu kufinga kwa Umwene, ukwima ni Lisyu lila, linga Umwene ikunyitikisyaga une nje nu bumi nkyinja ikīngi, itolo ukuya nsūbiligwa mūmo une mbāgile ukwīma; ukulumbilila akayabo kalikosa ka Ikyene, kangi itika akayabo kalikosa ka Ikyene; polelo, ndula une, Kyala. Ngimba ugwe kubombaga kilakila na une?

²⁴³ Twambilila uswe, Ntwa. Uswe tukwambilila Ikikūngilwa kya Krismasi Kyako, u Mesiya, i Lisyu ilipakigwe iki kusisimikisya u Kuyapo Kwako na uswe, Ntwa, kisitakupasya ikya kimanyisyo pamo ikipaguko. Uswe tukwaga, twibene umwisyugu, ikisu kya pasi kikugwa kikulagatika, kangi apa Mesiya unkulumba imile na maboko Gake gabāluligwe: Yeso Kristi yo yuyo mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila, uyu ātēndīke ifingo, ukuti mmasiku ga bumalikisyo aga, i kipanga kisa kuyaga kīpāngēnie fiyo mpaka ikylene kikubukaga mu Laodikiya. Kangi uswe tukukēta ikylene umwisyugu, Ntwa.

²⁴⁴ Ngimba uswe tubagile ukubomba fiki, gwempala Kyala? Ngimba une mbagile ukubomba kiliku? Ndula une na batimi aba abangi, Ntwa, ukusyūngutīla i kisu, abatimi ba Lisyu, ukufumusya Iyēne, Ntwa, mu kyīnja iki ikikōnge. Tutula uswe, Ntwa, uswe tukusuma. Tupapo uswe ifya Lugano Lwako na Mbepo Gwako nu Lumuli Lwako. Uswe tukwibika twibene ikilo iki ku Lisyu Lyako kangī ku bukōleligwe Bwako. Mu Ngamu ya Yeso Kristi, uswe tukwambilila Ikyābūpi Kyakrismasi: i Lisyu lya Kyala lipeligiwe ukuya mbili mwa uswe. Amenī.

²⁴⁵ Une nsiganile inyimbo sya kipanga. Pauli áyobile, mu li

Bangeli, “Akabalilo kako une nimbaga, une nimbaga mwa Mbepo. Une ngulumbilila, une ngulumbilila mwa Mbepo. Akabalilo kako une... kilikyosa iki une ngubomba, une ngwitika ikyene kyosa mu Ngamu ya Yeso Kristi.” Lilino, ukuya ukuti Iki kisito pa ugwe... Kangi une—une ngupalisya umwe. Une nisile ni Ndumi iyi. Utubalilo tumo ikyene kikuboneka ngati une itolo nkibengile ukuyoba Ikyene, loli pópe une ne—une ngumeleligwa pa mbõmbo, bakundwe. Linga une ndikubomba ikyene, une ndi nsyobi. Linga une ndikubomba ikyene, une ndi mpësyi ku mabyebye gangu gene, kangi lwāngu nīmwene—nīmwene u lwitiko mu Lisyu lya Kyala. Une ngufimbilisigwa ukubõmba ikyène, komma ukuya nkindane, lōli ukuya gwabwanaloli ku bukōlélo bwāngu. Kangi une ngulonda ukubatūla umwe mwesa, une ngulonda ukubomba kilikyosa une mbagile.

246 Lilino unko uswe twīmbe lumo lwa nyīmbo ingulumba ukukīnda isya tubalilo tōsa, une nduganile ulwēne kanunu fīyo, *Une Nunganile Umwēne*. Umwe mumenye, une ngusubila linga itolo uswe tubagile ukungana Umwene, uswe tubagile ukubomba iki Umwene atusūmīle uswe ukubomba. “Mukungóléлага bulebule umwe Une, ‘Ntwa,’ nu kusita kubõmba ifindu ifi une ngubalagīla umwe ukubomba? Ngimba umwe mukungóléla bulebule Une, ‘Ntwa,’ kangi polelo komma ukubomba iki une nābabūlīle umwe ukubomba?”

247 Ngimba umwe kinunupo angali mukupilika kwa ntimi ugwakupāligwa uyu āngāli ikuyoba “bīka ingamu yāko pa būku, kangi ingila; ega umugonesyo ugu, yoba *iki*, kangi ikyene kyo kyosa kitalusye,” akabalilo kako u Ntimi Unkulumba Mwene āyobile “pene pápo u mundu apapīgwe kangi umwene akabagila nukuketa i Kitangalala kya Kumwanya?”

248 Kangi kēta bala abafundakyaala abamanyisigwe ba lisiku lila, bamang’anyisigwe! Bīkemo? Ubwītūgāle ubusukīgwe? Uswe tukaya nakyo nakimo ikyakufwanikisya ni kyēne umwīsyūgu, mūmo abēne bitūgasyāga. Kangi ngimba fyofiki u Ntimi Nkulumba ābakōlīle abēne? Alinkuti, “Umwe muli ba gwīsēmwe u mōhēsī,” panongwa yakuti abene bakabombile... Abene baalyagenie i Lisyu, loli i Lisyu lya lisiku ilingi, komma i Lisyu lya lisiku *lila*.

249 Linga abene bakagenie akabalilo ka Noa, ikyo kyo kili kanunu, kala kāli kabalilo ka Noa; loli ikyene kitikubomba imbombo mu kabalilo ka Mōse. Kangi akabalilo ka Mōse kakābagīle ukubomba nkabalilo ka Kristi. Muketile? Akabalilo ka Luteri katisa kubõmba nkabalilo ka Wesley. Akabalilo ka Wesley katisa kubõmba nkabalilo ka kiPentekosti. Kangi Pentekosti abombile ikindu kilakila fyosa ifingi fya bēne fyābombile. Lilino, ywāni āmbēle une ubutūli mmasiku aga gakīndilepo? Ndālusisye umwe.

250 Akabalilo kâko ilyani lya liisu likufyuka, ngimba ikyeene kyo fiki? Iki... akabalilo kako ilyaani lya ngano likufyuka mmwanya. Yeso aatile, “Pene papo ikilombe kya ngano kikugwiila mu kiisu.” Ngimba fiki fikuboneka akabalilo kâko ikilômbe kya ngano... pamo i ngano yikugwa mu kîsu? Ikîndu kyâkwânda iki kikwisa mmwanya lyo kalyâni akanini. Ilyêne lyo—ilyêne likaya ngati luseke ulu lwâbûkile nkati. Kêtësya ikipelîgwa. Ilyêne likaya ngati luseke ulu lwâbûkile nkati, lôli ilyêne lyo lyâkupimba lya Bûmi bwa luseke. Iki kyâlîsile... .

251 Yula insitakyala uyu lululu âsîmbîle i bûku ilifumuke lila, *U Kyala Gwakimye*, ilyêne lyâyobile, “Kubagile bulebule ukuyako u Kyala uyu âbagile ukwîgûla i Nyânja Ngesefu, nu kwima ukukîsania mu fyînja elifu yumo ifya ngulilo isya ngîsi nu kukêta abâna abanini bikulîgwa ni ngalamu, kangî abându bikutulikîgwa pa fipîngîka, nu kugogîgwa mu mbîngîlo ni findu, nu kusita kwîgulâmo siku akanwa Kâke?” Muketile, i Lisyu lyo busetuli.

252 I ngano yila, akabalilo kako i ngano yila yaalyandile ku bwandilo, iyene yatolile Kyala. Kangî kubumalikisyo pala palinkwisa i Ngano, ukundalika kwanalolîloli kwa Kyala, iyi yabonesyaga i Lisyu Lyake lyôsa mu bwingi fiyo mpaka Umwene âli yo Lisyu. Polelo Kyala âlîmpéle Umwene u Nsîngîligwa pa Pentekosti; lôli u Nsîngîligwa yula alinkugwa mu mfu ukwisila mu ngulilo sya ngîsi, itolo mûmo i ngano yabwanalôli yâbômbîle, Iyêne yilinkugwîla nkati. Kangî nongwa yafiki iyêne yâtolîgwe ukubômba? Panongwa yakuti iyene yafisîgwe pâsi pa kîsu, iyene yafimbilîsigwaga ukubola bo yikâlî iyene ukutwala panja u bumi.

253 Lôli pala pakwîsa u mpûti unnini akabalilo kamo, ni ngamu ya Martin Luteri, kangî umwêne atupwîle i Lisyu limolyêne ilya Bwânalôli: “Abagolofu bisakwîtûgâla nu lwîtîko,” pala pikwîsa i lyâni; polelo ilyâni ilîngi lilinkukônga ilyêne, Zwingli, kangî ikwîsa Calvin na Knox kangî ukukîndîlîla ukusuluka.

254 Ikîndu kyâkwânda umwe mumenye, iyêne yilinkwândula ilyâni lyâke, iyêne yilinkubûka mu mbungapûnga. Lilino, ikyo kyakêtîle panini ukôngelelâpo panini bo ikyêne, lôli pôpe ikyêne kikâlî kindu kyanalolîloli iki kyâbûkîle mu mfu, pala ikwisa Wesley mula. Ukufuma mwa Wesley kikwisa i kipanga kya Methodistî, ukufuma ikipânga kya Methodistî âlisile u Nazarene, United Brethren, fyôsa bo ifyo. Ngimba iyêne yâbômbîle fiki? Iyêne yâgwîle ukugomokela kangî kangî iyêne yilinkupâpa, yikuboneka ngati imbeyu yânalôli iya ngano lilino, Pentekosti.

255 Lilino, kêtësya Yeso, mwa Matai 24:24, “Mu lisiku ilyabumalikisyo, imbepo sibili sisakuyaga kifuki fiyo mpaka ukwene kwabagile ukusyoba balabala a Basaligwa, linga syaali syakubombigwa.” Lilino, akabalilo kâko imbeyu ya

ngano yikwīsa panja, aligwēsa unkusya ngano amēnye ukuti kila kyābonekāga ngati kipelelesye, imbeyu ya ngano. Lōli umwe mwītūgēsye pāsi nukukyēga ikyēne nkiboko kyāko, mwīgūle ikyēne mōsa. Kukayako i ngano mu kyēne, iyēne yo likaandi. Lōli kubutali kunyuma mu nyuma, pāsi pa ikyakwēnesya ugwe ubagile ukukēta akanini akapatu ka bupānde, pala lukwīsa u luseke. Kangi polelo ngimba i likandi lila likubombaga fiki? Ilyēne lyo kuponesya u luseke, ilisuba ilipyāno āngāli likugoga ulwēne, ilyēne likuponesya u luseke mpaka u luseke lukile. Kangi polelo akabalilo kāko u luseke lukukya, i likāndi likwīkwāba ukusōkāko ku lwēne. Loli, ngimba umwe muketesisye, imbeyu yila polelo iyi yikwisa panja, yibagisenie ukuya luko lulalula ulwa mbeyu iyi yabukile mu mfu.

²⁵⁶ Ukufuma pa luyigo lwa Luteri, ukwisa ikipanganio. Ukufuma pāpo ulusasania lwa Wesley, lukwīsa i kipāngānio. Ukufuma Alexander Smith, John . . . Alexander Campbell, John Smith, bosa abangi ba abene, bikwisa ikipanganio. Ukufuma pa Pentekosti, palapala pāsi bo kindu ikyanaloliloli, loli ikyene kikwisa ukuya kibugutila. Ngimba ikyene kyābombīle fiki? Ukwīkwāba ukusōkapo.

²⁵⁷ Uswe twali ni fyinja kalongo na fihano ifya lusanio, ikyene kikamanyigwamo siku mu syambukulu syosa. Kangi kētēsya, mu luyigo lwa fyinja kalongo-na-fihano ulu, Ulwēne lukupyāgīla ukusyūngutila ikīsu, kangi komma ikipāngānio kimokyēne kiyēngīgwe ukufuma mu Lwēne. Lwāli kūgu Ulwēne? (Ulwēne lwālyāndīle ifula ya pankyēni, ulwēne lwāfwīle mu bwāke . . . nkabalilo, ulwēne lwāfwīle.) Pakafuma nakimo ikipāngānio ukukōnga Iki. Nongwa ya fiki? Ulwēne lo luseke Lwēne, pakabagīla ukuyapo ikīngi kangi mma. Kangi ilikāndi līno likwīkwāba ukusōkāpo, pakayapo ukwītikisānia, nayumo ikukulōnda ugwe. Nongwa ya fiki ikyēne kili būbo? Ikyēne kikufimbilisīgwa ukuya injila Yila.

²⁵⁸ Nongwa ya fiki i kipanga kila kyālitugesye pala? Ukulutula Ulwēne. Kūgu . . . Ywāni āngāli itikisēnie? Yo Baptisti nki, pamo Presbeteri, pamo gwakiLuteri āngāli atūlile ulusasanio lwa bubūmbulusyo Bwakyala? Lilino akabalilo kako u Bwanaloli bukwisa panja, ngimba fiki fibonike? Komma i likandi; lōli u Būmi bukubūka itolo panja ukufuma ku likandi, mulamula mu mbeyu, u Būmi bwabwanaloli bwanaloliloli. Ikibugutila kikwima pala, kikufwa, itolo mumo ikyene kikubombela mu ngulilo yiliyosa, ikyene kikubomba kilakila. Ugwe kusōka ukufuma mu ikyo, ifyīnja malongo mahano ifi fikīndīlēpo, nukubūka kulakula ukugomokela mu kyēne kangi! Loli u Būmi bwabwanaloli bukukonga imbeyu, uswe tuli ku kabalilo kabumalikisyo, bakundwe.

²⁵⁹ Ngimba ilyēne lyakwābile ukusōkāko panongwa ya fiki? Ukuti ikyēne kikutwālāga imbeyu mu kuyapo kwa

Mwanundumiana, ukutonesya imbeyu ku kyāgolidi ukutonesya kuli u Fundi. Nongwa ya fiki ilyēne likwābile ukusokapo? Ukuti, icyēne kikupela ububabamitu, amāsòsi, ukuti isyēne sitikulāmbalāla pankyēni pa l-i-s-u-b-a, lōli u M-w-a-n-u-n-d-ū-m-i-à-n-a, ukuya kitonesigwe ku Nongwainunu iyanaloli yīswīle, ukunāngisya kilikyōsa iki Yeso Kristi āfīngīle mu i Bāngéli. Kulipo ukutupula mmwanya u Mbili umwisyugu pakati pa bandu. Kangi patisakuyapo kangi mma i fipāngānio, ulwēne lukubūka mulamula lōsa mu Laodikiya. Ngimba ko kwīsila mu fiki ikipāngānio kikabile? Maelifu-elifu ga madola, kangi maelifu-elifu ga myoyo.

²⁶⁰ Kangi ngimba u Ntimang’osi ikwisa ukufuma ku fiki? Ukubānga abakundwe Bake ukufuma mminyololo. Une—une ngamanya; Kyala, yaga na uswe, tutula uswe. Funda i Lisyu! Londesya Mmasimbo! Mu Gene uswe tukwinogona uswe tuli nu Bumi Bwabwilanabwila, kangi Agene go Agene aga gikubomba ubuketi bwa Bwanaloli. Muketile, Kyala ābāmbike a Masyu Gāke ku ngulilo yiliyosa. Ingulilo iyi akabalilo kōsa . . .

²⁶¹ Ngimba Yeso ayobile fiki akabalilo kako Umwene isege? Umwene alinkuyoba ku bandu bala, “Umwē basyobi! Umwe mukwēlūsya ifibūmba, nukuyēnga amapūmba ku basololi, kangi a bisēmwe bābabīkīle abēne nkati mula. Kangi umwe mwe banabalumiana ba batata binu. Kangi imbombo isi abene babombile, umwe mwisakubomba numwe.” Ikyene bwila kikusyāla lulalula, bakundwe bāngu.

²⁶² Loli akabalilo kako Yeso ikwisa ilisiku limo, u Ntimi Unkulumba ugwa ng’osi ukufuma ku Pentekosti ukwisila Luteri ukukīndāmo mu ngulilo syosa, aba bītike u Lumuli bo Ulwēne lukwisa ukukīndamo abapīmbi (komma ukwītikisya umpīmbi, ukwitikisya u Lumuli; muketile, abukile panja), mwenye isakwisaga ukutabūla. Une nhobwike fiyo ukuti une mmenye Umwene ikwisa kangi. O, ngimba umwe mwabagiile ukubaligwa nu lukomano Lwake? Ngimba umwe mwabagiile ukubaligwa? Yilipo itolo injila yimoyene ukubomba ikyene, komma ukwisila ukwingila i kipanga, lōli ukwisila ukuya mpāpīgwe mwa Umwene. “Kangi bosa aba Tata ambele Une, bisakwisaga kwa Une, kangi nayumo umundu abagile ukwisa pene papo Tata Gwangu ikunkolela umwene.” Muketile, ikyo kyo kyosa kilipo ku kyene, ukwitikisya Ikyene. Umwene . . . Ikyo kyo kyene Kikūngilwa kya Krismasi iki une nkimenyemo, kyo kikungilwa kya Kyala iki Umwene apele ku kisu, Mwanundumiana Gwake ntiga ummwagigwe. Kangi Umwene yo yulayula, mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila, i Lisyu. Muketile? Itika Umwene mu lisiku ili, ubwisusye bwa i Bangeli.

²⁶³ Akabalilo kāko ifyakubutītu fihano-na-fibili fila . . . Ukugomokela ukukīnda mu Ngulilo sya Kipanga Ihano-na-ibili, fyalipo ifyakubutītu fihano-na-fibili ififisigwe. Une ngusimba i būku lya Ikyēne. Kangi umfundakyala

unkulumba alinkuyoba kwa une pakaya patali mma, alinkuti, “Nkundwe Branham...” Muketile mumo Setano ikugelaga ukukuyugānia ugwe ukusōsyāpo pa nsebwe? Umwene alinkuti, “Nkundwe Branham, ugwe umenye fiki? Une ngwitika u Ntwa isakusetulaga kwa ugwe iki uswe tukubōmbaga ikikōnge. Ko ku...ikyene kisakuyaga kifisigwa kikulumba iki kifisigwe nkati pāsi pa Fifūngulilo Fihano-na-fibili.”

264 Une ndinkuti, “Umma, ikyo kikaya ikyēne mma, nkundwe.”

265 Umwene alinkuti, “Ikyene kikuyaga kindukimo iki kikāsimbigwāmo na mu Lisyu.”

266 Une ndinkuti, “Umma! Umma! Ugwe ibwako, ‘Aligwesa uyu isakōngelēla i lisyu limolyene, pamo ukwegako i Lisyu limolyene.’” Muketile, Ikyene kitalile kili nkati mula, loli ababumbakangi batoligwe ukukibona Ikyene, abene bakāli nu bumi pabutali fiyo ukuketa Ikyene.

267 Kangi i ngulilo simalike lilino, uswe tuli papapa apa pa Laodikiya. Kangi kumbukilaga, i ngulilo ya Laodikiya, Umwene āli panja pa kipanga, ikukung’usya, ikugela ukugomokela nkati: Eva ātalilē ābīkilē Adamu gwāke panja. Kyala, tutula uswe. Unko uswe tubūke ukukinda pa bugonelo ukummwaga Umwene. Unko uswe tulikubilwaga pānja pa fipata nu Mwene. Unko uswe tubūke ku Mwēne mu bufwe Bwāke, mbusyiligwe Bwāke, kangi mu busyūke Bwāke; kabuno Umwēne yo yuyo mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila.

268 Unko uswe twimbe ulwimbo lumo bo uswe tukāli ukusōkāpo. Ngimba ugwe kubombaga? *Une Nunganile Umwēne.* Ngimba ugwe ubagile ukutupa uswe ulusāmba, kalumbu? Balinga aba bamenye ulwimbo ulwaiyolo? Une...Linga ugwe gwalimo siku mu ngomano, une nduganile ulwēne.

269 Lilino unko uswe itolo twīgāle amāso gītu, inogona isya Yehova. Nayumo āli gwakubagila, nayumo ābagile ukubōmba ikyēne lōli Umwēne. Kangi Umwēne ikwisa ukusuluka, nu kuya kamwāna kanini. Umwēne alinkuya, u ntubwa. Umwēne alinkuya nkekatapwa, u nnyāmbāla gwatubōmbo. Umwēne alinkuya Kang’osi, Umwēne alinkuya likemo. Umwēne alinkufyūka nubuponjoli, Yehova. Kangi bo Mōse alinkukwaba ikiboko kyake ukufuma nkipambaga kyake, Kyala alinkukwaba ikiboko Kyake ukufuma nkipambaga Kyake (ikyākusofu Kyāke) Mwanundumiana Gwake uyu ātikigwe ni mbungo ya butulwanongwa, insitakugānguligwa; kangi alinkubīka Ikyēne ukugomokesya mu kipāmbāga kāngi, kangi alinkukwāba Ikyēne pānja nu kubālulila Ikyēne kwa ugwe na une: “Yeso Kristi yo yuyo mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila.”

270 Keta Umwene lilino.

Une nunganile Umwene, une nunganile
Umwene
Panongwa yakuti Umwene alinganile une

Kangi älyulîle ubupoki bwāngu
Pa mpiki gwa Kalvari.

²⁷¹ Balinga bamenye ikyēne kyābagile ukuya ntimang’osi, yoba “Ameni.” [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi] Kikufimbilisigwa! Nongwa ya fiki u ntimang’osi? Ikyene kyafimbilisigwāga ukuya. Lilino akabalilo kāko uswe tukwimba ilinandi lilalila ili ukwāndisya kangi, fikilaga ukukilania i mesa. Balipo baMethodisti, baBaptisti, baLuteri, baPresibeteri, baKatolika, na bōsa, bītūgésye nkati muno ikilo iki. Ponania ifiboko, utigi, “Mwinitu mwendanjila, une nsangalwike fiyo ukuya apa na umwe, ikilo iki.” Yoba ikindukimo ku bene. Yoba, “Kyala akusaye ugwe,” bo uswe tukuponia amaboko yumo nu nnine lilino. Bo uswe tukwimba ulwēne kangi lilino.

Une . . . [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi]
. . . ubupoki bwāngu
Pa mpiki gwa Kalvari.

²⁷² Lilino unko uswe twīgale amaso gitu nukufyusya amaboko gitu, nukwimba ku Mwene.

Une nunganile Umwene, une mbaganile
Umwene
Panongwa yakuti Umwene alinganile une
Kangi älyulîle ubupoki bwāngu
Pa mpiki gwa Kalvari.

²⁷³ Kangi lilino, u Kyala yo nsita bubumbe. Polelo, unko uswe twinamisye imitu gyitu nukung’ung’usya ulwene lilino, bo bāna banini, umwe mwe bāna ba Kyala. Komma ukuketa iki ikisu kibagile ukwinogona, umwe mukwiputa lilino, kwiputa Kristi. Itolo inamisya imitu gyinu nukung’ung’usya ulwene. [Nkundwe Branham ikung’ung’usya *Une nunganile Umwene*—Nsimbi]

²⁷⁴ Ngimba umwe mutikwipilika ngati mugūsige mōsa? Itolo u luko lwa Kindukimo itolo kigūsile kōsa ukwīlāmwa ni kisu ukusōkako kwa ugwe? Kwīpilika i njila yila? Fyūsa ifiboko fyāko, “Une itolo ngwīpilika mōsa ngūsige lōsa. Une ngwīpilika nkīndāne. Une ngwīpilika ngati une mfumile pakulya ukufuma ku fiboko Fyāke. Une mbōmbīle. . .” Bomūmo yu nkundwe apa abikile ubuketi, “Kyakulya, i Kyakulya kya Ntimi, i Kyakulya kya ng’osi.” Ilyo lyo Lisyu.

²⁷⁵ Ing’osi sya Kyala sikuswila pa Kyakulya Kyake, “Umundu atisakuya nu bumi nu nkati gwene, loli ukwisila mu Lisyu lililyosa ili likufuma pa kanwa ka Kyala.” Kangi ili lyo Lyene, ili Bangeli. Uswe tukuswila pa Lisyu lililyosa, komma itolo gamo mwa Masyu, loli i Lisyu lililyosa ili likufumamo. O, ngimba ikyene kitikupela ugwe ukungana Umwene? Ukwinogona ukuti lilino uswe tuli nu Bumi bwa Syepwa! Komma uswe tukuyaga, *lilino* uswe twe banabalumiana ba Kyala. Komma uswe tukuyaga, lilino! Kangi ikyene ko kwitugasya palikimo *mu* buyo bwakumwanya mwa Kristi Yeso. Kangi ingulumba isenema, iyi

yikufumusya ukuti lilipo iliyiga lya etheri ili likupela abāndu (u mūndu uyu ikwēnda ukusyūngutila i kīsu) ukumanyigwa ni i—ni i kyākuketelelapo kya senema. I Lisyu lya Kyala ilikulumba, kangi u Mbepo gwa Kyala ikweega i Lisyu lya Kyala, kikubonesya Yeso Kristi mmabuyo ga kumwanya ku ng’osi Syake, ukuti Umwēne yo yūyo mmayolo, umwisyugu, na bwilanabwila. Ngimba Umwene akaya nswigisye? Nswigisye! Kyala abasaye umwe.

²⁷⁶ Lilino unko uswe twīme itolo pa kabalilo. Ngimba umwe umunduyumo kuli u lusayo? Lilino, kumbukilaga, akabalilo ka Krumasi, mmwiputa u Ntwa Yeso. Mmwiputa Umwēne mu Maka ga busyuke Bwake. Kangi linga une mbagile ukuya gwa lugano kwa umwe (umwe, untimi gwinu, ikipanga kyako, pamo kilikyosa), i kilo kitikuyamo siku kitītu fiyo, i fula yitikugwāmo siku mbukafu fiyo.

²⁷⁷ Ikilo kimo (alipo unkikulu imile apa) une nālikōlēnie fiyo, nēgaga mōsa ababine ni findu mpaka . . . Ālipo u nkīkulu gwa fyīnja malongo-lwēle-na-kindukimo mbukusi uyu āsyūtilēmo amīnogōno gāke, kangi umwene āli . . . umwene ālinogwine ukuya nu mwāna pamo i kindukimo, umwene āli nsyūtano minogono gake. Kangi Billy, ukufuma ku bōfēsī, ālingōlīle une, alinkuti, “Tāta, ngimba ugwe ubagīle?”

²⁷⁸ Une ndinkuti, “Une ngabagila papapa lilino. Balipo abandu . . . Une itolo ngabagila ukubomba ikylene.”

²⁷⁹ Umwene alinkuti, “Tata, ngimba ugwe ubagile ukubuka ku lwiputo? Une ngubabulaga abene ugwe kwiputa.”

²⁸⁰ Une ndinkuti, “Ena.” Kangi pa kabalilo kalakala aka umwene alinkwiyāgania. Umwēne ālinkugon’utulo, alinkusumuka mmwanya mu kayīlo akanunu itolo; alinkulya fyōsa, ifyākulya fya nguku, mu bwīnogonēlo ubununu. Mūndu ālimile apa ukubīkil’ubukēti bwa ikyēne utubalilo utunāndi utu tukīndīlēpo.

²⁸¹ Nkundwe Mack, une numbwēne umwēne apa akabalilo kanāndi aka kakīndīle, pabuyobumo mu kipānga. Umwene ali apa, yumo mwa batimi, untimi gwapabuyo. Unkundwe unnunu fiyo, kangi une akabalilo kosa nunganile Nkundwe Mack ukufuma papo une naali pakwanda mbutumigwe. Kangi polelo une nalyagene nagwe . . .

²⁸² Kangi une nāli kubutali kula ku British Columbia; kangi itolo ukubanāngīsyā umwe mūmo fikuti Kyala isakubōmbēla kilikyōsa kanunu. Une nātalīle nītogīle pa falasi yimo, kangi nābūkāga ukugomokela mu matēngēle kūko une nālongolīle ikibugutila kyosa ikya baMwenye kwa Kyala; kangi abene bōsa bāpīndwīke, kangi bālimmwambīlīle Yeso.

²⁸³ Kangi ukwīsīla mu busololi ubu bwālimbūlīle u ndumiana gwa kiMwēnye uyu āyōngīsyē i falasi yāke, ifyīnja fibili ifi fikīndīle, nālimbūlīle umwēne kūko umwēne ābagīle ukuyāga

iyēne, ko kubutali bulebule iyēne āngāli yikuyaga, kangī kūko i falasi āngāli yikwīma. Unna ikufwa nu kusiganīla kwa ndumbula. Umwēne ābūmbulusīgwe nukupokigwa. Kangī u ndumiana uyu, itolo ukwisa nu kuketa ikyene, kangī amenye ukuti umwene...i falasi yāke yālyāgigwe katikati mūmo umwēne ābūlīligwe, kangī filifyōsa.

²⁸⁴ Komma i Lisyu limolyene u Ntwa aayobilemo siku...Une ngulālusyaga aligwesa gwa umwe, “Ngimba Umwēne...ugwe umpilikēmo siku Umwēne ikuyoba kalikosa, iki Umwene ambulilemo siku une ukukubūla ugwe, loli iki kikwisa ukuboneka itolo katikati?” Linga ikyo kyo kitalusye, yoba “Ameni.” [Ikilundilo kikuyoba, “Ameni.”—Nsimbi] Muketile? Muketile? Katikati, nasiku Ikyēne kikatoligwāmo akabalilo kamokene.

²⁸⁵ Kangī Nkundwe Mack ālambalēle pa lugēnge lwa bufwe, kangī ābonekaga ukuya ukuti unkasi gwāke ālinkōlīle Billy... unkasi gwa mwanundumiana gwāngu, nu kuyoba...ukulālusya kuko une naliko; yula unkikulu unnini unganigwa kangī... unkasi gwake. Kangī umwēne...Kangī unko-undīndwāna gwāngu alinkuyoba, “Umwēne ali kubutali mubwa kululu British Columbia pa bwēndo bwa bufwīmi.”

²⁸⁶ Kangī ulubunju lula, mu njilayimo, une—une—une itolo ngābagīle ukwitoga i falasi yila pānja. Kangī polelo Billy alinkuti, “Une ngwitika ukuti une ngukolelaga ku kaya kamokene kangī.” Kangī umwēne alinkubūka mmwanya ku lilūka ukukōlēla. Kangī apa abēne bikwīsa bikubopa ukugomokela, akabalilo kāko u Mwēnye unnini īmīle pala, u nnini...iki yula āli ni falasi yila, kangī alinkuti, “Nkundwe Mack alāmbalēle pāsi kifuki ku bufwe, kangī ikukukōlēla ugwe.”

²⁸⁷ Kangī une ndinkusokapo, ndinkubuka mmatengele kangī ndinkufugama pasi. Une ndinkuti, “Gwempala Kyala, kubutali pāsi, amamailosi maelifu matatu ukukilania ikīsu, mu kisu kyalisuba kya Arizona, mu Tucson, yo nkundwe gwangu, kangī umwene alambalele pa buyo bwa bufwe. Ngimba ugwe kuntulaga umwene?”

²⁸⁸ Itolo i Kindukimo kilinkuyoba kwa une, “Fyōsa fili kanunu.”

²⁸⁹ Kangī akabalilo kako une nisege kwa Nkundwe Mack pisiku limo, ukuyoba nagwe, kangī une nalindalusisye umwēne, “Yo salanki iyī ikyene kyabonike?” iyene yali katikati sala yilayila uswe twabukile ku lwiputo.

²⁹⁰ O, Umwene...Ngimba Umwene akaya nswigisye? Umwene yo yuyo mmayolo, umusyugu, na bwilanabwila. Une nsangalwike fiyo ukumanya ukuti une ngwitugasya mu Kuyapo kwa Mwalafyale.

²⁹¹ Unko uswe twinamisye imitu gyitu lilino, kangī unkundwe umpala unnini ali apa, unkundwe ntumigwa, mwinangu gwa

une, gwankibugutila gwa Assemblies of God, unkundwe unnini umpala apa. Une ngunkōléla umwene, “Creechy.” Umwene āyobíle ifindu ifinunu fiyo. Nkundwe Creech, une ngukukōléla ugwe ikyo. Une ngamanya ikyakuyoba, ugwe gwe nkundwe gwangu nu mwinitu mu ndolwe sya Yeso Kristi mu lisiku iliyabumalikisyo ili. Kyala akusaye ugwe. Kangi une ngwinogona Nkundwe Tony āyobíle ukuti ugwe gwayaga pakusātisya ikilundilo akabalilo aka, bo uswe tukwinama imitu gyitu. Umma ndaga, isaga. 🐦

64-1221 Nongwa Ya Fiki Ikyēne
Kyāfimbilisigwàga Ukuya Ntīmang'osi
Mbugonelo Bwa Ramada
Tucson, Arizona U.S.A.

KYANGONDE

©2024 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Ukusanania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegwelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fiyege fyombo fyakubombela imbombo pakusania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimingi, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbigwe ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org